

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KUZeyDOĞU ANADOLU DESTAN ve MASALLARI

Hilmi AYAZ

KUZEYDOĞU ANADOLU DESTAN VE MASALLARI

Hilmi AYAZ

**Redaktör
Dr. Enver UZUN**

**Kapak tasarım ve iç resimler
Derya UZUN**

**ISBN
978-605-125-015-1**

1. Baskı: 2010

**Montaj ve Baskı:
Eser Ofset Matbaacılık Yay. San. Tic. Ltd. Şti.
Tel. 0. 462. 321 53 38 Fax. 321 06 16 TRABZON**

- © Kitabın tüm telif hakları yazarına aittir.
- © Kaynak göstermek şartıyla alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
-------------	---

DESTANLAR BÖLÜMÜ

Cimil Destanı	7
Rus Destanı	15
Hinzeverek Destanı	17
Edirne Destanı	20

MASALLAR BÖLÜMÜ

Cam Köprü	25
Beddua	32
Baltacı	35
Takdir-i İlahi	43
Gümüş Tabut	48
Balıkçı Ahmet	68
Ali ile Fadime	89
Muradına Nail Olmayan Dilber	102
Sürmeli Bey (Destansı Hikâye)	114

ÖNSÖZ

Halk hikâyeleri anonim edebiyatımızın en köklü ilk örneklerini oluştururlar. Halk edebiyatımıza ait bu ürünler hayal ürünü öğelerin yaşamla ilgili gerçek ayrıntılarla birleştirilerek dile getirilmesinden başka bir şey değildir. Bu anonim ürünler doğrudan olayları yaşamış âşıkların gönül ağırları, yaşam öyküleri olduğu gibi aynı zamanda tarih, destan ve masal gibi halk ürünlerinden yararlanılmak suretiyle de oluşturulabilmektedirler.

Bazen aşık edebiyatıyla da ilişkilendirilerek saz eşliğinde dile getirilen halk hikâyeciliği halk arasında eğlence unsuru olarak algılanmıştır. Televizyon, radyo, gazete, bilgisayar gibi görsel ve işitsel iletişim araçlarının olmadığı dönemlerde ya da yerlerde uzun kış gecelerinin, ramazan akşamlarının ya da akşam sohbetlerinin vazgeçilmez eğlence unsuru olarak görülen halk hikâyeciliği halk arasında gittikçe artan bir rağbet görmüştür. Bazen hikâyedeki türkülerin âşıkların sazları eşliğinde ifa edilirken halk arasında âşıklara eşlik edildiği ve böylece kolektif bir anlatımın sağlandığı da görülmüştür.

“Kıssa-han” adı verilen ve âşıklar tarafından dile getirilen Halk hikâyelerine Anadolu dışındaki Türk boyları arasında destan, hikâye gibi isimler verilmektedir. Nesir ve nazım türünde oluşturulan halk hikâyelerinde genelde ağırlıklı tema kahramanlık ve aşktır. Halk hikâyeleri de tıpkı destanlarda olduğu gibi diğer türlerdeki kültürel birikimi kendisine hayat unsuru olarak görmüştür. Halk hikâyeleri destan geleneğinden hikâye geleneğine geçişi temsil etseler de halk hikâyelerindeki nesir kısımlar destanlara göre daha fazladır. Hiç şüphe yok ki, Orta Asya’da başla-

yan halk hikâyeciliği geleneği, gecen zaman ile birlikte her gecen gün daha da zenginleşerek varlığını Anadolu'da da sürdürmektedir.

Pertev Naili Boratav'ın ifadesiyle: "Halk hikâyeleri destandan romana geçiştir." Zira destan geleneğinin son bulmasıyla halk hikâyelerinin doğduğu şeklindeki görüş oldukça yaygındır. Bir başka ifadeyle Dede Korkut hikâyeleri ile başlamış olan bu gelenek Anadolu da Arzu ile Kamber, Kerem İle Aslı, Yusuf İle Züleyha, Âşık Garip, Şah İsmail, Köroğlu hikâyeleriyle zirveye taşınmıştır.

Ulu atalarımızın geçmişin vazgeçilmesi mümkün olmayan yadigârı olan halk ürünleri içerisinde halk hikâyelerinin çok önemli bir yeri vardır. Bir yerde bu hikâyeler geçmişimizin nurlu aynaları olarak da görülebilirler.

Halk hikâyelerinin derlenip tasnif edilmesi ya da kayda geçirilmesi ciddi bir uzmanlık ve sabır gerektiren bir durumdur. Üniversitelerimizin bazılarında kurulmuş olan halk edebiyatı kürsülerinin bu meyanda yeterli çalışmaları yaptığı söylenemez. Onlarca halk hikâyesi kurtarılmış olsa da her geçen gün yüzlercesinin hafızlardan silinerek yok olmaya terk edildikleri acı bir gerçektir.

Tarihin milletlere yüklediği sorumluluğun bilincinde, bir folklorcu olmasak da kültürümüzün korunması yönünde halk hikâye ve masallarımızın yok olmasını önlemeye katkı sağlamak adına elinizdeki bu hikâye kitabını hazırlamış bulunmaktayız.

Ahmet Caferoğlu'nun "*Kuzeydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar (1946)* " adlı çalışmasının dışında söz konusu bölgenin kültürel değerleri o cümleden halk ürünleri terli toplu bir şekilde araştırılarak ortaya konamamıştır. Elinizdeki bu kitabın böylesine bir kültürel boşluğun

doldurulmasına çok az da olsa bir katkı sağlayacağı düşüncesindeyiz.

Bir eğitimci olarak uzun yıllar Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaptığımız saha çalışmaları sonucunda elde ettiğimiz halk ürünlerinden birkaç destan ve masalı bir araya getirerek toplu bir eser oluşturmaya çalıştık.

Bu çalışmayı hazırlamam konusunda beni teşvik eden ve kitabın basımına yardımcı olan Sayın Dr. Enver UZUN'a; destanlar bölümünü hazırlamamda yardımlarını esirgemeyen Sayın Nazlı SEKMEN'e, Derya UZUN'a; Masallar bölümünün hazırlanmasında bildiklerini cömertçe benimle paylaşan değerli büyüklerim Sayın Raife ÇALIKOĞLU ve Fatma BAHADIR'a ayrıca emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Hilmi AYAZ
Erzincan / Şubat 2010

DESTANLAR BÖLÜMÜ

CİMİL DESTANI*

Cimil Köyü, Rize vilayetinin İkizdere ilçesinden Erzurum'a giden yolun hemen çıkışında, sola ayrılan yolun yaklaşık 25 km. mesafesinde bulunmaktadır. Doğu-Batı istikametinde uzanan bir vadinin içerisinde yer alan bu köy aynı zamanda Doğu Karadeniz Dağları'nın en üst zirvesine yakın bir sınır köyüdür.

Cimil Köyü yeşillikler içerisinde üç mahalleden meydana gelmektedir. Her mahallenin arası yaklaşık 2-3 km. uzaklığındadır. Bu mahallelerin bu şekilde ayrı ayrı kurulmalarının tabiata uygun bir hikmeti ve sebebi vardı.

Denizden binlerce metre yüksekte olan köye kışın metrelerce kar yağar. Dolayısıyla çığ olaylarının sık sık görüldüğü bir vadedir. Çığ olayından korunmak için bu mahalleler birer tepe ardına kurularak, koruma altına alınmıştır. Cimil'in üç mahallesi de farklı birer köy gibi ayrı isimler ile kendilerini tanıtmaktadır. Bunlar sırasıyla, Aşağı Cimil, Cimil Ortaköy ve Yukarı Cimil adlarını taşır.

Eski zamanlarda kervan yollarından biri de Cimil vadisinden geçerek Kaçkar Dağları'nı aşar, Erzurum Vilayeti'ne ulaşırdı.

Kış mevsimi hariç, her mevsim cıvıl cıvıl bir yaşantısı olan Cimil Köylüleri kervanlar için köy odaları kurmuş gelen yolculara misafirperverliklerini gösterirdi. Gecenin geç vaktinde gelen yolculara ikramlarda bulunuluyor, tanışmalar yapılıyor hoş sohbetler ediliyordu.

* Bu destan 1896 yılında Cimil Ortaköy'de meydana gelen sel felaketi sonucunda 164 kişinin ölümü nedeniyle söylenmiştir.

Doğu-Batı istikametindeki vadinin taban kısmından akan küçük bir derenin şarılısı, güneye bakan yamacın dereye yakın kısmına kurulmuş olan mahallelere akşam vakitlerinde ninni havası gibi gelirdi. Kış mevsimi haricindeki mevsimlerde Cimil Köyü ve çevresinden şırıl şırıl akan suların sesinin verdiği huzur, bol oksijenli havanın teneffüsünün vücudun en ücra köşesinde hissedilirdi. Cimil Köyü üç mahallesi ile şen şakrak günler yaşıyordu.

Yaz mevsimi Cimil, günleri sıcak ve güneşli akşamları ise çok serin geçmekteydi. Yaşlı amcalar kılınan akşam namazından sonra köy odalarına gelip hoş sohbetler ederdi. Hasan Amca ile Dursun Amca da camiden çıkıp köy odasına gelmiş, sohbe başlamışlardı. Akşamın serinliğini gören Hasan Amca, tecrübelerine dayanarak:

- Yaz mevsimi güzel ve serin geçiyor, Allah bilir ya! Bu kış oldukça ağır geçeceğe benzer. Dedi.

Dursun Amcada:

- Doğru söylersin, yaz ortasındaki bu serinlik hayra alamet değildir ya!

- “Sonu hayırlı olsun, bu bir tecrübedir” der Hasan Amca.

Sohbete devam ederler. Bu arada gelen yolcular ile tanışıp hal hatır sorarlar. Karşılıklı iyi dilek temennalarında bulunurlar, tatlı bir sohbe dalarlar. Sohbet uzar gider.

Cimil Köyü’nün üç mahallesinin merkez mahallesi olarak Cimil Ortaköy geçiyordu. Cimil Ortaköy Mahallesi yaklaşık olarak seksen hane olarak biliniyordu. Diğer mahallelerde yaklaşık olarak Ortaköy Mahallesi kadar idiler.

Köyde nüfus artışına karşılık yeni evler yapılamıyordu. Çünkü mahallelerin kurulduğu tepelerin siperlediği alanın dışına çıkmak tehlikeliydi. Bu evlerin çiğ güvencesi

yoktu. Koruma alanı dışındaki evin ömrü o yaz mevsimi oluyordu.

Cimil Köyü ile ilgili olarak anlatılan iki destan varyantından birisi bir yaz mevsiminde meydana gelen heyelan afetiyle ilgili olan destandır. İkincisi ise kış mevsiminde meydana gelen çiğ olayı üzerine yazılan destandır. Biz sadece sizleri ilk varyant heyelan olayı üzerine yazılan destanla tanış edeceğiz.

Cimil Ortaköy'ünün siperine kurulduğu tepenin zirvesinde bir göl vardı. Kuru Yatak denilen bu bölgedeki gölün taşması sonucu meydana gelen afetin üzerine yazılan destan şöyledir:

Mevsimlerden yaz idi. Köy halkı çok erken kalkmış çayır toplamak ile meşguldü. Kışın hayvanlarına yedirecekleri otu topluyorlardı. Erken kalktıkları için kuşluk vaktine kadar çayırları toplayıp bitirdiler. Acele ediyorlardı, çünkü köyde öğlen namazından sonra düğün vardı. Bölük bölük köyün yolunu tutmuşlardı. Erkekler çayır işlerini yaparken kadınlarda köyde ahırdaki hayvanlarının hizmetini yapmış öğleyin ev halkına sunacakları yemekleri hazırlıyorlardı.

O gün Hasan Amca'nın evinde de hummalı bir çalışma sabahın erken vaktinde başlamıştı. Yemekler pişiriliyor, odalar temizleniyor, heyecanlı bir çalışma yürütülüyordu. Bütün aile bir heyecan içindeydi. Hasan Amca'nın oğlu Hüseyin'in düğünü vardı. Aşağı Cimil'den amcası İzzet'in kızı Fadime ile evleniyordu.

“Ayvan” denilen yüksek oda gelin odası olarak hazırlanıyordu. Oda gelinin önceden gönderdiği işlemeli çeyizleri ile donatılmış, dizilmişti. Hüseyin odasını ve evdeki hazırlıkları kontrol ettikten sonra düğün alanına geldi.

Düğün alanı gelen misafirler ve köy halkı tarafından yavaş yavaş dolduruluyordu. Köyün usta kemeñçecisi Ali Şeker’de kemeñçesi ile yerini almıştı. Delikanlılar yeni elbiselerini giyinerek düğün alanına gelmişlerdi. Kızlarda da bir başka heyecan vardı. Onlar da bir birinden farklı elbiselerini giymişlerdi. Her biri ayrı bir dikkat çekiyordu. Sanki birbirlerini kıskandırmak için bütün maharetlerini zorluyorlardı.

Hava ısınmış düğün yeri oldukça kalabalıklaşmıştı. Ali Şeker, kemeñçesi ile yöresel havalardan çalmaya başlamıştı. Birbirinden şık elbiseleri giyinen genç delikanlılar yavaş yavaş horona başlamışlardı. Önce düz horon oynandı, ardından sallama oyununa geçtiler.

Ali Şeker oyundan oyuna geçiyordu. Sıra “birbilo” denilen oyuna gelmişti. Birbilo denilen oyun havasının çalmasıyla oyunun halkası genişletildi. Genç kızlar ile erkekler birer birer yan yana dizilerek oyuna başladılar. Coşku son haddine ulaşmıştı. Ayrıca oyun oynayan genç delikanlılar önceden alkol aldıkları için, kafaları dumanlanmaya başlamıştı.

Birbilo denilen oyun yöresel bir oyundu. Yıllardan beri oynanırdı. Dini değ rlere daha fazla titizlik gösteren ailelerce pek uygun görülmezdi.

Vakit öğleye doğru yaklaşmış sıcaklık hayli yükselmişti. Birbilo oynayan kızlar ve erkekler terden sırtlı sıklam olmuşlardı.

Köyün imamı her defasında köy halkını uyarır, yapılanların yanlış olduğunu söyler ve şöyle derdi:

“- Kurulmakta olan bir ailedir. Aile de İsl m dinine göre kutsaldır, kutsal olan bir birimde gayri ahlaki olan adet ve davranışlarla kurulamaz. Bu davranışlar devam

ederse Allah'ın gücüne gider, dolayısıyla değişik belalar gelir.”

Köy imamı da camiye gelmiş namazdan sonra düğün yerindeki topluluğu ikaz etmek için birkaç ayet ve hadis-ten hazırlık yapıyordu.

Derler ki, bu durum yaratıcının hoşuna gitmemişti. Nasıl olduğu bilinmeyen sırlarla dolu bir durum meydana geldi. Köy yamacının yukarısındaki Karagöl birden bire taştı, göl köpürdü, köpürdü. Öyle bir hal aldı ki, sel olup akmaya başladı. Önüne kattığı kayaları, toprakları Cimil Ortaköy'ün üzerine sevk etti. Köyü, düğün yerini önüne katarak sürüklemeye başladı. Köy sürüklenip birbirine karışırken, köyün camisi, minaresi ve içindeki Hoca Efendi sanki kaykaya binmiş, o çamur ve moloz yığınlarının üzerinde düzgün bir şekilde sürükleniyordu.

Aşağı vadiye kadar akan toprak ve taş yığınları birbiri üzerine yığıldı. Cami ve minare de bu yığınların üzerine gelip yıkılmadan oturdu. Yalnız cami ile bitişik olan minare birbirinden ayrılarak durmuştu.

Hoca Efendi bu durumu hayranlık ve şaşkınlık içerisinde seyrederken Allah'a dua ediyor, yalvarıyordu. Uzun bir süre caminin içinde bekleyen Hoca Efendi suların çekilmesi ile camiden çıkıp etrafa bakındı. Birkaç cılız ses duydu. Sesin geldiği tarafa yöneldi. Moloz yığını-nın altında kalanları kurtarmaya koştu, fakat başaramadı. Gördüğü manzara çok korkunçtu.

Köyün çobanı Kuru Yatak denilen bölgedeki bu olayı karşı tepeden seyretmiş, dehşete kapılmıştı. Önce kendini kaybetti, Akı gitti. Bir zaman sonra kendine gelerek Cimil Ortaköy ile ilgili destanı söylemeye başladı:

“Bin üç yüz on birde, vakt oldu tamam,
İsrafil şerrinden bir lahza duman,
Cimil kaderinde yazılmış destan,

Esen dağlar, Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canları boğdunuz.

Koca Demirdağı, kanlısın kanlı,
Selleri akıttın her iki yanlı,
Hoca minare ile karşıda canlı,

Aman dağlar aman sele gittiniz,
Gittiniz de ne canlara kıydınız.

Demirdağı ne dumanlı başın var,
Sene bin üç yüzde ağır kışın var,
Cimil Ortaköy’le senin işin var,

Esen dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Gece üçte Hızır geldi çağırdı,
Devletli hocayı Mevla kayırdı,
Minareyi camisinden ayırdı,

Aman dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Cimil’in deresi kanla kırmızı,
Karabaşlık bağlar, gelini kızı,
Birbirine yetmez kimsenin sözü,

Esen dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Cimil'in karşısı Sohovit Dağı,
Anda methederler Kuruyatağı,
Bu yaz basmaz ona çoban ayağı,

Aman dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Bin koyun gitti, bini de kuzulu,
Mezarları bir sıraya dizili,
Bu da idi alnımıza yazılı,

Esen dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Cimil'in milleti beyle bacanak,
Mihnet kaldırmadı, şu kapanacak,
Gitti seksen hane, kaldı beş ocak,

Aman dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Cimil'in milleti süslüdür süslü,
Ölenlere rahmet, kalanlar yaşlı,
Seksan hane gitti, var mıdır aslı?

Aman dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Cimil'in kahvesi kibleye karşı,
Dereye indi, toprağı taşı,
Orda aradı, kardeş kardeşi,

Aman dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Salkıçor Deresi, metihli dere,
İstanbul'dan beri derler her yere,
Kıratı bıraktım, her taraf mera,

Esen dağlar Tuna seli oldunuz,
Oldunuz da ne canlara kıydınız.

Söyleyenler : *Hafız Hamdi Taşçı*
 : *Sofî Muhammed TELLİOĞLU*
Köyü : *Cimil Ortaköy*
Yaşı : *83-90*
Derleme tarihi : *2007*
Eğitim durumu : *Okuryazar değil,*
 : *Köy Enstitüsü Mezunu.*

RUS DESTANI *

Ruslar Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'yu işgale başladıkları zaman, Trabzon'un Of ilçesinde yaşayan Keleşoğulları'ndan, Osman Keleşoğlu'nun söylediği destan onca zamana rağmen dillerde dolaşmaktadır.

Osman'ın bakmakla yükümlü olduğu bir annesi ve birde ablası vardı. Yalnız bunlar yürüme özürlü yani kötürüm idiler. Hem annesi, hem de ablası yürüyemiyordu. Bunun için çok düşünceli idi. Rus askeri gelirse ne yapacaktı? Bir tesellisi vardı. Rize halkı ve Osmanlı ordusunun Rus askerine geçit vermeyeceği umudu idi. Bu aklına geldikçe morali yerine geliyordu. Bu bir umut idi. Şayet tersi olursa nasıl muhacir çıkacaktı, annesi ve ablasını nasıl götürecekti? Çünkü imkânsızlıklar içerisindeydi.

Zaman ilerliyordu. Osmanlı ordusu ile Rus Ordusu savaşıyordu. Osmanlı Ordusu her geçen gün direncini yitiriyordu.

Osman, Rize tarafından gelen herkese durumu soruyor, aldığı haber karşısında yıkılıyordu. Çünkü muhacir gitmek istemiyor, çareler bulmaya çalışıyordu.

Osman, bir gün aldığı haberle yıkıldı. Ordu geri çekiliyor, Rize halkı beyaz bayrak çekerek teslim olmuştu. Osman ne yapacağını düşünüyordu. Bütün Of halkı evlerine birer bekçi bırakarak muhacir çıkacaktı. Kadın, çocuk, yaşlı yollara düşecekti. Gün geldi ve göçler başladı.

Osman hem annesini, hem ablasını nasıl götürecekti. Bunu düşündü. Kendine göre bir çare buldu. Uygun hazır-

* *Bu destan Karadeniz'in Doğu 1916 yılında Ruslar tarafından işgali sırasında oluşmuştur.*

lıkları yaparak, geç kalmadan hareket etmeliydi. Kararını verdi. Ertesi gün yola çıkacaktı. Annesi ve ablası ile görüştü ve planını anlattı.

Ertesi gün annesini sırtına alarak batıya doğru ilk gelen köyde bir yere koydu. Dönüp ablasını sırtına alarak annesini bıraktığı köyden bir sonraki köye getirdi. Ablasını bırakıp, annesine geldi. Onu aldı ve bir sonraki köye bıraktı. Böylece Karahisar İlçesi Kulakkaya Köyü'ne kadar geldiler. Bu yolculuk birkaç ay sürdü. Ama kurtulmuşlardı. Bu yolculuk esnasında söylediği destan şu idi;

Evvela zikre delim yüce Mevlâ'yı,
Mevlâ'dır def ider her bir belayı,
Yekün kaplamıştır arşı alayı,
Anden gayri bize sahip bulunmaz.

Rus-Ermeni evvel din düşmanımız,
Çalmadı karşısında hiçbir günümüz,
Bizim de gelir elbet bir sahibimiz,
Ettiği hakaret ona da kalmaz.

Nakliyatı kesti Karadenizden,
Her türlü aktariye kesildi bizden,
Milletin soluğu kokuyor tuzdan,
Tuz bir mahallede katre bulunmaz.

Bu milletin zulmü arşa ulaştı,
Ashı İslam olan küfre bulaştı,
Onun için devletler ihtilaflaştı,
Harb umum oldu kimseye kalmaz.

Çokça zikre delim Nebî hazreti,
Eksik etmeyelim hem salavatı,
Belki ulaştırır tez şefaati,
Anden gayri bize sahip bulunmaz.

HİNZEVEREK DESTANI *

Hınzeverek Köyü Bayburt'un doğu sınırında, Bayburt'u çepe çevre saran Çoruh Nehri'nin başladığı noktada yer almaktadır.

Hınzeverek Köyü, o dönem bölgenin önemli yerleşim merkeziydi. Doğu-Batı istikametinde uzanan vadinin bitimindeki bir köydür.

Olay, Hınzeverek Köyü'ne çoban olarak görev yapan bir şahsın, olaydan sonra Koskor Köyü'ne gelerek, olayın şoku ile anlattığı ifadelerle destana dönüşür.

1915-1916 yıllarında Hınzeverek Köyü'nde çobanlık yapan şahıs, sabahleyin sürüsünü alarak dağa çıkmıştır. Sürüyü otlata otlata yorulmuş, öğlen vaktinde göze kenarına gelerek sularını içirmiş, koyunlarını yatırmıştı. Kendi side gözenin kenarındaki söğüt ağacının dibine azığını açmış, yemeğini yemişti. Biraz dinlendikten sonra öğlen namazı için abdestini aldı. Her zaman ki gibi kibleye yönelip namaz kıldıktan sonra güzel bir dua yaptı. Namazdan sonra sürüyü kontrol edip, tekrar söğüt ağacının dibine geldi.

O anda hiç görmediği aksakallı, yeşil sarıklı bir piri faninin kendisine doğru geldiğini gördü. Çok heyecanlandı. Eli ayağı bir birine karıştı. Gelen zat;

- Evladım Halil, sana söyleyeceğim haberi vakit geçirmeden köy halkına iletisin. Haber şudur ki, köyün başına bir felaket vardır. Köyü boşaltsınlar der ve kaybolur.

* Destan, yaklaşık yüz yıl önce Hınzeverek Köyü'nde meydana gelen heyelan sebebi ile söylenmektedir.

Çoban korku ve heyecan içerisinde sürüyü unutup, köye haber vermek için dağdan aşağıya koşar. Köye iner ve olayı anlatır. Herkes duyar fakat çobana inanmazlar. Çoban sürüsünün yanına gelerek, sürüyü otlığa kaldırır. Akşama kadar otlatır. Güneş batımına yakın köye iner.

İkinci gün çoban Halil sürüsü ile aynı yerde aynı vaktte, aynı olayla tekrar karşılaşır. Tekrar köye iner ve haber verir. Yine kimse inanmaz. Yine sürüsünün yanına gelir ve otlatır. Güneş batımına yakın köye iner.

Çobanın köye inmesi ile komşular çoban Halil'e kızarlar.

- Neden yalan söyleyerek bizi tedirgin ediyorsun derler. Alay geçerler, Halil ise, doğru söylediğini, yalan olmadığını anlatır ama nişanlısı Gülişan bile ona inanmaz. Bu nedenle de geceyi köyün dışında geçirir.

Sabahleyin gelir sürüyü alır, her zamanki gibi otlığa götürür. Öğlen vakti gözenin başındaki yatağa gelir, sürüyü içirerek yatırır.

Azığını çıkarıp yemeğini yer, namazını kıldıktan sonra ağacın gölgesinde istirahatata çekilir. Çok düşüncelidir. O anda aksakallı piri faninin kendisine doğru geldiğini görür ve çok heyecanlanır.

- Evladım Halil, 'Köye niye haber vermedin? diye sorar.

- Efendim, 'Haber verdim ama kimse inanmadı' diye cevap verir.

- Peki evladım, sen sorumluluğunu yerine getirdin, onlarda inanmamanın cezasını çeksinler. der ve kaybolur.

Çoban Halil büyük bir heyecan içinde ne yapacağını bilmeden sürünün etrafında dolandır. Aradan birkaç saat geçtikten sonra yan taraftan bir toz bulutunun yükseldiği-

ni, büyük bir toprağın aşağıya doğru, köyün üzerine doğru aktığını görür. Bağırmaya ve ağlamaya başlar. Korku ve heyecan içerisinde ne yapacağını bilemez haldedir. Toprak kayması bitince köye doğru koşar. Yardım etmek ister. Fakat bütün köyün toprakla örtüldüğünü görür. Nişanlısını bile bulamaz. Olayı haber vermek amacı ile komşu köye gider. Ağaluçukur Dağı'nı aşarak Koskor Köyü'ne gelir. Olayı haber verir.

Kendinden geçmiş olarak Koskor Köyü'nde dolaşırken ağzından şu ağıtlar dökülür.

Hınzeverek dedi gün bir küçük gasaba,
Kesülür kelleler gelmez hesaba,
Sallanur beşikler, ağlar balalar,
Bir saat yerinden oynadi dağlar.

Neydim gurtulamadım dağın elinden,
Bele firget olur sebep elinden,

Hınzeverek dedi gün dağları gani,
Kimisi nişanlı kimisi evli,
Sede Gülişan degül herman nişanni,
Nedim gurtulamadım dağın elinden.

Söyleyen : *Nazlı Sekmen*
Köyü : *Koskor Köyü*
Yaşı : 82
Derleme tarihi : 2008
Eğitim durumu : *Okuryazar değil.*

EDİRNE DESTANI

Çaykara'nın Eğridere (Gorgoras) köyünden Yusuf Baş'ın oğullarından biri olan Kasım Baş asker olarak Edirne'de bulunmuş, o meşhur müdafaaya katılmıştı. O müdafaada yakın arkadaşlarından bir kaçını kaybetmişti.

Heyecanın son reddeye vardığı sırada, yine hemşerilerinden Ataköy (Şinek) den Şabanoğlu sülalesinden Rüstem yaralanmış revire getirilmişti. Yarası ise ağır idi. Gurbette olmanın verdiği hüznle coşmuş, Edirne Destanına dönüşen şu dörtlükleri dillendirmişti;

Edirne dediğin büyük kasaba ,
Kesilen kelleler gelmez hesaba,
Kâtipler yazsa da sığmaz kitaba,
Aman Allah aman, sen imdat eyle!

Edirne dağları kana bulandı,
Tetikler çekmeden kollar dayandı,
Analar babalar evden uyandı,
Aman Allah aman, sen imdat eyle!

Saat on buçukta iş düştü başa ,
İrişti imdade ol Abdi Paşa,
Başladı bir azem, cengi tufane,
Aman Allah aman, sen imdat eyle!

Abdi Paşa geldi, cesaret verdi,
Askerin cümlesi umutla doldu,

Gazanın aşkına, kelleler verdi,
Aman Allah aman, sen imdat eyle!

Asker cesetleri savruldu taze,
Akıtır kanını, toprağa yere,
Boyadı çölleri, al kızıl kane,
Aman Allah aman, sen imdat eyle!

Oldu yedi saat, külle kavgası,
Asumane çıkar, top vayvelâsı,
Açıldı kulaklar, oldular yassı,
Aman Allah aman, sen imdat eyle!

Söyleyen : *Mehmet Hacıbaşoğlu*
Köyü : *Eğridere Köyü*
Yaşı : 98
Derleme tarihi : 2005
Eğitim durumu : *Okur yazar değil.*

MASALLAR BÖLÜMÜ

CAM KÖPRÜ

Bir padişahın üç kızı varmış. Günlerden bir gün, padişah bir başka şehre geziye gidecekmiş. Kızlarına sizlere ne hediye alayım, istediğiniz bir şey var mı? diye sormuş. Büyük kız;

- Bana bir takım hamam havlusu getir, demiş.

Ortanca kızına sormuş o da:

- Bir çift takunya (terlik) getir, demiş. En son küçük kızına sormuş. Küçük kızı ise;

- Bana bir tel kafesi getir, demiş.

Padişah gitmiş, gezmiş, görüşmelerini yapmış, işlerini bitirince kızlarına alacağı hediyeleri almış ve memleketine geri gelmiş. Sarayda gösterişli bir şekilde karşılanmış. Yenilmiş, içilmiş, hal hatır sorulmuş ve aldığı hediyeleri kızlarına vermiş. Onlar da padişah babalarına teşekkür ettiler. Hediyelerini alarak odalarına çekilmişler.

Küçük kız odasına girmiş, hediyesini açmış, hediyesi bir kapaklı leğen, yanında da iki tane teli olan bir tel sepeti varmış.

Tel sepetini kenara koyup leğenin kapağını açmış. Kenara koyduğu tel sepetindeki iki teli bir birine dokundurmuş. Bir de ne görsün!

Leğenin içerisinden bir pencere açılmış. Açılan pencerenin içinde yeşillikler, insanlar görünmüş. Şen, şakrak bir birleriyle söyleşip gülüyorlarmış. O anda orada bulunan küçük bir derenin üzerine bir cam köprü kurulmuş. Bu cam köprüye doğru çok yakışıklı bir delikanlı yönelmiş. Cam köprüyü geçip kızın odasına gelmiş. Küçük kızla sohbet etmişler, deyip gülmüşler.

Sohbet ve konuşmalardan sonra delikanlı geldiği yerden yine dönüp gitmiş.

Küçük kız bu gelen yakışıklı delikanlıya aşık olmuş. Bu delikanlı da Peri Padişahı'nın oğluymuş. Küçük kız bundan böyle vaktini odasında geçirir, odasından dışarı çıkmaz olmuş.

Ablalarını merak sarmış. Bu kız yalnız başına odasında ne yapıyor? diye. Küçük kıza bir gün:

- Komşulara oturmaya beraber gideceğiz, demişler. Küçük kız:

- Siz gidin, ben gelmeyeceğim, demiş. Bir başka gün küçük kızı sıkıştırmışlar:

- Hamama gideceğiz, demişler ve küçük kız yine gitmemiş. Ne dediyse kabul ettirememişler. Bu da ablalarının merakını iyice artırmış. Birbirleriyle konuşurken:

- Bu kız kapıyı kilitleyip günlerce bu odada ne yapıyor, diye birbirlerine sormuşlar.

Bir gün ablaları çok diretmişler, ille de hamama gideceğiz diye. Küçük kızı ikna etmişler.

O gün hazırlıklarını yapmışlar, üç kız kardeş hamama kadar beraber gelmişler. Ortanca kız kardeş hamama girer görünüp, girmeyerek küçük kız kardeşine fark ettirmeden kaçıp saraya gelmiş. Büyük kız kardeş ile küçük kız hamama girmişler.

Ortanca kız kardeş saraya gelip, küçük kızın odasına girmiş. Etrafı gözetlemiş. Sedirin başında leğeni görmüş. Hemen leğenin başına geçmiş. Kapağını kaldırmış ki ne görsün! Gördüğü manzara karşısında şaşırıp kalmış. Açılan penceredeki manzara onu büyülemiş. Akli başına gelip tel kafesteki iki teli birbirine dokundurup ne olacağına bakmış. O yeşillikleri, o neşeli insanları görmüş. O anda cam köprü'nün kuruluşunu görmüş. Peri Padişahı'nın oğlunu elinde gül ile köprüye yöneldiğini görmüş. Peri Padişahı'nın oğlu köprüye çıkmış, tam köprüyü geçmek üzere imiş ki, ortanca kız kardeş odanın dışından bir ses işitip heyecanlanmış, elindeki leğenin kapağını düşürmüştü. Dan diye bir ses çıkmış. Cam köprü paramparça olmuş. Bütün parçalar Peri Padişahı'nın oğlunun vücuduna saplanmış. Ortanca kız kardeş heyecanlanmış, penceredeki görüntü gitmiş, o yeşillikler, o mutlu yer bir harabeye dönmüş. Çok korkmuş, odadan dışarı kendisini zor atmış. Rengi,

benzi solmuş. Ne yapacağını bilmez haldeymiş.

Büyük kız kardeş ile küçük kız hamamdan dönmüşler. Küçük kız ortanca kız kardeşten şüphelenmiş, onun için hemen odasına geçmiş, gördüğü manzara karşısında yıkılmış. Leğenin devrildiğini, kapağının düştüğünü, cam köprüünün paramparça kırıldığını, Peri Padişahı'nın oğlunun yaralandığını görmüş. Bundan dolayı ortanca kız kardeşe çok sitemler etmiş, yaptığıнын yanlışlığını ortanca kız kardeşe anlatmaya çalışmış. Hemen orada padişah babasının huzuruna gelmiş. Babasına durumu anlatmış ve şöyle devam etmiş:

- Vicdan azabı içindeyim, Peri Padişahı'nın oğlunu bulmam lazım, durumu anlatmam gerekir. Nerede olduklarını da bilmiyorum, bunun için çok aramam gerekir. Belkide aylarca yol yürüyeceğim, bana demirden çorap ile kundura yaptır da giyinin arayayım, demiş.

Padişah kızına hak vermiş, hemen demirden çorap ile kundura yaptırmış. Kızda bunları giyinerek aramaya çıkmış.

Az gitmiş, uz gitmiş, günler günleri, aylar ayları kovalamış ama bulamamış. Çok yorgun, çaresiz bir halde bir ağacın dibine gelmiş ve yatmış.

- Burada biraz dinleneyim, demiş ve oturmuş. O anda havada iki güvercin görmüş. Bu güvercinler havada bir zaman uçmuşlar, daireler çizmişler, gelip ağacın dalına konmuşlar. Bu güvercinlerden biri siyah, diğeri beyazmış. Güvercinler aralarında konuşmaya başlamışlar. Siyah güvercin şöyle demiş:

- Ah, ah!.. Şu kızcağız Peri Padişahı'nın oğlunu arıyor. Dilimizi anlasa da, onu bulup iyileştirse. Peri Padişahı'nın oğlu Gülşehr' indedir, demiş ve şöyle devam etmiş.

- Benim bıraktığım şu tüylerimi yaksa, tüylerimin küllerini Peri Padişahı'nın oğlunun vücuduna ovarak sürse, Peri Padişahı'nın oğlunun vücuduna saplanan o camlar dökülse, demiş.

Beyaz güvercinde şöyle demiş:

- Benim bıraktığım tüyleri yaksa, küllerimi camlar döküldükten sonra Peri Padişahı'nın oğlunun vücuduna sürse de çabucak iyileşse, demiş.

Tüylerini ağaçtan aşağıya bırakarak uçup gitmişler.

Meğer küçük kız kuşdilini bilirmiş, kuşların dediklerinin tamamını anlamış, çar çabuk düşen tüyleri almış ve yakmış. Siyah kuşun tüylerinin küllerini bir kavanoza, beyaz güvercinin tüyünün küllerini bir başka kavanoza koymuş, hemen yola çıkmış. Sora sora Gülşehri'nin yoluna girmiş.

Nihayet Gülşehri'ni bulmuş. Şehri gezerek Peri Padişahı'nın sarayını bulmuş. Sarayın önünde gezmeye başlamış. Gezerken:

- Ben hekimim, ben hekimim diye söyleniyormuş.

Hemen Peri Padişahı'nın hanımına haber vermişler.

- Dışarıda biri var, ben hekimim diyerek geziniyor demişler.

Aylardan beri feryat eden oğluna bir çare olur belki diye düşünerek

- Getirin, demiş. Küçük kızı içeri almışlar.

Peri Padişahı'nın oğlunu o halde görerek çok üzülmüş. Hemen hizmetçilerden bir kazan sıcak su, büyük bir leğen istemiş. Herkesi dışarı çıkararak tedaviye başlamış. Peri Padişahı'nın oğlu feryat edip duruyormuş.

Peri Padişahı'nın oğlunu leğenin içerisine koymuş, sıcak su ile onu iyice ovmuş, vücudu yumuşayınca siyah

güvercinin tüy küllerini vücuduna sürmüş. Peri Padişahı'nın oğlu feryat ediyormuş. Küçük kız:

- Biraz daha dayan, biraz daha dayan, diyormuş.

Siyah güvercinin küllerini sürdükçe camlar delikanlı'nın vücudundan çıkmaya başlamış. Bir zaman sonra bütün camlar çıkmış, leğen camlarla dolmuş. Peri Padişahı'nın oğlunun iniltisi biraz hafiflemiş. Leğenden Peri Padişahı'nın oğlunu çıkararak beyaz güvercinin tüy küllerini sürmüş, sargı bezleri ile sarmış, kaldırıp yatağına yatırmış. Oğlanın feryadı kesilmiş.

Annesi oğlunun feryadının kesildiğini duyunca sevinmiş. Peri Padişahı'nın oğlu yirmi dört saat uyumuş. Küçük kız başucunda beklemiş. Oğlan kendine gelmeye başlayınca saray halkı çok sevinmiş. Peri Padişahı'nın oğlu, gözlerini açınca küçük kızı görmüş fakat tanıyamamış. Çünkü küçük kız tebdili kıyafet yapmıştı. Oğlan:

- Beni sen mi iyileştirdin, demiş. Küçük kız:

- Evet, ben iyileştirdim, demiş.

Bir zaman sonra Peri Padişahı'nın oğlu kendini toparlamış, eski sıhhatine kavuştuğunu hissedince küçük kıza:

- Dile benden ne dilersen, demiş. Küçük kıza:

- Canının sağlığını dilerim, demiş.

İsrar etmişler, ne verdilerse kabul etmemiş. Bu arada Peri Padişahı'nın oğlunun düşüncesini anlamaya çalışmış. Peri Padişahı'nın oğlu kindar birisiymiş. Anlamış ki, Peri Padişahı'nın oğlu cam köprü kurulursa küçük kızı öldürecek. Ayrılma vakti gelince oğlana şöyle demiş:

- Sana kim doktorunun başı için beni öldürme derse, onu dinle, ondan sonra kararını ver, demiş helalleşmiş ve oradan ayrılmış.

Günler sonra babasının sarayına ulaşmış. Hal hatır etmişler, hasret gidermişler, sonra odasına geçmiş. Odasına girince hemen leğeni önüne koymuş, kapağını kaldırmış, o pencerenin tekrar açılmış olduğunu görünce sevinmiş. O yeşillikler ve mutlu manzara yine yerine gelmiş. Tel kafesteki iki teli bir birine sürerek cam köprü'nün kurulduğunu görmüş. Sevincinden ne yapacağını bilememiş. Gördüğü manzara ise onu ürkütmüş. Çünkü Peri Padişahı'nın oğlunun elinde kılıcı ile cam köprüye doğru koştuğunu görmüş. Oğlan kılıcı elinde köprüyü geçip odaya atlayacağı anda kız:

- Doktorunun başı için beni öldürme, dinle, demiş. Oğlan kılıcı hemen yanına indirmiş:

- Beni iyileştiren hekim sendin demek, demiş. Kenar da sedire oturmuş, , kız olan biteni anlatmış, oğlanda durumu anlamış ve ikna olmuş. Oğlan kıza:

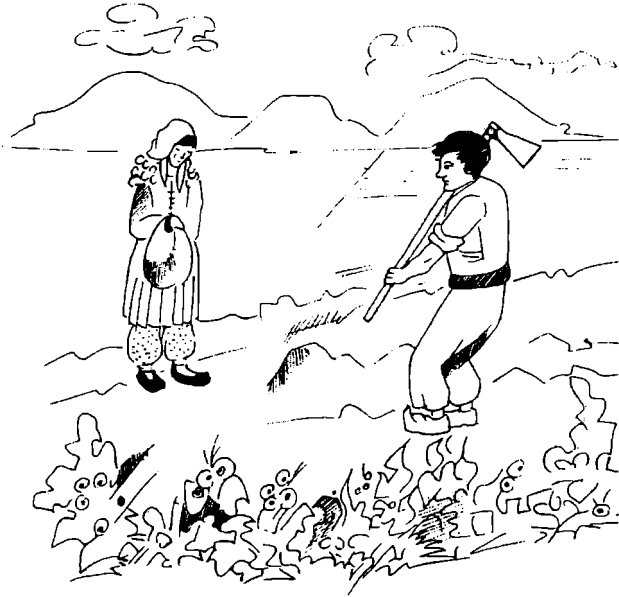
- Onun için bana bu sözü söyledin, demiş. Yine eskisi gibi sohbet etmişler, deyip gülmüşler. Peri Padişahı'nın oğlu geri döndükten sonra anne ve babası ile küçük kızı padişah babasından istemeye gelmişler. Kırk gün kırk gece düğün yaparak muratlarına ermişler.

BEDDUA

Bir şehrin bir köyünde, iki komşu varmış. Komşulardan kız tarafı zengin, oğlan tarafı ise fakir imiş. Kızın gönlü fakir oğlana düşmüş. Oğlanın ise hiçbir şeyden haberi yokmuş. Kız şöyle düşünmüş:

-Benim ailem zengin, bende güzelim, bu oğlan gelip beni isteyemez.

Ölçmüş, tartmış sonunda bir karar vermiş. Bu karara göre yanına bohçasını almış, bir miktar para almış, oğlana kaçmak üzere yola çıkmış.

O anda oğlan tarlada çift sürmekte imiş. Tarlaya tohum serpmiş, o tohumu sabanla kapatmaya çalışıyormuş.

Kız yanına gelerek:

Bir küçücük çıra yaktım,
Babamın evini yıktım,
Beş bin lira para aldım,
Gel gidelim babam yiğit.

Oğlan da :

Öküz aldım çiftte koştum,
Tohum aldım yere serptim,
Babam ihtiyar varamaz,
Evin harcını göremez,
Git gelemem bacım, anam.

Kız:

Öküzünü kurtlar yesin,
Tohumunu kuşlar devşirsin,
Baban çarşıda gebersin,
Var git ordan, itin oğlu.

Kızın bu teklifini oğlanın reddetmesi, kızı zor duruma düşürür. Kız bu durum karşısında eve dönemeyeceğini düşünüp dağlara doğru gider. Orada kurtlar tarafından parçalanır.

Oğlan tarlada çift sürerken kendisine komşular tarafından haber verilir ki, baban çarşıda öldü. Hemen tarlayı, öküzleri bırakarak çarşıya koşar. Gerçekten babası ölmüştür. Babasının cenazesini alıp köye getirir. Hazırlıklar yapıp, defin ederler.

Tarlaya döner, gördükleri ile irkilir. Çünkü öküzleri kurtlar tarafından parçalanmış, tarlaya septiği buğdayını kuşlar devşirmiştir. Hemen aklına kızın bedduası gelir. Yaptığına pişman olarak dağa doğru koşar. Dağın böğründe kızın kemikleri ile karşılaşır. Bohçasını perişan bir şekilde dağınık halde bulur. Bohçayı ve kemikleri toplar, orada bir mezar yaparak defin eder. Bulduğu kızın parası ile kızı bir mezar yaptırır. Mezarın yanında kendisine de bir mezar yaptırır.

Orada ömrünün sonuna kadar kalır. Dünyaya karışmaz, onu bu yöne iten kızın hayatta iken kendisine yaptığı bedduanın hemen tutmasıdır. Öyle bir beddua ki hemen gerçekleşti. Ölünce kızın mezarı yanında kendisi için yaptırdığı mezara defin edilir.

BALTACI (DEĞER)

Padişahın birinin çok güzel bir kızı varmış. Sarayında kızını bekletmenin yanlış olduğunu düşünmüş. Çünkü onu ben kimseye veremem, buraya da gelenler çok. Görürler, isterler diye şehrin dışına doğru تنها bir yerde bir saray yaptırır. Hizmetçileri ile kızını oraya yerleştirir. Kendisi ise arada gidip kızını görür, ihtiyaçlarını giderir. Böylece günleri geçirir.

Kız yavaş yavaş gelişir, daha da güzelleşir. Padişahın yaptığı bu iş zaman içerisinde duyulur.

Komşu padişahın oğlu bu olayı duyar. Kızı görmeye karar verir ve birkaç arkadaşı ile kızın bulunduğu sarayın çevresine gelir. Kıza açılmanın yollarını arar. Bu arada kız balkonda oturur ve yemeğe başlar. Ağzından çıkardığı nar çekirdeklerini aşağı atar. Aşağı atılan nar çekirdeklerini Padişahın oğlu alır ve yer. Böylece aşkını ilan etmek ister. Bunu gören kız kahkaha atarak güler, bu kahkahaların kendisi için atıldığını gören Padişahın oğlu arkadaşları arasında olduğu için utanır.

- Bunu senin yanına koymayacağım, diyerek kızıdan intikam alacağına söz verir.

Birkaç gün sonra baltacı kılığına girerek, omzuna da bir balta alarak sarayın etrafında gezinir. Saray etrafında gezinirken

-”Bağ budarım” diyerek bağırır. Bunu duyan Padişahın kızı hizmetçilerine:

- Bağcıyı çağırın, gelsin bu bağları budasın, diye seslenir. Bağcıda gelir ve günlük olarak bağları budamaya başlar. Sesi güzel olduğu için güzel de türkü söyler.

Padişahın kızı, bağcının parasını vererek yarında gelip budama yapmasını söyler. Bağcı, ertesi günde gelir, budamaya başlar, bir yandan da türküsünü söyler. Kız dayanamaz ve sandalyesini alarak bağcının yanına gelir. Türküsünü dinler, bir yandan da sohbet ederler. O günün yevmiyesini vererek yarında gelmesini söyler.

Bağcı:

- Burada iş kalmadı, budama bitti, der. Ama kız ona aşık olduğu için gelmesini ister. Ertesi gün bağcı ile gülerек sohbet ederler. Bu arada kız baltacıya açılır:

- Ben sana aşık oldum, beni de götür seninle gelece-

ğim, der. Baltacı:

- Ben fakir insanım. Sen ise padişah kızıydın. Ben seni ne yapayım, bir kulübem ve birde bu baltam vardır. Gün olur ekmek bile getiremem, der.

- Ben seni sevdim, onun için sen ne yersen ben de onu yerim. Sen nerede yatarsan ben de orada yatarım, diyerek seninle geleceğim der.

Bir kaç eşya giyecek olarak baltacı ile gizlice kaçır ve yola girerler. Bir köy yakınından geçerken çöplüğe atılmış bir havlu parçasını görür. Bu parçayı lazım olur diye almasını söyler. Kız almak istemez:

- Onu ne yapacağım, ne işe yarar der. Baltacı da:

- Ben sana bir şey alamam, gün gelir onunla silinirsin der. Kız o havlu parçasını alır ve yola devam ederler. Bir başka çöplükte yanmış birkaç dişi kalmış tarak görerek onu da almasını söyler. Kız buna da itiraz eder. Baltacı tarak alamayacağını belirterek:

- Ben ancak birkaç ekmek getirebilirim, lazım olur al. Şayet pişman isen geri dönebilirsin der. Kız:

- Nasıl dönerim, pişman değilim, dönemem der. Yine yola koyulurlar. Başka bir çöplükte kenarında bir ekmek parçası görerek onu da almasını söyler. Kız yine itiraz eder. Baltacı da:

- Gün olur ben gelemem, aç kalırsın onunla idare edersin diyerek kızı ikna eder ve onu da aldırır.

Nihayet yol biter ve kulübelerine gelirler. Baltacı gider ve kızı kulübede yalnız bırakır. Padişah Oğlu elbiselelerini giyerek saraya gelir. Akşamleyin kulübeye dönerken baltacı elbiselerini giyer, sırtına bir yatak olarak gelir çıkar. Günler böyle devam eder.

Padişah Oğlu daha önceden vezirin kızı ile nişanlıydı.

Babası ve annesi düğünün yapılmasını istediler ve böylece düğün hazırlıkları başladı.

Kulübeye gelip hanımına:

- Yarın Padişah Oğlunun yemek hazırlığı var, pirinç temizlenecek. Sen de git günlüğünü al, birazda çal koynuna doldur, demiş. Kız:

- Ben çalamam, yemek istemem der. baltaçı :

- Yarın kış gelecek, işim olmayacak aç kalacağız, onun için çalacaksın..! Kız;

- Ya akşamleyin çıkarken arama yapılırsa? Baltacı;

-Arama yapılırsa çantalar aranır, gelirken senin koynuna bakacak halleri mi var? diyerek kızı ikna eder. Sabahleyin saraya gelir ve pirinç ayıklamaya başlarlar. Kız baltacının sözlerini aklına getirerek bir yandan pirinç ayıklarken ara ara avuç avuç koynuna pirinç atar. Akşama kadar pirinç ayıklanır, işçilerin saraydan çıkış anında padişah oğlu gelerek arama yapacağını söyler ve arama yapar.

Kızın koynundaki pirinçleri bulur. Kıza pirinçleri çalmanın ve bu işin kötü olduğundan bahsederek nasihat eder. Kız çok utanır. Padişah oğlu, böyle hırsızların işe alınmamasını söyler. Oradaki diğer kadınlar Padişah oğluna;

- Bir gariptir, fakir ve kimsesizdir. Büyüklük sizde kalsın, af edin, diye istekte bulununca Padişah oğlu kızı affettiğini söyleyerek gitmelerine izin verir. Yevmiyesini alarak kulübesine gelir.

Padişah oğlu tebdili kıyafet yapar, baltasını omuzuna alarak kulübeye gelir. Kızın ağladığını görür.

- Niye ağlıyorsun? diye sorar. Kızda;

- Senin dediğin üzere pirinçleri koynuma doldurdum, çıkarken padişahın oğlu arama yaptı ve yakalandım. Padi-

şah Oğluna ve oradaki kadınlara karşı çok utandım. Baltacı;

- Önemli değil, biz ihtiyaç sahibi insanlarız. Bizi mazur görürler, diye teselli ederek yanında kayısı temizleme işinin yapılacağını söyler. Hemen tembihini de yapar.

- Yarın yine gidiyorsun, bu seferde kayısı çal, der. Kız;

- Nasıl çalayım, bugünkü hareketten sonra beni hemen ararlar. Padişah Oğlu kayısı çalması için kızı yine ikna eder.

İkinci gün kayısı temizlemek üzere yevmiyeci kadınlar toplanır. Pirinç temizlemede yaşanan olayın benzeri yine kayısı temizlemede de yaşanır. Koynuna, eteğinin kemer bölümüne doldurduğu kayısılarla tekrar yakalanır. Yine kadınlar devreye girer ve af edilmesini sağlarlar. Yarıncı elbise kesimi ve dikimi için padişah oğlundan müsaade alırlar. O günde yevmiyesini alan kız ağlayarak kulübesine gelir. Akşam kararınca elinde bir ekmek, omuzunda baltası ile baltacı çıkar gelir.

- Hatun! Bugün ne yaptın, kayısı getire bildin mi? diye sorar. Ağlayarak kız cevap verir.

- Gene yakalandım, çok utandım. Padişah Oğlu aldıklarımı nereye sakladığımı sanki biliyor. Aramada hemen buluyor, diğer işçi kadınlar Padişah Oğluna yalvardılar ve af edilmemi sağladılar. Yarında elbise kesim ve dikim işi varmış. Ona da izin aldılar fakat benim oraya gidecek yüzüm kalmadı, der. Padişah Oğlu kızı ikna için dil döker kızda çok utandığını söyler. Padişah oğlu kumaş kesim ve dikiminde de kumaş parçaları çalmasını tembih eder. Kız çalamayacağını, her defasında arandığını yine yakalanacağını söyleyerek baltacıyı iknaya çalışır. Baltacı;

- Yarın elbise dikilecek. Gideceksin kumaş parçalarını çalacaksın. Çocuk olunca lazım olacak, pijamanın içine doldur gel, der.

Ertesi gün kumaş kesim ve dikimine kızda gider. Kumaşlar kesilirken işe yarayabilecek parçaları pijamasının içine koyar. Akşama kadar çalışırlar, çıkışta kapının önünü Padişah Oğlu tutar. Şöyle söyler;

- Bu kumaşlar çok değerlidir. Ta Hindistan'dan gelmişlerdir. Bundan dolayı arama yapacağım. Her ne kadar çalınmayacak olsa da yine içinizde çalan çıkabilir. Sırayla arayacağım diyerek kıza göndermede de bulunur. Kız kızarır, utanır, yine de belli etmemeye çalışır. Padişah Oğlu sırayla aramaya başlar, sıra kıza gelince hemen pijamasına elini uzatır ve kumaş parçalarını çıkarır. Kız yevmiyesini de almadan ağlayarak kulübesine gelir. Kendi kendine, niye bu hatalara düştüğünü, bir baltacı için bu kadar çilelere katlanmanın ne derece uygun olduğunu düşünür. Yaptıklarından dolayı kendisini suçlar.

Akşama doğru Baltacı gelir, kızın ağladığını görür.

- Ne o hanım! der. Kumaş parçalarından çalamadın mı? yine mi yakalandın, bu ağlayışın ondan mıdır? der. Kız;

- Yakalandım, hem de çok kötü, Padişah Oğlu hemen elini pijamama uzattı. Bundan çok tiksindim ve ağırıma gitti. Baltacı:

- Ne önemi var, o koskoca Padişah Oğlu, senin pijamana tutmuşta çok mu ağır geldi sana? diye hanımını teselli etmeye çalışır. Hanımına şu haberi verir;

- Yarın gelinin hamam günü var, herkes bedava yıkacak. Sende git yıkan önümüz kış, daha yıkanamazsın. Ertesi gün Baltacı hanımını hamamın kapısına getirir.

Hamama girerler, yıkanırılar. Hamamdan çıkmadan Padişah Oğlu kapıyı tutar. Tepsi içerisinde bir beşibirlik, bir mecidiye, bir yaprak ve bir avuç toprak koyarak:

- Bunların ne anlama geldiğini kim bilirse onunla evleneceğim, der.

İlk önce nişanlısına getirirler. O da şöyle yorumlar:

- Bu altın, bu mecidiye, bu yaprak bu da toprak bunların başka ne manası olur demiş. Söylediklerini Padişahın Oğlu'na söylerler:

- Olmadı der. Herkes aynı yorumu yapar. Padişahın Oğlu:

- Olmadı der ve başka kimse yok mu? diye sorar. Yok derler.

- İyi arayın diye söyler. Ararlar derler ki:

- Köşede kurna başında bir kadın var.

- Onu o zaman yıkayın ve getirin der. Giderler ki sırtında yanmış bir havlu parçası, elinde kırık üç dişli tarak saçını açmaya çalışıyor. Yardım ederler tararlar, yıkarlar getirirler.

Padişahın Oğlu tepsiyi onun önüne sürer ve yorumlamasını ister. Kız tepsiye bakar, bunlar beni anlatıyor der. Nasıl diye sorduklarında:

- Ben padişah kızı idim, altın değerinde idim. Baltacı ile evlendim mecidiyeye döndüm değerimi kaybettim. Yaprak gibi inceldim, toprak gibi süründüm çiğnendim diye yorumlar. Padişahın Oğlu:

- Doğru yorum budur. Ben bunu alacağım der. Kız;

- Olmaz. Benim kocam var, bırakın beni ben evime gideceğim. Baltacım beni evimde bekler, diye karşı koyar. Padişah Oğlu;

- Alın bu kadını, saraya götürün, hazırlayın düğün baş-

lasın diye yanında getirdiği kadınlara emir verir. Kendisi oradan ayrılır. Kızı alıp saraya götürürler, biçilmiş olan elbiseleri giydirirler. Kız elbiseyi giyince aklına çaldığı bu elbisenin parçaları gelir. Parçalarını kullanayım derken şu işin garipliğine bak ki, elbisenin kendisini giydim.

Bir yandan da kocası bildiği baltacıya nasıl ulaşabileceğini, ona nasıl bir haber uçuracağını düşünmektedir. O sırada Padişah Oğlu gelir;

- Nişanlımı hazırladınız mı? diye sorar. Kadınlar kızı gelin elbisesi ile Padişah Oğluna gösterirler.

- Ne kadar da güzel yakışmış deyince kız;

- Beyim ben senin nişanlın, hanımın olamam. Benim kocam var, evli barklı bir insanım, bırak beni gideyim, Baltacım beni bekler, evde beni bulamayınca deliye dönmüştür, diye yalvarır. Padişah Oğlu;

- Baltacını çok mu seviyorsun diye sorar. Kızda sevdiğini söyler. Padişah Oğlu;

- Baltacını tanır mısın? Benden farkı ne? deyince kız;

- Sen Padişah Oğlusun, o ise bir baltacı. Belki de sen yarın padişah olacaksın der. Padişah Oğlu kıza kendisine iyi bakmasını baltacı da bildiği herhangi bir nişanın varlığını sorar. Kız;

- Sağ kulağının altında bir nohut tanesi kadar beninin olduğunu bildiğini söyler. Padişah Oğlu;

- O halde bak bakalım bu ben gibi mi? diye söyledikten sonra dışarıdakilere seslenir.

- Bana baltam ile elbiselerimi getirin. Uşakları balta ile elbiseleri getirirler ve kızın önüne koyarlar. Kız baltacının Padişah Oğlu olduğunu anlar. Artık gitmekten vazgeçer. Padişah Oğluyla yeniden görkemli bir düğün yaparak muratlarına ererler.

TAKDİR-İ İLAHİ

Bir padişahın çok güzel bir kızı varmış. Doğan aya “Sen doğma ben doğayım” dermiş, o kadar endamlı, o kadar güzelmış. Bir gün en güzel elbiselerini giymiş, en değerli altın ve gümüşlerini, mücevheratını takınmış, aynanın karşısına geçmiş, kendisine bakarak “Ben ne kadarda güzelim, zenginim ve padişah kızıyım. Dolayısıyla kimse bana yan bakamaz, talipli olamaz” demiş ve balona doğru gururlu gururlu yürümüş.

Bu yürüyüş ve gurur Allah'ın hoşuna gitmemiş. O anda bir fırtına, bir toz çıkmış, kızı savurmuş. Saatler süren bir savrulma neticesinde tanımadığı, bilmediği bir memleketin dağının başına inmiş. Fırtına da kesilmiş.

Korku ve endişe ile etrafını gözetlerken bir yandan da gözleri kan yaş ağılıyordu. Uzaktan bir dumanın yükseldiğini gördü. Kendisine biraz umut geldi. “Şurada belki insanlar vardır. Gidip bakıp onlara sığınayım” demiş. Binbir zorlukla dumanın tıttığı yere gelmiş. Orada gördüğü eski püskü bir kulübe imiş. “Burada insan yaşar mı?” diye düşündü. Kapıyı çaldı. Kapı yavaş yavaş açıldı. Kapıya yaşlı bir nene çıktı. Buyur kızım, kimsin. Buralarda ne arıyorsun, bu halin ne? diye peşi peşine sorular sordu. Kızda “Bana yardım edin” diye yalvardı.

Nene, kızı içeriye alır, sakinleştirir ve derki;

- Biz burada oğlum ile beraber oturuyoruz. Fakir insanlarız, oğlum balık avlamaya gitti. Karnımızı getirdiği balıklarla doyuruyoruz.

Hasanın toruna her gün iki balık düşerdi. Fakat Hasanın o gün toruna üç balık düştü. Hasan;

- Hayırdır inşallah, eve herhalde bir misafir geldi diye düşündü. Tuttuğu balıkları eline alarak eve geldi. Evde misafirin olduğunu görünce Hasan;

- Rızkı ile geldi diye düşündü.

Oturup konuştular, hal hatır sordular. Vakit akşam olunca Hasan;

- Ana ben kapının önünde yatarım, siz misafirle içerde beraber yatın demiş. Böylece günler günleri, aylar ayları takip etmiş. Kış mevsimi de gelmiş çatmış.

Padişah kızı durumu görünce neneye demiş ki;

- Benim bir yere gidecek halim yok, beni nikâhına al-

sın yoksa böyle olmaz demiş. Hasan binbir zorlukla bir Hoca bulup getirir. Padişah kızı ile nikâhını kıyar. O kışı orada geçirirler. Bahar olunca kız kocasına üzerindeki bütün altın ve mücevherleri verir.

- Bunları al, şehrin bir kenarında yer al. Orada küçük bir bakkal dükkânı açalım, bu dağlardan kurtulalım demiş. Hasan teklifi uygun görmüş, öyle de yapmış.

Şehre inmiş, altın ve mücevherleri bozdurmuş, şehrin kenarında işlek yolun üzerinde yer almış. Aldığı yere önce güzel bir ev yapmış, ön tarafına da bir dükkân açmış. Kalan diğer yerlerin etrafını çevirmiş, oraya da çok güzel bir bahçe yapmış.

Bahçeyi öyle güzel yapmış ki, görenler burayı Cennet zannederlermiş.

Aradan yıllar geçmiş, bu arada da üç tane erkek çocukları olmuş. Çocukların isimlerini padişah kızı koymuş. Çocukların isimleri büyükten küçüğe; takdiri ilahi, yazı ve kader diye vermiş. Çocuklar o cennet gibi güzel bahçede oynayarak günlerini geçirirlermiş.

Diğer taraftan padişah babası kızını çık aramış, bir türlü bulamamış. Kızının hasretine dayanamayan anası ölmüş. Çok yalnız kalan baba da bu hasretliğe daha fazla dayanamamış, vezirini çağırmış.

- Gel vezirim, seninle beraber kızımı aramaya çıkacağız demiş. Yol hazırlıklarını yapmışlar, gerekli lazım olacak eşya ve parayı yanlarına alarak yola çıkmışlar. Aylarca yol yürümüşler, çok yorulmuşlar, takatleri kesilmiş halde idiler. Önlerindeki küçük tepeyi aşınca karşılarına bir şehrin çıktığını görmüşler. Padişah;

- Çok yorulduk, aylardır evimizden ayrıyız, bu şehirde dinlenelim de geri dönelim, ben umudumu kaybettim de-

miş.

Yorgun argın bir halde şehre girerken yolun kenarındaki o çok güzel bahçeyi görmüşler. Vezirine;

- Ne kadar güzel bir bahçe, şurada biraz dinlenelim demiş ve bahçeye girmişler. Misafirleri gören Hasan da bakkaldan gelerek bu iki insanı hoş karşılar. İçeriye seslenerek;

- Hanım bir kahve yap misafirlere, demiş. Kız misafirleri görünce babasını tanır. Utanır yanına gidemez. Hasan çocukları isimleri ile çağırır. Bu garip isimler padişahın dikkatini çeker. Padişah tebdili kıyafet içinde olduğu için Hasan da onları halktan birileri zanneder. Onların yanında rahat davranır. Padişah Hasan'a;

- Beyim der, bu çocukların isimlerini neden böyle verdiniz, diye sorunca Hasan da;

- Beyim, anneleri verdi, bilmiyorum, ondan sorarsınız demiş. Kahveleri takdiri ilahi getirmiş. Misafirlere sunmuş. Misafirlerde kahveyi içtikten sonra yolcu yoluna gerek diyerek kalkmak istemişler. Hasan misafirleri bırakmamış.

- Yoldan geldiniz, sade kahve ile kalkmak olur mu? Hele biraz daha dinlenin, yemeğimizi yiyelim demiş. Sohbet etmişler, biraz sonrada yemek gelmiş ve yemeklerini yemişler. Kalkacak olmuşlar Hasan misafirlere akşamda kalmaları için ısrar etmiş. Padişah;

- Çokta yorgunuz, gidecekte halimiz de yok, şu cennet gibi bahçenin yanında kalsak da olur, diyerek Hasan'ın teklifini kabul ederek kalmışlar.

Bir zaman sonra Padişah Hasan'a;

- Çok merağım gitti, bu çocukların isimleri niçin böyle verilmiş? Kızıma söyle gelsin de bir açıklama yapsın

demiş. Padişah kızı başına bir atkı alarak yanlarına gelmiş, hoş beş etmiş, olanı biteni anlatmış. Daha fazla dayanamayarak babasının boynuna atılarak;

- Ben senin kızınım demiş. Padişah çok sevinmiş, kızına torunlarına sarıldıka sarılmış. Mutlu olmuşlar. Padişah kızı ve damadını yanına alarak memleketine götürmüş. Damadını kendi memleketine padişah yaptıktan sonra kendisi de torunlarıyla mutlu bir hayat sürdürür.

GÜMÜŞ TABUT

Bir padişahın üç oğlu vardı. Padişah oldukça rahatsız olmuş idi. Son günlerini yaşadığını hissediyordu. Bunun için oğullarına bir vasiyette bulunmak için oğullarına;

-Üçünüzde padişah oğlusunuz, padişah zadesiniz. Evlenirken padişah zade üç kızla evlenerek birbirinizin bacasınağı olun diye vasiyet etmişti.

Babalarından sonra büyük kardeş bu vasiyetin yerine getirilmesi için çalışmalara başladı. Gerekli hazırlıkları yaparak aramaya çıktılar. Uzun bir aramadan sonra bir şehre geldiler. Şehrin kenarına çadırlarını kurarak şehri gezmeye çıktılar. Öğrendikleri haberle hayretler içinde kaldılar. Bu şehre padişah seçilen kişi en fazla bir yıl yaşıyormuş, padişahın nasıl öldüğü sır olarak kalıyormuş. Niçin? Kim, öldürdüğü de bilinmiyordu.

Hayretler içinde kalan üç kardeş çadırlarına gelerek istirahatata çekildiler. Küçük kardeş Cihan Şah'ın uykusu kaçtı, bir türlü uyuyamadı. Kalktı ve şehri gezmeye başladı. Gecenin geç vaktinde yolu sarayın bulunduğu sokağa düştü. Gördüğü manzara karşısında dehşete kapıldı. Çünkü çok büyük bir ejderha duvara tırmanmış, sarayın penceresini açmış içeriye uzanmakta idi. Demek ki padişahları bu ejderha öldürüyordu. Hemen kılıcını çekip uzanabildiği kadar yüksekten ejderhayı belinden kesti. Ejderha yukarıdan aşağı doğru kaydı, fakat kılıcını alamadı. Oradan uzaklaşarak çadırlara gelerek yattı.

Padişah seçileli bir yıl olmuştu ve herkes padişahın ölümünü bekliyordu. Sabah olduğunda ölmediğini gören padişah balkona çıkarak Allah'a şükürler etti. Etrafı seyre-

derken, yattığı odanın penceresinin açıldığı sokağa baktı. Gördüğü manzara karşısında dehşete kapıldı. Büyük bir ejderhanın orada yığılı bir şekilde ölmüş olduğunu gördü. Üzerinde de bir kılıç duruyordu. Hemen tellalları çağırarak ilan verdirdi.

- Ejderhayı kim öldürmüştü gelsin dilesin benden ne dilerse vereceğim demiş. Çok insanlar çıkmış ben' öldürdüm diye, peki o zaman kılıcını al demiş padişah. Kılıcı kimse alamamış.

Bütün şehir çağırılmış, fakat kılıcı kimse oradan alamamış. Yaşlı bir amca;

- Şehrin dışına üç çadır kuruldu, orada üç kişi var. Belki onlardır demiş ve Padişah onların çağırılmasını istemiş. Üç kardeş gelmişler, Padişah;

- Bu ejderhayı siz mi öldürdünüz? diye sormuş. Büyük kardeşle ortanca kardeş

- Hayır, biz öldürmedik demişler. Küçük kardeşe sormuş ve oda ben öldürdüm demiş. Padişah;

- Öyleyse kılıcını al demiş. Cihan Şah kıvrım kıvrım olan ejderhanın vücudunu çiğneyerek kılıcına ulaşmış. Tuttuğu gibi çekmiş, çıkarıp belinde bulunan kınına sokmuş. Padişah;

- Dile benden ne dilersen vereceğim, demiş. Cihan Şah;

- Ben sizden mal, mülk, para dilemiyorum. Çok şükür bizde de var, bizde padişah zadeyiz. Babamın bir vasiyeti var, bu vasiyette diyor ki babam siz padişahzade üç kardeşsiniz. Dileğim şu ki; padişah zade üç bacı ile evlenesiniz, dileğim budur der. Padişah;

- Bu dileği kabul ediyorum, çünkü benim üç kızım var, onlarla evleneceksiniz.

İlan yapılır, kırk gün kırk gece düğün dernek kurulur. Büyük kızı büyük oğlana, ortanca kızı ortanca oğlana, küçük kızı da Cihan Şah'a verirler.

Düğün biter, Cihan Şah abdest alır ve iki rekât şükür namazı kılar. Uzun süre bekler. Nihayetinde meraklanır;

- Ne oldu, Cihan Şah'a bir bakayım der. Yataktan kalkar ve oturduğunu görür. Biraz daha bekler ve hiçbir hareketinin olmadığını görünce;

- Cihan Şah! diye seslenir. Cevap alamaz. Yanına gider dokunur, öldüğünü zanneder. Fakat nefes aldığını hisseder, umutlanır. Biraz daha bekler ve uyanmadığını görünce telaşlanarak saraydakilere haber verir.

Cihan Şah'ın kayınpederi padişah ve ağabeyleri yanına gelirler. Gördükleri manzara karşısında irkilirler. Cihan

Şah ne ölüdür, ne de iridir. Bir zaman daha beklerler, iyileşmeyeceğini görünce bu haliyle memleketlerine dönme-ye karar verirler.

Padişahın küçük kızı babasından bir gümüş tabut yaptırtmasını ister. Cihan Şah'ı bu gümüş tabutun içerisine oturturlar. Cihan Şah Tabutta namaz kılar gibi oturmaktadır. Tabutu devenin üzerine yerleştirirler. Deveyi küçük kız çekecektir. Büyük kardeşle ortanca kardeşle birer deve hazırlarlar. Hanımlar deveye binecek, erkekler de çekerek gideceklerdir. Görüşürler, helalleşirler, böylece yola koyulurlar.

Uzun bir yolculuktan sonra bir ormanlık yere gelirler. Burada konaklamak için mola verirler. Aralarında dertleşirler. O anda etraf birden bire kararır, bir fırtına ve ardından bir yağış meydana gelir. Göz gözü görmez olur. Herkes bir şeye tutunarak fırtınanın geçmesini bekler. Bir zaman sonra fırtına diner, hava güzelleşir. Küçük kız üzerine sardığı eşyaları açıp Cihan Şah'a bakayım der. Ama ne görsün, Cihan Şah ve gümüş tabut devenin üzerinde değil. Feryadı basıp kanlı gözyaşı dökmeye başladı. Cihan Şah'ın ağabeyleri geldi, olup biteni anladıktan sonra onu aramaya koyuldular. Günlerce aradılar ama bulamadılar. Ağabeyleri;

- Cihan Şah'ı bulamadık. Memleketimizden haberimiz yok, halk padişahsız kaldı, onun için gidelim dediler. Padişahın küçük kızı;

- Hayır, ben gelemem. Siz gidin, Cihan Şah'sız dünya bana haramdır, onu buluncaya kadar arayacağım der.

Kardeşler memleketine dönmüşler, Cihan Şah'ın hanımı da babasının yanına gelmiş. Günleri ağlamakla, feryatla geçer olmuş. Bir gün böyle ağlarken birden aklına bir

şey gelmiş. Cihan Şah'ı ancak böyle bulabilirim demiş. Doğruca babasının yanına gitmiş.

Babacığım demiş, Cihan Şah'ı kaybettiğim ormanda bana bir kervansaray yap, gelen giden oraya uğrasın, yesin, içsin ve yatsın. Misafirler para vermesin, yalnız başından geçen olayları bana anlatsınlar. Belki böyle Cihan Şah'ı bulurum.

Bu fikir padişahın da aklına yatmış. Hemen oraya büyük bir kervansaray inşa ettirmiş. Tez zamanda kervansarayı bitirerek hizmete açtılar.

Gelen giden yolcular hana uğrayıp yiyorlar, aynı zamanda handa kalıyorlar. Giderken de Cihan Şah'ın hanımına gördükleri önemli olayları anlatıp gidiyorlar.

Civar köylerden birinde fakir bir adam varmış. Günlendir ağızına bir lokma yemek girmemiş, takatsiz düşmüş. "Açlıktan öleceğim, ne yapayım" diye düşünürken aklına kervansaray gelmiş. Padişah kızına anlatacak bir şeyim de yok ama açlıktan ölmektense bir yalan uydurayım demiş. Kalkıp yola girmiş, Cihan Şah'ın kaybolduğu ormana girince aynı fırtına çıkmış. Orada bulunan büyük çam ağacının kovuğuna girerek fırtınadan korunmaya çalıştı. Fırtına anında bir kız geldi, çam ağacının yakınında durdu. O anda yanında iki arap zuhur etti. Gelen kız; Peri Padişahının kızı imiş. Kıza;

- Yakalım mı, yikalım mı? Demişler. Kız ise;

- Ne yakın, ne de yıkın demiş. Şu çamın doruğundan tabutu indirin demiş. İki arap çamın doruğundan tabutu indirerek gitmişler. Tabut inince fırtına dinmiş.

Kız tabutu açmış, Cihan Şah'ın göğsüne koyduğu enam-ı şerifi almış, Cihan Şah kendine gelmiş. Gülüp oynamışlar. Cihan Şah'ı yedirmiş, içirmiş. Kız kendine göre

eğlenmiş. Tekrar enam-ı şerifi Cihan Şah'ın göğsüne koymuş ve onu bayıltmış. Tabutu kapatıp arapları çağır-
mış. Tabutu çamın doruğuna yerleştirerek oradan ayrılmış-
lar.

Fakir adam kervansaraya gelerek yemiş, içmiş, yı-
kanmış giderken de bu gece ormanda gördüklerimi anlata-
cağım demiş. Padişah kızına gördüklerini anlatmış. Padi-
şah kızı;

- Bu kervansaraylar senin olsun, beni o yere götür de-
miş. Padişah kızı ile ormana gelmişler. Yeri padişah kızına
göstermiş. Kervansaraya gelerek oranın yeni sahibi olmuş.

Padişah kızı çamın doruğuna tırmanarak çıkıp tabutu
bulmuş. Tabutu açmış, Cihan Şah'ın göğsündeki enam-ı
şerifi alarak onu ayıltmış. Cihan Şah kalkarak tabutun içe-
risine oturdu ve hasret giderdiler, konuştular ve oradan
kurtulmanın çaresini aradılar. Cihan Şah;

- Bir şeyden haberim yok, sana yardımcı olamam, Peri
Padişahının kızı gelmek üzeredir. Seni de öldürür. Kız ta-
butu eski haline getirerek, aşağıya inip çamın kovuğuna
saklanmış.

O anda hava karışır, fırtına başlar. Peri Padişahının kı-
zı gelir. Etrafı koklar ve kızın orada olduğunu hissederek
şöyle der;

- Ey beni adem kızı, burada da mı bizi buldun? Hala
peşindesin demek ki, ben onu götüreyim de, sen de bul
demiş.

Elindeki telleri birbirine çalarak iki arabı çağırır.
Araplar gelir ve;

- Yakalım mı, yıkalım mı? derler. Peri kızı ise;

- Ne yakın, ne yığın, çamın doruğundan tabutu indire-
rek buradan gidelim der. Onlar da tabutu indirerek fırtına

ile oradan ayrılmak üzereyken Peri kızı;

- Ey beni adem kızı, eğer Cihan Şah'ın gerçek yari isen onu Gülşehri'nde gelir bulursun demiş. Oradan havalararak uçup gitmişler.

Cihan Şah'ın hanımı ağlayarak, feryat etti. Fakat yapacağı bir şeyin olmadığını anlayınca babasının sarayına geldi. Babasına;

- Cihan Şah'ı ormanda buldum, fakat Peri padişahının kızı tabutu alarak oradan götürdü. Ben ne yapayım, diye ağladı. Babası onu teselli etmeye çalıştı. Kız babasına;

- Bana demir kundura ile demir çorap yaptır. Ben onu arayıp bulayım, demiş. Babası;

- Kızım ben onu araştırayım, sen rahat ol, demiş. Kız babasına;

- Hayır, ben arayacağım, sen bana lazım olan eşyaları yaptır demiş. Babası da gerekli eşyaları yaptırmış. Kız demir çorap ve takunyaları giymiş, eline demir bastonunu alarak yollara düşmüş.

Bu arada Cihan Şahtan hamile kalmış idi. Aylarca yol yürüdü, aradı, fakat gül şehrini bulamadı. Zamanı geldi ve yollarda doğum yaptı. Oğluna Mehmet Şah adını vererek Cihan Şah'ın verdiğini pazıbendi koluna taktı.

Cihan Şah hanımına önceden bir pazıbent ve bir elmas vermiş idi. Erkek olursa pazıbendi koluna tak, kız olursa bu elması boynuna as demiş. Oğlan bu pazıbent ile gelir beni bulur demişti.

Yıllar geçti ve Mehmet Şah dört yaşına gelmiş olduğu halde yollarda idiler. Cihan Şah'ı arıyorlardı. Çok yorulular, bir yabanda, ıssız bir bölgede dinlenmek için mola verdiler. Mehmet Şah, anası orada dinlenirken etrafta geziniyordu.

Yoldan geçen bir bezirgan;

- Küçük çocuğun bu ıssız bölgede işi ne? diye yanındakilere sordu. Çok merak etti ve çocuğa doğru yürüdü. Çocukta hemen annesinin yanına koştu. Çocuğun annesi ne oldu diye kalkıp oturdu. Bezirganı gördü. Bezirgan;

- Korkma bacı, bu ıssız yerde ne arıyorsun? Benden sana zarar gelmez dedi.

Yanlarına gelip oturdu. Dertleştiler, Mehmet Şah'ın annesi olanı biteni anlattı. Bezirgan;

- Bundan sonra sen benim dünya ahiret bacımsın, diyerek gömleğini çıkararak padişahın kızına giydirdi. Padişah kızını ve Mehmet Şah'ı alıp evine götürdü. Hanımına;

- Bu benim kız kardeşimdir, ona ve çocuğa iyi bak, onun yerine kocasını ve Gülşehri'ni aramaya ben gideceğim, dedi. Hazırlıklarını yapıp Cihan Şah'ı aramak üzere evinden ayrıldı. Bezirgan Gülşehri'ni aramaya dursun, padişah kızı ve oğlu bezirganın evinde sabırsızlıkla, umutla günleri geçirmeye başladılar. Yıllar geçer, Mehmet Şah büyür, on beş yaşına gelir. Bezirgan çok aramasına rağmen bulamadı ve çaresiz bulamadım diyerek gelip çıktı.

Bütün bölgeler şehir siteleriyle idare ediliyordu. Bezirgancının şehrinde de bir şehir padişahı vardı. Bezirganın evi padişahın sarayına yakındı. Sarayın pencerelerinden biri de bezirgancının bahçesine bakardı.

Bir gün padişah pencereden dışarıyı seyrederken bezirgancının bahçesine doğru baktı. O anda Mehmet Şah'ın annesi de o bahçede yıkamış olduğu çamaşırları asıyordu. Kadını görünce aşık oldu. Sordu, soruşturdu. Bezirganın ahretlik kardeşi olduğunu öğrendi. Günlerce bezirgana bunu nasıl açıklayacağını düşündü. Nihayet karar vererek bezirganı sarayına çağırdı. Bezirgana;

- Kardeşliğini geçenlerde bahçede gördüm, ona aşık oldum, onunla evlenmek istiyorum, dolayısıyla senden Allah'ın emri, peygamberin kavli ile onu istiyorum. Bezirgan ise;

- Olmaz padişahım, o kadının aslan gibi bir oğlu vardır. O var iken mümkün değildir, dedi. Padişah;

- Olacak, sen buna bir çare bul diye çıkışır. Bezirgan ne yapacağını şaşırır, düşünür taşınır, bir çare bulmaya çalışır. Sonunda aklına bir çare gelir. Bu çareyi padişaha açıklarken derki;

- Mehmet Şah'ı çağır, onu başaramayacağı bir iş gönder, böylece ortadan kalkar kadın yalnız kalır, kimse-siz olunca da onu alabilirsin, der. Padişah;

- Ona nasıl bir iş verelim, nasıl bir iş olsun diye bezir-gana sorar. Bezirgan;

- Padişahım mesela ondan dünya güzelinin topunu getirmesini iste, çarpışan dağların arasından geçemez kalır, sende o zaman muradına erersin. Kadını nikâhına alırsın der. Padişah;

- Güzel bir teklif, sana teşekkür ederim, diyerek bezir-ganı gönderir.

O zamanlar o şehrin sınırlarında çarpışan iki dağ vardı. Dünya güzelinin yaşadığı memlekette o dağların arkasındaydı. Mehmet Şah'ın bunu başaramayacağına hükme-derek haber salıp Mehmet Şah'ı huzuruna çağırdı. Kendi-sine iltifatlar etti. Yapamayacağı işin olmadığını ona söy-leyerek Mehmet Şah'ı heveslendirmeye çalıştı ve dedi ki;

- Senden bana dünya güzelinin topunu getirmeni istiyorum. Mehmet Şah;

- Padişahım, ben bir çocuğum, buraların da yabancısı-yım. Bana böyle büyük görevi verme, ben yapamam dedi.

Padişah;

- Ben sana bu görevi verdim, kırk gün içinde bu işi başarmalısın, yoksa başını cellatlara vurdururum dedi.

Mehmet Şah çaresizlik içerisinde eve gelir. Doluya koyuyor almıyor, boşa koyuyor dolmuyor. Dolayısıyla çok düşüncelidir. Annesi Mehmet Şah'ın bu halini fark eder. Oğluna;

- Niye düşüncelisin oğlum diye sorar. Mehmet Şah durumu annesine olduğu gibi anlatır. Annesi;

- Ah yavrum. Bu işi senin başına ben açtım, ayağım kırılıyordu da bahçeye çıkmasaydım. Demek ki beni pence-
reden gördü, dedi ve ağlamaya başladı. Mehmet Şah annesine;

- Ağlama anne, alın yazımız ne ise o olur, bu işe bir çare düşünelim, diye söyledi. Beraberce düşündüler.

O şehrin kenar mahallesi dışında Hızır çeşmesi diye bir çeşme vardı. Annesi o çeşme ile ilgili bazı olayları duymuş idi.

- Galiba ben çareyi buldum Mehmet Şah dedi. Mehmet Şah;

- İnşallah anacığım dedi. Annesi Hızır çeşmesi ile ilgili duyduklarını Mehmet Şah'a anlattıktan sonra;

- Sen o çeşmeye git, çeşmeden abdest al, iki rekat namaz kıl, niyet ederek uykuya yat, dedi.

Mehmet Şah da o çeşmeye gitti. Çeşmeden abdest aldı, iki rekat namaz kıldı, niyet ederek uykuya yattı. Rüyasında Hızır aleyhisselam'ı gördü. Hızır aleyhisselam kendisine korkmamasını söyledi. Kendisi için hayırlı olacağını, babasını bulmasına vesile olacağını söyledi. Ayrıca bu işi yapmak için padişahın babasından kalma yaşlı bir atı ile ve babasının kılıcını padişahın alarak Hızır çeşmesine

getirmesini söyledi ve Hızır aleyhisselam kayboldu. Mehmet Şah uykudan uyandı.

- Hayırdır inşaallah, dedi. Hemen padişahın sarayına doğru koştu. Padişahın huzuruna çıkarak;

- Padişahım, verdiğin göreve gideceğim fakat senden iki isteğim var dedi. Padişah;

- Ne istiyorsun benden Mehmet Şah, dedi. O da;

- Padişahım, babanızdan kalma yaşlı atı istiyorum, bir de babanızın kılıcını bana vermenizi istiyorum. Onları bana verirsen dünya güzelinin topuna kavuşursun, dedi. Padişah;

- O at çok yaşlı, kılıç ise pastan görünmüyor, senin işine yaramazlar dedi. Mehmet Şah;

- Nasıl olursa olsun, onları bana ver. Onlar benim işi görür dedi. Padişahı kabul etti.

Mehmet Şah hemen ahıra inip atın yanına geldi. Çok yaşlı, zayıf, bitkin halde olan atı yatar halde buldu. Ayağa kalkacak durumda değildir. Atı zorla kaldırır, yardımlarla dışarı çıkarır. Saraya gider padişahın babasının kılıcını alır, ikisiyle beraber Hızır çeşmesine gelir. Hızır çeşmesinden ata su içirir. O anda Hızır aleyhisselam zuhur eder (meydana çıkar). Atı elleriyle sıvazlar, başını sırtını, ayaklarını temizler. Mehmet Şah atı güzelce tımar eder. O anda at öyle bir değişir ki, koskoca bir küheylan olur çıkar. Kılıcıda Hızır çeşmesinde güzelce yıkar, temizler, paslarını giderir, kını ile beraber kılıcı beline takar. Hızır aleyhisselam ata seslenir;

- Ey at, seni Allah'a, Mehmet Şah'ı da sana emanet ediyorum, sen nasıl olacağını işlerin nasıl yapılacağını biliyorsun. Mehmet Şah'a tarif edersin, dedi.

Mehmet Şah sevinerek ata bindi. Yola revan olmadan annesinin yanına geldi. Annesine ;

- Bana dua et, Allah'ın izni ile bu işi başarmak üzere gidiyorum, hakkını da helal et deyip annesi ile görüştü ve çarpışan dağlara doğru atını mahmuzladı.

Kısa zaman sonra çarpışan dağların önüne geldiler. At Mehmet Şah'a sırtından inmesini söyledi. Mehmet Şah atın sırtından hemen yere atladı. At Mehmet Şah'a;

- Palanımın kolanlarını öyle sıkı sıkıla ki, anamdan emdiğim süt burnumdan gelsin. Bu vadiyi ancak böyle geçeriz dedi. Mehmet Şah atın kolonlarını öyle sıkı sıkıladı ki annesinin sütü burnundan damlamaya başladı. At hemen sırtıma atla dedi. Mehmet Şah o kadar hızlı atın sırtına atladı ki, dağlar geri açılırken at hareket etti, çarpışan dağların arasından geçti. Fakat yine de biraz gecikmişti. Bunu yaşlılığına verdi, çünkü kuyruğundan üç tel dağların arasında kalmış idi.

Çarpışan dağları geçince Mehmet Şah atın sırtından indi. At kendisine şöyle dedi;

- Benim ağzımdaki bu gemi yanına al, işin bitince gemi eline alırsın, gemi eline aldığında ben hemen yanında olurum dedi. Devamında da sen yalnız gideceksin, yolda önüne dikenli bir tarla çıkacak, dikenli olduğuna bakma o bir sırdır. Rahat geçersin, geçerken aman ne güzel tarla, bizim orada olsa da pirinç eksem diye söyle ve geç. Tarlayı geçtikten sonra önüne irinli bir çeşme çıkacak. Bu çeşmeden kan ile irin karışık olarak akar. Ona da ne güzel çeşme, bizim orada olsa da suyunu satsam, para kazansam, de ve geç. Onu da geçtikten sonra bir taş rastlayacaksın. Ona da aman ne güzel taş, bizim orada olsa da üzerine çıkarsam selâ versem, de ve geç. Onu da geçtikten sonra önüne

at ile it çıkacak. Atın önünde et, itin önünde ot vardır. Atın önündeki eti itin önüne, itin önündeki otu atın önüne koy. Çünkü at itin önündeki ota itte atın önündeki ete baka baka usandılar. Onları da geçtikten sonra bir açık kapı göreceksin, onu kapat. Daha sonra kapalı kapı göreceksin, onu da aç. O anda dünya güzeli odasında uyumaktadır. Başucunda duran topu kucakla arkana bakmadan oradan uzaklaş. O arkandan bağırır, duyma, arkana bakma koşmaya devam et der.

Yaşlı attan ayrılan Mehmet Şah atın söylediklerini aynen uygular. Dünya Güzeli'nin başucundan aldığı topa kaçmaya başlar. Dünya güzeli Mehmet Şah'ın arkasından bağırır, önce kapalı kapıya seslenir;

- Kapalı kapı yakala, der. Kapı;

- Yıllarca kapalı kaldım, beni açmadın, beni o açtı, Allah işini rast getirsin, yakalamam dedi. Dünya Güzeli açık kapıya seslendi;

- Açık kapı sen yakala, o da;

- Hayır, yıllarca açık kaldım, beni örtmedin, o beni örttü, Allah yolunu açık etsin, yakalamam dedi. Dünya Güzeli ata seslendi;

- Sen yakala at, at da şöyle cevap verdi;

- Yıllarca itin önündeki ota bakmaktan gözlerim şaş oldu. O otu bana verdi, karnımı doyurdum, Allah yolunu açık etsin, yakalamam dedi. Dünya Güzeli;

- O zaman it sen yakala dedi. İt de;

- Yıllardır atın önündeki ete bakmaktan şaşı oldum. O bana eti verdi, karnımı doyurdum. Ben de onu yakalamam, yolu açık olsun, diye cevap verdi.

Dünya Güzeli Mehmet Şah'ın peşinden durmadan koşuyordu, umudu da tükeniyordu. Son gayretle taş a seslen-

di.

- Taş sen yakala, taş Dünya Güzeli'ne cevaben;

- Sen bana taş diyorsun, o ise bana ne güzel taş, bizim orada olsa da üzerinde selâ okusam dedi. Onun için yakalamam, yolu açık olsun. Gittikçe umudu tükenen Dünya Güzeli irinli çeşmeye seslendi.

- Sen yakala irinli çeşme, çeşmede

- Bak sen bana irinli çeşme diyorsun, o ise bana bu ne güzel çeşme, bizim orada olsa da suyunu satarak para kazansam dedi. Onun içim ben onu yakalamam diye cevap verdi. Dünya Güzeli son çare olarak kırnıklı tarlaya seslendi;

- Ey kırnıklı tarla, sen yakala dedi. Kırnıklı tarla dünya güzeline şöyle cevap verdi;

- Sen bana kırnıklı tarla diyorsun, o ise ne güzel tarla, bizim orada olsa da ona pirinç eksem dedi. Onun için ben de yakalamam diye cevap verdi.

Bütün engelleri aşan Mehmet Şah atın gemini eline aldı. İhtiyar at hemen yanına geldi. Sırtına bindi, kolonlarını sıkıca sıkarak, çarpışan dağları da geçerek yaşadığı şehre gelir. Atı ve kılıcı annesinin yanına bırakarak padişahın huzuruna çıkar ve Dünya güzelinin topunu teslim ederek saraydan ayrılır. Padişah Mehmet Şah'ın Dünya Güzeli'nin topunu getirdiğine üzülür. Hemen vezirini çağırır.

- Vezirim, bu oğlan geldi. Dünya güzelinin topunu getirdi, der. Vezir;

- Padişahım, bütün bu engelleri aşarak gelen biri her yerden gelir. Bunun için bu Mehmet Şah'ın annesini almaktansa dünya güzeline al, o bu kadından daha güzeldir. Sen Mehmet Şah'tan dünya güzelinin kendisini getirmesi-

ni iste, der.

Padişah düşünür, taşınır sonunda bir karar vererek Mehmet Şah'ı huzuruna çağırır. Mehmet Şah'tan Dünya güzelini getirmesini ister. Mehmet Şah itiraz etmez. Eve gelir, atı ve kılıcını alarak Hızır çeşmesine gelir. Hızır aleyhisselama durumu anlatır. Hızır aleyhisselam;

- Artık yollar açıldı, çünkü sihiri bozdun. Engel kalmadı, dünya güzeli zaten seni beklemektedir. Yolun açık olsun dedi.

Mehmet Şah hemen yola çıkar. Daha önce engelli olarak geçtiği yolları rahatlıkla geçerek Dünya güzelinin bulunduğu yere gelir. Dünya güzelini kendisini bekler halde bulur. Durumu anlatır ve dünya güzelini alıp yola çıkar. Dünya Güzeli yolda Mehmet Şah'a;

- Ben senin evine geleceğim, padişahın isteklerim olacak dedi. Mehmet Şah kabul etti ve doğruca annesinin yanına geldiler. Kendisi de saraya giderek durumu padişaha anlattı. Padişah durumu kabul etti, Dünya Güzeli isteklerini şöyle sıraladı.

- Eski saray yıkılacak, yerine bir taşı altın bir taşı gümüş olarak yeniden yapılacaktır. Benim ceylanımın sütü getirilecek, dedi. Padişah Dünya Güzeli'nin tekliflerini kabul etti. Eski sarayı yıkarak yerine bir taşı altın, bir taşı gümüş olmak üzere yeni sarayın inşaatına başladı. Ceylan sütünü getirmesi işini de Mehmet Şah'a görev olarak verdi. Mehmet Şah durumu Dünya Güzeli'ne anlattı. Dünya Güzeli'de ceylan sütünü nasıl getireceğini Mehmet Şah'a güzelce izah etti. Şöyle dedi;

- Benim yaylama gideceksin, orada kırk tane havuz vardır. Bu havuzlara kırk tane ceylan gelir. Ceylanlar su içmek için gelirler. Bunlardan bir tanesi topaldır. Ayağı

irin toplamıştır. Ağrısından dolayı feryadı çoktur. O kırk tane havuzun musluklarını tıka, havuzları boşalt. O havuzlara doldurmak üzere buradan kırk deve yükü şarap götür ve havuzlara dök. Kırkinci havuz hariç, ona su koy. Çünkü onunla konuşacaksın. Ceylanlar havuzdaki su yerine şarabı içerler. İçince sarhoş olurlar. Kırkinci havuzun yakınında kendine sığınacak yer hazırla. Topal ceylan gelir suyunu içer, orada ayağını güneşe uzatarak yatar. O zaman yanında götüreceğin ok ve yayla nişan al, ayağını okla deş. O feryadı figan eder, gürültüden kulakların patlama noktasına gelir. Kulaklarını tıka, sakın ortaya çıkma. Rahatlayınca o seni çağırır. O zaman çıkarsın dediklerini de ona o zaman yaptırırsın.

Mehmet Şah, Dünya Güzeli'nin dediklerini aynen yapar. Oku yiyen topal ceylan figan eder durur. Bir zaman sonra rahatlar. Rahatlayınca şöyle seslenir;

- Beni rahata kavuşturan kimsin? Allah'ta seni rahata kavuştursun, çık ortaya dile benden ne dilersen, dedi.

Mehmet Şah ortaya çıkar, ceylana;

- Sütünü istiyorum, der. Ceylan da;

- Ey insanoğlu bu zamana kadar iki yavru yetiştirdim, benden yavrumu istedin, der. Mehmet Şah;

- Hayır, ben sütünü istedim. Yavrunu değil dedi. Ceylan bunun üzerine;

- Benim sütümü benim yavrumun derisinden başkası tutamaz, onun için yavrumu istemiş oldun dedi.

Ceylan başka çare olmadığını görünce Mehmet Şah'a şöyle der;

- Üç dağ ötede bir mağara içinde iki yavrum vardır. Onlardan birin kes, derisini tulum çıkar ama keserken sesini duyarsam ya da derisinde kan görürsem seni parçala-

rım, diye ikaz eder.

Mehmet şah hemen üç dağ öteye giderek tarif edilen yerdeki mağarada iki yavruyu görür. Yavrular biri birlerine sarılı bir şekilde duruyorlardı. Yavrulara çok acıdı. Onlara kanı kaynamıştı. Fakat başka çarede yoktu. Yavrulardan birini alarak bir iki dağ daha ileri gider ve kuytu bir yerde ceylanın yavrusunu keser. Derisini tulum olarak çıkarır. Derisini rast geldiği derelerde tekrar tekrar yıkayarak ceylanın yanına gelir. Ceylanın sütünü deriye sağarak ağzını sıkıca bağlar. Ceylanın ayağından akan irini bir cam şişeye koyar, ağzını iyice kapatır. Ceylana teşekkür ederek atına atladığı gibi çıkar gelir.

Beri taraftan da Mehmet Şah'ın gelmesi ile de düğün demek kuruldu. Dünya Güzeli'nin isteği ile Mehmet Şah hizmet işini üstlendi. Yapılan eğlencelerden sonra Dünya Güzeli'nin isteği üzerine padişahın iyi bir banyo yapması gerekti.

Padişah hazırlanan büyükçe teknede yıkanmaya başladı. Her tarafını sabunladılar, yüzü gözü sabun köpükleri ile dolu iken Dünya Güzeli Mehmet Şah'a işaret etti. Mehmet Şah'ın getirdiği ceylanın sütünü padişahın üzerine döktüler. Dökülen süt padişahı baştan aşağı eriterek bir tekne su haline getirdi. Bu suyu da götürüp dışarı döktüler. Böylece düğün Dünya Güzeli ile Mehmet Şah'ın oldu.

Yeni sarayda Mehmet Şah yeni padişah olarak tahta çıktı. Dünya Güzeli'ne başından geçenleri anlattı. Annesinin nasıl bir kadın olduğunu, babasını nasıl fedakârca aradığını ama bulamadığını, babasını ise hiç görmediğini, olayları yeri ile anlatır. Dünya Güzeli;

- O zaman senin babanı benim büyük ablam kaçırdı demek. Babanı babamın bodrumunda saklamaktadır. Ba-

bamın bundan haberi yoktur. Sen şimdi beni aldığın yere gideceksin. Benim sarayımın arkasında babamın sarayı vardır. Onun geniş bir bahçesi ortada büyük bir havuzu vardır. Etrafında kırktan fazla sandalye vardır. Sandalyeleri sayarsın. Kırk birincisine oturursun. Sana vereceğim mektubu babama verirsin. Mektubu babama vermeden önce o sandalyede otururken etrafına periler gelir. Senden o mektubu almak isterler. Sen de mektubu iki elinin arasına alarak başının üstüne koyarsın. Onlar mektubu almak veya yırtmak için uğraşırlar, sen de diretir vermezsin. Onlar isteklerini ulaşamayınca usanırlar ve seni babamın huzuruna çıkarırlar. Sen de o zaman mektubu babama verirsin.

Mehmet Şah Dünya Güzeli'nin dediği gibi yapar. Perilere direnir, onları usandırır, periler isteklerine ulaşamayınca son çare onu peri padişahının huzuruna çıkarırlar. Mektubu peri padişahına verir.

Mektubu alan peri padişahı okumaya başlar. Mektupta Mehmet Şah'ın başına gelenler, babasının kaçırılışı, ablasının babasını nasıl kaçırdığı, beri taraftaki padişahın zoru ile Mehmet Şah'ın kendisinin topunu kaçırma işlerine girişini, babasını bulmaya çalışırken kaçırıldığını, dolayısıyla Mehmet Şah'ın suçsuz olduğunu anlatır.

Mektubu okuyan peri padişahı Mehmet Şah'ı öldürme kararından vazgeçerek af eder. Kızını çağırır;

- Bu delikanlının babasını çabuk getir, diye seslenir. Kızı kabul etmez. Peri padişahı hemen celladı çağırır, kızına;

- Ya cellat, ya da delikanlının babası, deyince kız kabul etmek zorunda kalır. Tabutu getirmeye gider. Peri padişahı Mehmet Şah'a;

- Babanı görsen tanır mısın? diye sorar. Mehmet Şah;

- Hayır, ben doğmadan babam kızınız tarafından kaçırılmıştı, der.

Peri padişahının kızı tabutu getirir. Kapağı kaldırır. Göğsünden enam-ı şerifi alırlar. Cihan Şah kalkıp oturur. Görülen manzara Cihan Şah'ın daha genç oğlunun ise daha ihtiyar olduğu görünür. Mehmet Şah hemen babasına sarılır, elini öper. Peri padişahı;

- Bu delikanlıyı tanıdın mı? Diye sorar. Cihan Şah;

- Hayır, tanımadım. Ama kanım ona çok ısındı, herhalde benim oğlum olsa gerek. Peri padişahı;

- Evet oğlundur, seni arayıp bulan oğlun, çok çileler çeken oğlun, dedi. Peri padişahı Mehmet Şah'a dönerek;

- Seni affettim, kızım senin helalin olsun, babanı al götür, çok çektiniz. Mutlu bir hayatı beraber yaşayın, der. Peri padişahının kızı;

- Ben de gideceğim, ben ondan ayrılmam, dese de peri padişahı karşı çıkar. Bu arada Mehmet Şah;

- Olsun, o da gelsin, biz ona da bakarız dedi. Peri padişahı;

- Hayır, ona kararı sen veremezsin. Onun gelmesi anene bağlı, o eğer gelsin derse gelir alırsın, diyerek göndermez.

Mehmet Şah kayın babası ile görüştüktan sonra baba, oğul peri padişahının memleketinden memleketlerine hareket ederek yola çıkarlar.

Memleketlerinde büyük bir sevinçle karşılaşırlar. Hasret giderirler, Mehmet Şah, Cihan Şah, Mehmet Şah'ın annesi, Dünya Güzeli saraya yerleşirler. Bir zaman böyle yaşarlar.

Sarayda her ne kadar mutlu görünseler de bir huzursuzlukların varlığı hissediliyordu. En çokta bunu Mehmet

Şah ile Dünya Güzeli hissediyordu. Cihan Şah da hissediyordu ancak belli etmemeye çalışıyordu. Çünkü hanımı onu bulmak için çok çekmişti. Bir gün Mehmet Şah annesine durumu açmaya karar verdi. Annesine;

- Ana, babamı bulmak için sen de ben de çok çile çektik. Çok şükür bu çilelerin, eziyetlerin üstesinden de geldik. Mutlu bir yuvaya kavuştuk. Ama yine de bir eksiğimiz var. Eğer iznin olursa hem babamın, hem Dünya Güzeli'nin azda olsa mutsuzluklarını mutluluğa çevirebiliriz. Annesi;

- Oğlum, sen ne anlatmak istiyorsun? Bana söyle, deyince Mehmet Şah;

- Ana, ben babamı getirirken Dünya Güzeli'nin büyük ablasını da getirecektim. Peri padişahı kabul etmedi, onun kararını ancak anan verir, o kabul ederse gelip alırsın dedi. Bu eksik mutluluğu ancak sen tamamlarsın, deyince annesi;

- Hele ben bir düşüneyim, diyerek Mehmet Şah'ın yanından ayrılır. Doğruca Cihan Şah'ın yanına gider ve durumu ona anlatır. Cihan Şah da kendisinin bir şey söylemeyeceğini kararı hanımının vereceğini belirtmesi üzerine padişah kızı şöyle düşünür;

'Zaten ömrümün sonuna geldim, bundan sonra beraber yaşasak ne olur ki? Ayrı yaşayıp da bazılarının mutsuzluğuna sebep olmak doğru mu? der, kararını vererek padişah Mehmet Şah'ın yanına gider. Kabul ettiğini söyler.

Topluca peri padişahının memleketine gelirler. Güllerin diyarı olan Gül Şehri'nde coşku ile karşılanırlar. Her iki tarafta mutlu olur. Bir zaman misafir kaldıktan sonra peri padişahının büyük kızını da alarak memleketlerine dönerler. Saraya yerleşerek mutlu bir hayatı yaşarlar.

BALIKÇI AHMET

Vakti zamanında şehir padişahlarının hükümrân olduğu bir zamanda padişah ile yönetilen bir şehrin köylerinden birinde Ahmet namında çok fakir bir delikanlı annesi ile yaşamış. Kendisi çok küçükken babasını kaybetmişti. Bin bir zorluklarla delikanlılık çağına gelmişti. İşi ele alıncaya kadar komşuların, hısım akrabanın yardımları ile geçiniyorlardı. Bu da delikanlılık çağına gelinceye kadar yarı aç, yarı tok bu yılları geçirmek demektir.

Küçük Ahmet ailenin geçimini bir nebze olsun üstlenmiş gibiydi. Balıkçı işine girmişti. Bin bir zorluklarla elde ettiği balık serpmesi onun rızık teknesi idi.

Küçük Ahmet bu işinden dolayı ismi değişmiş, küçük kelimesi yerine balıkçı kelimesi gelmiş, böylece Balıkçı Ahmet olarak anılmaya başlamıştı.

Balıkçı Ahmet, serpmesini alarak köyün kenarından akan ırmağa, o ırmağın meydana getirdiği göle gider, balık avlar eve getirirdi. Annesi de köyde gezer, dilenir, toplamış olduğu yağ, peynir ve ekmekle oğlunun getirdiği balıkları pişirir, yer içerlerdi. Böylece günler haftaları, haftalar ayları, aylar da yılları takip eder oldu. Ne kadar bir zaman geçtiği bilinmez, eski püskü bir evleri, yarı yamalak eşyaları ile bu köyde yaşar oldular.

Bir gün Balıkçı Ahmet serpmesini alarak balık tutmak için göle inmişti. Uzun zaman av yaptı, ama hiçbir balık serpmesine takılmamıştı. Kendi kendine;

-Hayırdır inşaallah, böylede bu göl beni nasipsiz göndermemişti, demiş. Serpmesini toplamak üzere idi ki aklına;

-Şu taşın dibine de bir atayım, demiş ve dediğini de yapmış. Serpmesini kolunun üzerine ve omzuna güzelce yaymış. Aşağı tarafta çift kat olan serpmenin bir katını da eline almış. Dilinden;

-Ya nasip ve bismillah demiş, serpmeyi atmış. Suyun üstünden serpmenin konmasını beklemiş. Ondan sonra yavaş yavaş çekmeye başlamış. Serpmeyi çekmiş, serpmenin köprülüklerine bir kurbağanın düştüğünü görmüş.

-Hey canını sevdiğim ak gölüm! Bu gün bana nasip olarak kurbağayı mı reva gördün? demiş. Yavaşça kurbağayı serpmenin içerisinden çıkarmış, gölün içerisine doğru fırlatmış. Kendi kendine;

-Akşama yemeğimiz yok, annemde bugün dilenmeye çıkmayacaktı. En azından birer tane balık tutabilsem de akşama yesek, demiş. O taşın dibinden biraz uzaklaşarak serpmesini tekrar atmış. Yavaş yavaş serpmeyi çekmiş, serpmenin içinden aynı kurbağa yine çıkmış. Balıkçı Ah-

met o anda pek düşünememiş, kurbağayı tekrar göle atmış. Tekrar yer değiştirmiş, yine serpmesini atmış. Serpmeyi yavaş yavaş çekmeye başlamış, serpmenin dibi yaklaşıncaya bir hareketlilik hissetmiş. Daha itina ile çekmiş, serpmede iki balığın olduğunu görmüş. O anda kurbağanın serpme içinde olduğunu fark edememiş. Bir yandan serpmeyi toplarken, diğer yandan da;

-Gözüne kurban olduğum ak gölüm! Bu günde beni nasipsiz göndermedin, demiş serpme içerisindeki kurbağayı fark etmiş. Kurbağayı serpme içerisinden çıkarıp atmak üzere idi ki, bu kurbağanın serpmesine üç kez gelen kurbağa olduğunu fark etmiş.

- Bunda da bir hayır vardır, belki bana başka yönden yardım dokunacaktır, bunu göle atmayayım, demiş ve kurbağayı da selenin içerisine balıklarla beraber koymuş. Serpmesini omzuna atmış, selesini eline almış, köyün yoluna girerek hareket etmiş.

Balıkçı Ahmet eve gelmiş, selenin içerisinden balıklarını çıkarmış, kurbağayı da duvarda asılı olan bezden yapılmış kaşıklığın bir gözüne koymuş. Dönmüş, balıkları yıkamış, temizlemiş, annesine seslenmiş;

- Ana, demiş. Balıkları temizledim, karnımda zil çalıyor, balıkları pişir de yiyelim. Anası;

- Olur Ahmet'im, hemen geliyorum. Sen yapacağın iş varsa onunla uğraş, demiş.

Balıkçı Ahmet odaya geçmiş;

- Zaten yorgunum, şurada biraz uzanayım da balıkları pişirince bana seslen, demiş.

- Olur Ahmet'im, pişirince seslenirim, sen yat demiş. Annesi balıkları tavaya koyup komşulardan aldığı yağdan da bir miktar yağı eklemiş, ocağın üzerine koymuş. Ocak

kor halinde neredeyse geçmek üzereymiş. Biraz odun yonga parçaları ilave ederek kor halindeki ocağa üflemiş. Zor bela ateşi tutuşturmuş. Biraz daha odun ilave ederek balıkları pişirmiş. Sofra bezini yere sermiş, sofraya diye bir tahta parçasını üzerine koymuş, uyuyan oğluna seslenerek;

- Oğlum Ahmet'im, balıkları pişirdim kalk, demiş. Balıkçı Ahmet kalkmış, annesi ile beraber sofraya oturup balıkları yemişler. Yarı tok yarı aç bir şekilde yatmışlar.

Günler böyle geçmeye başlamış. Bir gün Balıkçı Ahmet yine balık avlamak üzere dereye inmiş. O gün ak göl Balıkçı Ahmet'e cömert davranmış. Balıkları alan Balıkçı Ahmet eve erken gelmiş. Kapıdan girişte;

- Ana diye seslenmiş. Ses alamayınca da hayretler içinde kalmış. Gördüğü manzara onu büyülemişti. Çünkü o gün ev, tertemiz yapılmıştı. Girişe, sofaya değişik eşyalar konmuştu. Hatta kendi kendine;

- Ben başkasının evine mi girdim, diye şüphelenip kendini hemen dışarı atmış. Dışarıda gördüğü durumdan yanılmadığını anladı. Kendi kendine;

- Burası bizim ev, demiş. Tekrar içeri girdi, içeride sofranın kurulmuş olduğunu, sofranın üstünde yeni pişmiş çeşit çeşit yemeklerin olduğunu görmüş. Aklından şöyle geçirmiş;

- Ben eve bu gün erken geldim, yoksa anam her gün böyle ziyafet mi yapıyor, diye düşünmüş. Tekrar annesine seslenmiş. Ses alamamış, kapıya doğru yönelmiş o anda dış kapı açılmış. Annesi elinde bir torba ile dilenmekten geliyormuş.

- Anne neredeydin, diye sormuş. Buraları şu şekle sen mi soktun? diye sorunca annesi;

- Oğlum Ahmet'im, ben yeni geliyorum. Buraların ha-

li ne böyle? diye hayretler içerisinde kaldığını fark eden Balıkçı Ahmet;

- Tamam, anne, gel şu yemeklerden yiyelim de, karımızı güzel doyuralım. Sonrasına Allah kerimdir, demiş.

Yemekleri yemişler, ana oğul değişik konularda sohbet etmişler. Geç vakit olunca da yataklarına girip yatmışlar. Ertesi sabah erkenden kalkmışlar. Balıkçı Ahmet annesine;

- Ben balığa gidiyorum, haberin olsun, demiş serpmesini alarak çıkış kapısının yanında duran bir çulun altına saklanmış. Dışarı çıktığını kapıyı üzerine çarparak hissettirmiş. Çulun altında beklemeye başlamış. Biraz sonra annesi eline torbasını alarak dilenmek üzere evden ayrılmış. Oğlunu saklandığı yerde hiç fark etmemiş. Bir zaman bekledikten sonra Balıkçı Ahmet pat diye bir ses işitmiş. Kendi kendine;

- Acaba bu ses ne sesi demiş. Aradan çok geçmeden sesin sebebini anlamış. Kaşıklıkta duran kurbağa bir gün öncesinde atlamış yere inmiş kılıfından çıkarak dünya güzeli bir kız olmuş. Etrafı silmiş, süpürmüş, temizliğini yaptıktan sonra Balıkçı Ahmet'in geleceği vakitte sofrayı kurmuş, ellerini Rab'bine açmış, rahmetinden yemek indirmesini istemiş. Yemekler gelmiş, kendi de kılıfına girerek kaşıklığa çıkmıştı. O günde yine evde kimsenin olmadığını zannederek kaşıklıktan atlamış, kılıfından çıkmış, dünya güzeli kız olarak evi temizlemeye niyet etmiş. Tam işe dalmış olduğu bir anda Balıkçı Ahmet saklandığı yerden çıktı. Gizlice salona gelerek kılıfı gördü ve eline aldı.

- Demek bu işleri yapan sendin, demiş. Görür görmezde kıza aşık olmuş. Hemen ocağa doğru koşmuş, kılıfı yakmak istemiş. Kız;

- Balıkçı Ahmet, kılıfı yakma, demiş. Balıkçı Ahmet;
- Hayır, yakacağım. Sen kılıfına girersen ve bir daha çıkmazsan ben ne yaparım. Sana aşık oldum demiş. Kız;
- Sana söz veriyorum, çok önemli bir olay olmadıkça kılıfa girmeyeceğim, onun için kılıfı yakma, bakarsın bir gün lazım olur, demiş.

Balıkçı Ahmet dinlememiş, ocağa üfleyerek ocağı tutuşturmuş. Kılıfı içine atarak yakmış. Akşama doğru annesi gelmiş, dünya güzeli kızı evde görünce hayretler içinde kalmış.

- Oğlum, Ahmet'im. Bu ne haldir, bu neyin nesidir? demiş. Balıkçı Ahmet de olan biteni annesine anlatmış. Annesi mutluluktan uçar gibi olmuş.

- Oğlum, Ahmet'im. Başımıza talih kuşu kondu, demiş. Gideyim, köy imamını çağırayım, iki de şahit bulayım da sizin nikâhınızı kıyalım demiş. Oğlu;

- Olur ana, dediğini yapalım, ancak kurbağa kıza da tanışmamız gerekmez mi, demiş. Anası;

- Tabi, tanışalım demiş. Onun da rızası olması gerek, ama şunu da unutma, o bu eve senin nasibin olarak geldi, dolayısıyla bunu çoktan kabul etti, demiş. Kurbağa kıızı çağırmışlar önce ona güzel bir isim verelim demişler. Biraz düşünmüşler, yorumlamışlar, bu kız bize mutluluk, huzuru ve saadeti getirdiği için Saadet isminde karar kıldılar. Kıza;

- Senin adın Saadet'tir. Evimize mutluluk getirdin, seni Balıkçı Ahmet'le evlendireceğim demiş kıza Ahmet'in annesi. Kız da;

- Kabul, olsun, demiş. İsmim Saadet güzel bir isim demiş. Balıkçı Ahmet'in annesi oradan ayrılmış, hemen imam efendiye gitmiş, durumu anlatmış, iki de şahit alarak

eve gelmiş. Oğlu;

- Komşuları da çağıralım ana, demiş. Sofra hazır. Anası imamla şahitleri odaya yerleştirmiş, konu komşuyu çağırmış, herkesin huzurunda dua ederek nikâhlarını kıymışlar. Konu komşu yemeklerini yedikten sonra Balıkçı Ahmet'in evinden ayrılmışlar.

Mutlu hayatlarını yaşarlarken Balıkçı Ahmet'in durumu gittikçe güzelleşiyordu. İşleri rast gidiyordu. Her işten güzel para kazanıyordu. Hanımının güzelliği de çevrede duyulmuş, hatta padişahın kulağına kadar gitmişti. Durumunu düzelten Balıkçı Ahmet köyden şehre de inmişti. Şehirden ev almış, bir de dükkan açmıştı.

Padişah Balıkçı Ahmet'in durumunu incelemiş, araştırmış, kısa zamanda durumunu iyileştirmesinin sebebinin hanımı olduğunu anlamıştı. Adamlarını göndererek geniş çaplı bir araştırma yaptırdı. Bir zaman sonra da kendisi tebdili kıyafet yaparak Balıkçı Ahmet'in bakkalına ve çevresine gelmiş. Balıkçı Ahmet'in hanımı Saadet'i görünce aşık oldu. Orada duramayıp hemen sarayına döndü. Vezirini çağırttı.

- Vezirim, Balıkçı Ahmet'in bakkalına gittim. Durumunu araştırdım, hanımını da gördüm. Ona aşık oldum. Bu duruma bir çare bul, demiş.

Vezir düşünmüş, araştırmış, bunun nasıl olacağı üzerinde fikir yürütmüş. Sonunda kendi fikrince bir çare bulunduğunu hesaba katarak padişahın huzuruna çıkmış. Padişaha;

- Sultanım, sizin şimdi evli bir hanıma aşık olduğunuzu halk duyarsa size olan itimadı sarsılır. Bu işi Balıkçı Ahmet'i yapamayacağı bir işe gönderip ölümünü sağlamanız gerekir. Onun ölümünden sonra hanımını alırsanız

tepki çekmezsiniz, demiş. Padişah da;

- Peki, vezirim, demiş. O çareyi, o işi de buldun mu? deyince vezir;

- Sultanım. Bu ilk aklıma gelen tedbir ve çare idi. Onu da düşüneyim demiş ve padişahın huzurundan ayrılarak odasına kapanmış. Düşünmeye başlamış. Uzun zaman bir çare bulamamış. Sonra aklına masallardan örnekler gelmiş. Masal kahramanlarından Leyli Kısrağı aklına gelmiş. Apar topar padişahın huzuruna çıkmış demiş ki;

- Padişahım, masallarda anlatırlardı, gökte bir Leyli Kısrağı olurmuş. Bunun getirilmesi mümkün değilmiş. Sen Balıkçı Ahmet'ten bu Leyli Kısrağının getirilmesini iste, ona bir zaman ver. O zamandan sonra dönerse başını vurduracağını söyle. İş başaramaz, o zaman dönünce idam ettirirsin. Ya da yine de seni afettim deyip buradan kovarsın böylece de o bu ülkeyi terk eder. Padişah;

- Aferin sana vezirim. Güzel bir çare buldun, bana derhal Balıkçı Ahmet'i çağırın demiş.

Vezir huzurdan ayrılarak adamlara Balıkçı Ahmet'i getirmelerini emretmiş. Adamlar hemen Balıkçı Ahmet'in bakkalına gitmişler. Adamlar;

- Padişah seninle görüşmek istiyor, seni saraya götürmek için geldik. Haydi gidelim demişler. Balıkçı Ahmet;

- Benim padişahla ne işim olur. Ben burada köyden şehre inmiş bir garibim demiş ise de çaresiz saraya gitmiş. Hemen padişahın huzuruna çıkarılmış. Padişah;

- Gel bakalım Balıkçı Ahmet, senin marifetlerini duydum. Çok becerikliymişsin. Benim de yapılması gereken bir işim var, çok adam gönderdim, başaramadılar. Senin bu işi başaracağını bana söylediler. Balıkçı Ahmet;

- Sultanım, ben öyle fazla çeşitli işlerde başarılı ol-

muşluğum yok, konu nedir siz bileyim de size yapıp yapamayacağımı söyleyeyim. Padişah;

- Bana Leyli Kısrağı getireceksin. Komşu ülkelerle savaşırken bana çok lazım. Ne yap ne et, bana onu getir. Sana bunun için kırk gün müsaade ediyorum, ya başarır-sın, ya da omuzlarının üzerinden kelleni alırım. Hadi git, hazırlıklarını yap, demiş.

Balıkçı Ahmet huzurdan ayrılmak zorunda kalmış. Düşünceli bir şekilde evine gelmiş. Bu nasıl bir iştir, bunu ben nerelerde bulurum diye düşünüyormuş. Hanımı Saadet eşinin düşünceli olduğunu fark etmiş. Kocasına;

- Hayırdır efendi. Çok düşüncelisin, başına bir hal mi geldi? deyince;

- Padişah beni çağırdı, bir görev verdi. Verdiği bu görevin nerede olduğunu da bilmem, kırk gün bana müsaade etti. Ya Leyli Kısrağı gelir, ya senin kellen gider dedi. Hanımı;

- Evet efendi, ben işi anladım. Benim yüzümden sana bu görev verildi, işte kılıfın yeri geldi. Keşke o kılıfı yakmasaydın. Padişaha öldü diye ilanda bulunurduk, bende kılıfa girerdim, buradaki evi bakkalı satar, başka şehre gider kurtulurduk. Fakat yapacak bir şeyimiz kalmadı, deyince Balıkçı Ahmet;

- Yaptıklarımı yüzüme vurma, bir çare düşünelim demiş. Eşi Saadet hemen cebinden bir mendil çıkarıp Balıkçı Ahmet'e uzatmış.

- Bu mendili suya at, suyun içerisinde yaşlı babam sana görünecektir. Elini öp, gerekli hürmeti göster, o durumu anlar, sana sorar. Sende olanı biteni anlattırsın, varsa bir çare sana söyler demiş.

Balıkçı Ahmet sabahı zor etmiş. Hemen atına atlaya-

rak köyünün yolunu tutmuş. Doğruca eşini almış olduğu yere gidip mendili suya atmış. Az sonra yaşlı, beyaz sakallı bir adam suyun içinden çıkmış.

- Hoş geldin evladım, demiş. Balıkçı Ahmet elini öpmüş, hal hatır sormuş, kayınpederine hürmetini göstermiş. Kayınpederi;

- Kızım nasıl, iyi mi? Onu niye getirmedin? diye sormuş. Balıkçı Ahmet;

- Padişah bırakmadı, deyince,

- Sana bir görev mi verdi? Verdiği görev nedir, bana bir anlat bakayım, demiş. Balıkçı Ahmet;

- Evet, bana bir görev verdi, nasıl yapacağımı da bilmiyorum, deyip olanı biteni kayınpederine anlattı. Kayınpederi;

- Üzülme oğlum, biraz dirayetli, cesur olursan bu işi başarırın, demiş. Balıkçı Ahmet sevinmiş. Kayınpederi anlatmaya devam etmiş. Demiş ki;

- Bu pazıbendi al, bunu sıkıca sağ koluna bağla. Gün doğusuna doğru git, uzun bir zaman gittikten sonra çarpışan iki dağ göreceksin. Onların yakınında Hızır Aleyhisselâm'ın makamı vardır. Makamın önünde ki çeşmeden abdest al, iki rekât namaz kıl. O geceyi orada geçir. Sabahın erken vaktinde kalk, atının sırtına bin. Atının kolonlarını öyle sıkı bağla ki, kolon dönüp de seni düşürmesin. Belirli bir mesafeden atını dörtnala kaldır. Dağlara doğru yürü, sen dağlara yaklaştıkça, korkma, dikkat et. Dağlar çarpışıp geri doğru açılmadan atının gemini çek ki atın havalansın. Böylece çarpışan dağları geçesin.

Dağları geçince hemen yakınlarında bir mağara vardır. Atını o mağaraya sakla, yaya olarak bir dağ öteye aş. Orada çok uzun bir ağacın olduğunu göreceksin, o ağacın di-

binde de bir çeşme vardır. Sen o ağaca çık ve beklemeye başla. Güneş doğarken Leyli Kısrağı gelir su içmeye başlar. Suyu biraz uzunca içer. O anda sırtına atlarsın, o seni alıp göğe doğru yükselir ki, güneşte yaksın seni. O zaman karnının altına in, kolundaki verdiğim pazıbendi Leyli Kısrağının vücudundan ayırma ki, aşağıya düşmeyesin. Karnına indiğini görünce seni parçalamak için yere iner, o zaman sırtına çıkarsın. Bu hal defalarca devam edebilir. Nihayetinde senin isteğini kabul ederek dileğini sorar. O zaman anlatırsın. Ondan sonra daha korkma demiş.

Balıkçı Ahmet kayınpederinin elini öpüp, teşekkür ederek oradan ayrılır. Vakit kaybetmeden gün doğusuna doğru gider. Uzun bir zaman gittikten sonra çarpışan dağların bölgesine gelir. Hızır Aleyhisselâm'ın makamına gelir, orada ki çeşmeden abdest alıp namaz kılar, istirahatata çekilir. Ama gözüne uyku girmez, sabahı zor eder. Hemen kalkar, atın kolonlarını sıkarak, atını dört nala kaldırarak dağlara doğru gider. Kayınpederin dediği gibi yapar, dağları geçer, atı mağaraya bırakıp büyük ağaca çıkar. Beklemeye başlar. Tam güneş doğarken Leyli Kısrağı gelir, o su içerken sırtına atlar.

Leyli Kısrağı Balıkçı Ahmet'i yakmak için güneşe yükselir, Balıkçı Ahmet atın karnına iner. Leyli Kısrağı parçalamak için yere iner, Balıkçı Ahmet sırtına çıkar. Bu hali birçok kereler tekrar eder. Bakar ki başaramaz, Leyli Kısrağı;

- Ey adem oğlu, nedir benden dileğin, diye sorunca Balıkçı Ahmet pazıbendi göstererek başından geçenleri anlatır. Leyli Kısrağı o zaman der;

- Atla sırtıma, kardeşim atını da yedeğine al. Sen gözlerini kapat, gidelim, demiş. Otuz yedi gün üzerine Leyli

Kısrağını padişahın sarayına getirmiş. Padişah afallamış. Hemen vezirini çağırmış;

- Vezirim, Balıkçı Ahmet Leyli Kısrağını getirdi, ne yapacağız? diye sormuş. Vezir;

- Padişahım, Leyli Kısrağını getiren her yerden gelir, ama aklıma bir şey daha geliyor. Sen onu Peri Padişahının Kızını sana getirmesini iste. Oradan gelmesi mümkün değildir, demiş.

Leyli Kısrağını getiren Balıkçı Ahmet, onu saraydaki en güzel ahıra yerleştirmiş. Yemini, suyunu vererek büyük bir işi başarmış olarak evine gelmiş. Evinde, komşularında büyük bir sevinç yaşanmış. O gece mutlu bir hayatları olmuş, konu komşuyla sohbetler edilmiş. Ertesi gün olunca padişah Balıkçı Ahmet'i çağırmış.

- Balıkçı Ahmet, seni tebrik ederim. Çok büyük bir işi başardın. Bu işleri sen iyi biliyorsun, bunun için senden bir isteğim daha var. O da şudur ki; bana Peri Padişahının kızını getiresin. Sana yine kırk gün zaman veriyorum, emrim budur, git hazırlıklarını yap, demiş Balıkçı Ahmet'i göndermiş.

Balıkçı Ahmet duracak vakit değil diyerek hemen eve gelmiş, hanımından bir mendil alarak yine köyün yolunu tutmuş. Ak gölün kenarına gelerek mendili suya atmış, yine kayınpederi çıkmış.

- Hoş geldin oğlum, yine mi iş verdiler? Demiş. Bu işin sonu padişahın zevalidir demiş. Padişah bu kadar aç gözlü olmamalı, diyerek işini sormuş. Balıkçı Ahmet işinin Peri Padişahı'nın Kızını getirmek olduğunu söylemiş. O da;

- Bu iş öncekinden daha kolay, yardımcıların yolda önüne çıkarlar. İki günlük doğu yolculuğundan sonra ku-

zeye doğru dön, demiş. Balıkçı Ahmet'te kayınpederinin elini öpmüş, hayır duasını alarak atına atlamış. Gün doğusuna doğru gitmiş. İki günlük yolculuktan sonra kuzeye dönmüş.

Bir zaman gitmiş, bir de bakmış ki, köprünün üzerine birisi uzanmış, ağzını suya dayamış, bir nefeste suyu içine çekerek nehri kurutmuş. Daha sonra da oturmuş;

- Off!.. demiş. Bir nehir suyu içtim de doymadım. Balıkçı Ahmet;

- Bu ne büyük bir marifet, bir nehir suyu içti de doymadı, deyince suyu içen;

- Bu marifet değil ki, marifet Balıkçı Ahmet'in gökten Leyli Kısrağını indirmesidir, asıl marifet odur demiş. Balıkçı Ahmet;

- Madem onu biliyorsun, tanısan Balıkçı Ahmet'le arkadaş olur musun? O da;

- Canım yoluna feda olsun, Balıkçı Ahmet'le arkadaşlık yapmak benim için en büyük şereftir. Balıkçı Ahmet de;

- O adam benim, senin adın ne? diye sormuş. O da;

- Bana da Su İçmez Ahmet derler. Diye söylemiş. Birbirlerine sarılmışlar, yola revan olmuşlar. Bir zaman daha gitmişler, yine yolun üzerine birisi uzanmış, yatarken birden doğrulmuş.

- Off!.. demiş. Yedi kat yerin dibinden karınca askeri gidiyor da, hangi marşı söylediklerini duyamadım demiş. Balıkçı Ahmet;

- Aman Allahım, bu ne marifet demiş. O adamda;

- Benimki marifet mi? Marifet Balıkçı Ahmet'in gökten Leyli Kısrağını indirmesidir, demiş. Ona da;

- Madem o olayı biliyorsun, Balıkçı Ahmet'in gökten

Leyli Kısrağını indirdiğini duydu, onunla arkadaş olur musun? O da;

- Canım yoluna feda olsun, demiş. Balıkçı Ahmet;

- Leyli Kısrağını indiren benim. Senin adın ne? Deyince;

- Benim adım İşitmez Ahmet'tir demiş. Onunla da birbirlerine sarılmışlar, tanışmışlar. Balıkçı Ahmet, Su İçmez Ahmet ve İşitmez Ahmet arkadaş olarak yola revan olmuşlar. Bir zaman daha gitmişler. Bir de bakmışlar ki, dağın eteğinde bir adam ellerini dağın dibine daldırıp diğer dağın üstüne koyuyormuş. Daha sonra kenara oturup,

- Off!.. demiş. Bir dağı kaldırmakla ne çabuk yorul-
dum. Bunu gören Balıkçı Ahmet;

- Ne büyük bir marifet, koskoca dağı kaldırıp diğer dağın üzerine koyuyor da, yorulduğunu söylüyor. Bunu duyan adam;

- Buna da marifet mi derler, asıl marifet Balıkçı Ahmet'in gökten Leyli Kısrağını indirmesidir demiş. Balıkçı Ahmet ona da;

- Balıkçı Ahmet'in Leyli Kısrağını gökten indirdiğini duydu, onu tanısan arkadaş olur musun? demiş. O da yine;

- Canım yoluna feda olsun demiş. Onunla arkadaş olmak bir şereftir, demiş. Balıkçı Ahmet;

- Gökten Leyli Kısrağını indiren Balıkçı Ahmet benim, demiş. Senin adın ne? diye sormuş. O da;

- Benim adım Takatsiz Ahmet'tir, demiş. Balıkçı Ahmet'te katılmış. Dört Ahmet yola koyulmuşlar. Bir zaman daha yürüdükten sonra bir de ne görsünler, adamın birinin bir ayağı burada, diğer ayağı görünmüyor. Bu adam nerede diye etrafa bakınırken yukarıdan ses gelir. Yukarıya

bakarlardı ki, uzun boylu bir adam.

- Öbür ayağın nerede diye sormuşlar. O da;

- Ah demiş, ayağımı hedefe uzatmaya çalışıyorum, uzanmıyor. Uzun adım atamıyorum, deyince Balıkçı Ahmet;

- Yahu bu ne marifet, bir ayağı yanımızda öbür ayağını göremiyoruz. Kim bilir kaç günlük mesafede, ben böyle bir marifet görmedim. Adam;

- Benimki de marifet mi? Asıl marifet Balıkçı Ahmet'in gökten Leyli Kısrağını indirmesidir. Bizimki onun yanında oyuncak kalır demiş. Balıkçı Ahmet;

- Balıkçı Ahmet'i tanısan arkadaş olur musun? O da;

- Canım yoluna feda olsun. Balıkçı Ahmet'le arkadaşlık etmek kim, biz kim demiş. Balıkçı Ahmet;

- O adam benim demiş. Ona da sormuş, senin adın ne diye. O da;

- Benim adın Adımsız Ahmet'tir demiş. Böylece beş tane Ahmet birleşerek yola koyulmuşlar. Uzun bir zaman gittikten sonra İştmez Ahmet;

- Hey Balıkçı Ahmet, ben bir şeyler işitmeye başladım. Galiba Peri Padişahının topraklarına geldik. Daha dikkatli olalım demiş.

Önlerindeki tepeyi aşınca güzel bir vadi, vadinin ortasında çok lüks saraylar görmüşler. Her halde burasıdır demişler. Kendimizi Peri Padişahına hissettirelim demişler. Onlar hissettirmeden Peri Padişahı zaten hissetmişti. Komutanlarına;

- Şuraya beş kişi gelmiş, anladığım kadarıyla iyi niyetle de gelmemişler. Bir elçi gönder durumu anlayalım demiş. Elçi Balıkçı Ahmet'in bulunduğu yere gelmiş. Onlara;

- Beni Peri Padişahı gönderdi, sizin geldiğinizi hissetti, ne muratla geldiğinizi sormamı istedi. Dost musunuz, düşman mısınız? demiş. Balıkçı Ahmet;

- Dostluk için geldik, isteğimizi padişahına şöyle söyle. Biz onun kızını almaya geldik, demiş. Elçi geri dönüp durumu Peri Padişahına anlatmış. Peri Padişahı çok kızmış, komutanlarına hemen bir ordu çıkarmalarını söylemiş. İlave etmiş onlara hissettirmeden vadi içinden gidiniz demiş. Ordu hareket etmiş.

Beri taraftan İştmez Ahmet konuşulanları duymuş;

- Hey, Su İçmez Ahmet. Sen hazırlan, ordu vadi içinden geliyor. Sana söylediğim an karnındaki suyu vadiye boşalt, demiş. Beklemişler, zamanı gelince İştmez Ahmet işareti vermiş, Su İçmez Ahmet de karnındaki suyu vadiye boşaltmış. Büyük bir sel, aşağıya doğru akmaya başlamış. Gelen askerlerin içinden bir asker kurtulmuş, diğerleri hep boğulmuşlar. O da koşa koşa saraya varmış, nefes nefese;

- Padişahım, orada bir adam vardı bizim üzerimize bir sel suyu gönderdi. Bütün asker boğuldu, bir tek ben kurtuldum, deyince Peri Padişahı daha çok kızmış. Diğer komutanına;

- Sen ordunu al, ova tarafından giderek onların kellesini bana getir demiş. Beş kişi ile bizi yeneceklerini mi sanıyorlar? Komutan askerlerini ovadan götürmeye çalışırken İştmez Ahmet;

- Takatsiz Ahmet, ova tarafına hazır ol. Asker ovadan geliyor. Söylediğim an dağı üzerlerine indir, demiş. Biraz beklemişler, İştmez Ahmet işareti vermiş, Takatsiz Ahmet de yanlarındaki diğer dağı kaldırdığı gibi peri askerlerinin üzerine bırakmış. Bir askerın dışında diğerleri hep ölmüş. O da kaçayım derken dağdan yuvarlanan bir taş ayağına

vurmuş, ayağını kırmış. Topallaya topallaya saraya ulaşmış. Peri Padişahına;

- Padişahım, orada bir adam vardı, diğer dağı kaldırdı, ovadan giden askerin üzerine indirdi. Askerin hepsi öldü, bende yaralandım. Zor bela size haber vermek için gelebildim, demiş. Peri Padişahı ne yapacağını bilememiş. Hıncından da yerinde duramıyormuş. Son bir gayretle üçüncü komutanını çağırmış.

- Sen askerini topla, onlar ön vadiyi tutuyorlar. Arka vadiden dolanarak onları gafil avla, bana kellelerini getir demiş. Üçüncü komutan;

- Emrin başım üstüne sultanım, demiş. Askerini toplamış, gizlice arka vadiden gelmeye çalışmış.

Beri taraftan konuşmaları duyan İşitmez Ahmet Adımsız Ahmet'e seslenmiş.

- Peri Padişahının üçüncü komutanı arka vadiden üzerimize gelecek. Su İçmez Ahmet'i hemen bir nehir kenarına ulaştır, hazır olsun demiş. Adımsız Ahmet, Su İçmez Ahmet'i sırtına almış, büyük bir nehrin ağzına getirmiş. Oda bir nefeste nehrin suyunu içine çekmiş, nehri kurutmuş. Tekrar Adımsız Ahmet'in sırtına binmiş, Balıkçı Ahmet'lerin yanına gelmiş. Hazır olduğunu söylemiş. Diğer taraftan Peri Padişahının üçüncü ordusu arka vadiye girmişti. Oldukça yaklaşmış idiler. İşitmez Ahmet Su İçmez Ahmet'e işaretini verip gelen üçüncü orduyu da boğdurttu. Bundan da bir asker kurtularak Peri Padişahının sarayına gitti ve durumu haber verdi.

- Padişahım, bunlarla savaşılmaz. Üç ordumuz gitti, komutanlarımız gitti, yanlarına bile yaklaşamadık. Ne olur isteklerine razı ol, demiş. Peri Padişahı düşünmüş, taşınmış. İşin içinden bir türlü çıkamayacağını görünce kızını

vermeye razı olmuş.

Peri Padişahı hemen bir elçi hazırlayarak, beyaz bayrak astırmış. Balıkçı Ahmet'lerin bulunduğu yere göndermiş. İsteklerini kabul ettiğini bildirmiş. Onları saraya davet etmiş.

Balıkçı Ahmet ve arkadaşları saraya gelmişler. Dinlenerek hazırlıklarını yapan Peri Padişahının kızını alarak memleketlerine dönmüşler. Yolda evvela Adımsız Ahmet'ten helalleşerek ayrılmışlar. Daha sonra Takatsız Ahmet'ten ayrılmışlar. Sırasıyla İşitmez Ahmet'ten, son olarak da Su İçmez Ahmet'ten ayrılarak helalleşmiş, Peri Padişahının Kızı ile memleketine kavuşmuş.

Her taraftan haberler duyulmuş, Balıkçı Ahmet Peri Padişahının Kızını getirdi diye. Bütün halk yollara dökülmüş ve büyük bir şenlikle karşılanmışlar. Onlar da doğrucaya saraya gittiler. Padişah Balıkçı Ahmet'e;

- Leyli Kısrağı bütün seyislerimi öldürdü. Kaç zamandır aç durmaktadır. Misafirlerle ben ilgileneyim, sen de Leyli Kısrağına bir yem ver, demiş. Peri Padişahının Kızını alarak sarayın en güzel odasına yerleştirmiş.

Balıkçı Ahmet hemen ahıra giderek Leyli Kısrağı'nın otunu, suyunu vermiş, sırtını tımar etmiş, hizmetini bitirdikten sonra Leyli Kısrağını severek okşamış.

- Benden sonra padişah ve adamlarının emrini dinlememişsin. Ben Peri padişahının kızını getirdim, bana yardım eden bütün arkadaşlar hep senden bahsettiler. Leyli Kısrağı;

- Sağ olsunlar, beni demek unutmamışlar. Padişah zalim insan, onun ölmesi gerek. Balıkçı Ahmet;

- Peki nasıl, buna bir çare var mı? deyince Leyli Kısrağı;

- Sen onu benim sırtıma bindir, ben gerekeni yaparım, demiş.

Leyli Kısrağının yanından ayrılan Balıkçı Ahmet artık sarayda padişahın sonraki adam konumuna geldi. Doğruca padişah ve Peri Padişahının kızının bulunduğu salona geldi. Padişah;

- Balıkçı Ahmet Leyli Kısrağının hizmetini gördün mü? Durumu nasıl? diye sorunca Balıkçı Ahmet;

- Hizmetini gördüm padişahım, ama hayli çekilmiş gördüm. Fakat şimdi iyi, sizler düğün için fikir beyan ettiniz mi? demiş. Bu konuşmalardan sonra padişah;

- Peri Padişahının kızı ile konuyu konuştuk. Teferruatı sen, vezirim ve Peri Padişahının kızı görüşürsünüz, deyip salondan ayrıldı. Padişahın salondan kesin ayrıldığını hissedenden Peri Padişahının kızı;

- Balıkçı Ahmet ben padişahı hiç sevmedim, ben onunla konuştum ama onunla evlenemem. Her şeye çare bulan sen, buna da bir çare bulmalısın, deyince Balıkçı Ahmet etrafını kontrol ettikten sonra;

- O zaman sen Leyli Kısrağı ile padişahın şehirde bir tur atma şartını koy, gerisini bana bırak, deyince Peri Padişahının Kızı;

- Bu çok kolay bir şart, padişah yapacağını anlamaz mı? Balıkçı Ahmet;

- Hayır, çünkü Leyli Kısrağına ilk önce ben bindim, padişah olmanın gereği onun da binmesi gerek, üstelik Leyli Kısrağını ona getirdik, demiş ve Balıkçı Ahmet salondan ayrılmış ve evine gelmiş. Hoş beş muhabbetten sonra istirahatata çekildiler. Sabah olunca Balıkçı Ahmet doğruca saraya geldi. Vezir, Peri Padişahının Kızı, Balıkçı Ahmet düğün işini görüşmeye başladılar. Düğünün hemen

başlaması, eğlenceli güzel bir düğünün yapılması, halka yemek ve değişik ihsanlarda bulunulması yanında Peri Padişahının kızı,

- Padişahın şahsına getirttirilen Leyli Kısrağı ile düğün ortasında şehirde bir gezinti yapması, ikinci gün benimle beraber Leyli Kısrağının sırtına binip bana şehri gezdirmesi şartımdır, demiş.

Bu görüşler padişaha sunuldu, padişah;

- Çok güzel, yalnız Leyli Kısrağına ben binebilir miyim? demiş. Balıkçı Ahmet;

- Ben sizi bindiririm, benim yanımda herhangi bir olumsuzluk olmaz deyince padişahın gönlündeki kuşku gitmiş, programı benimsemiş. Ertesi gün hemen düğün hazırlıkları başladı, programda belirtilen etkinlikler birer birer yapılmış, yirminci gün Leyli Kısrağına binme programa sıra gelmişti. Balıkçı Ahmet o gün Leyli Kısrağının sırtına binerek sarayın önüne getirdi. Sarayın önünde büyük bir törenle padişahı Leyli Kısrağının sırtına bindirdi.

Üzengileri padişahının eline verirken Leyli Kısrağının kulağına;

- Bana verdiğin sözü unutma, işte padişah sırtında, demiş. Leyli Kısrağı kuvvetli bir kişneme ile başını salladı ve havalandı. Halk arkadan onları seyre daldı. Leyli Kısrağı gözden kayboldu. Bir zaman sonra Leyli Kısrağı sırtı boş olarak sarayın önüne döndü. Padişah ne oldu diye herkes merak içindeydi. Halk arasında çeşitli yorumlar başladı “Padişah Leyli Kısrağının sırtında duramadı herhalde, onun için düştü” gibi konuşmaların ardından padişahı aramaya başladılar. En kayalık bölgeye doğru uçtuğunu görmüşlerdi. O taraflarda aramaya başladılar, padişahın

vücutundan birçok parça buldular. Onları toplayarak şehirde defin ettiler.

Böylelikle düğün yarıda kesilmiş oldu ve Peri Padişahının kızının isteği ile düğün Balıkçı Ahmet'in düğünü haline getirildi. Balıkçı Ahmet'in eşi Saadet saraya getirildi. Peri Padişahının kızı ve Saadet görüştüler, birbirlerini çok sevdiler. Saadet Balıkçı Ahmet'le Peri Padişahının kızının evlenmesine razı olmuş ve böylelikle Balıkçı Ahmet ikinci evliliğini gerçekleştirmiş oldu. Bu arada ölen padişahın yerine Balıkçı Ahmet padişah seçilerek ailece saraya yerleştiler, huzur ve mutluluk dolu bir ömür sürdüler.

ALİ İLE FADİME

Vakti zamanın birinde bir köyde bir aile varmış. Bu aile baba, üvey anne, bir de Ali ile Fadime adlı iki çocuktan oluşuyordu. Öz annelerinin ölümünden sonra babaları ile evlenen üvey anne, çocuklarla iyi geçinmeye çalışır gibi görünüyordu. Çocuklara iyi baktığını beyine inandırmıştı. Gel zaman git zaman, çocukları evden uzaklaştırmamanın yollarını aramaya başlamıştı.

Ali yedi-sekiz yaşlarında, Fadime ise dokuz on yaşlarındaydı. Üvey anneleri çocukları evden uzaklaştırmak için değişik çareler düşünüyordu. Çünkü sebepsiz yere çocukları evden uzaklaştırmak, kocasını buna inandırmak zordu. Kendine göre bir çare bulmuştu. Sabaha yakın çocukların yataklarına su dökerek, onların yatağı ıslattıklarını şikâyet edecek, devamlı olarak bunu yaptıklarını beyine inandıracaktı. Düşündüğü gibi de yaptı ve her akşam çocukların yatağına su dökerek çocukların altlarını ıslattıklarına beyini inandırmıştı. Yine bir sabah beyine;

- Bunlardan usandım, ne yaptıysam bunları bu işten kesemedim. Dayanacak halim kalmadı, ya çocuklar, ya da ben demiş. Beyi bir çıkmazda olduğunun farkına varmış. Odunculukla geçimini sağlayan babaları, çocukları yanına alarak ormanın içlerine götürmüştü. Epey yol yürüdükleri için yorulmuşlardı. Karınları da acıkmıştı. Evden yanlarına aldıkları yiyecekleri, uçsuz bucaksız ormanın bir köşesinde hem dinlenmek, hem de yemek için oturdular. Babaları;

- Kızım, oğlum. Siz yemeğinizi yiyin, ben şu ileride odun yapacağım. Siz buradan ayrılmayın, akşama doğru sizi buradan alırım, beraberce eve döneriz, demiş.

Böylece çocukların yanından ayrılarak rüzgâr alabilecek bir tepeye çıktı. Yanında getirmiş olduğu su kabağını ağacın üzerine güzelce bağlayıp rüzgârın etkisiyle diğer ağaca vurarak gürültü çıkaracak sistemi kurmuştu. Sistemi kurduktan sonra ormandan ayrıldı.

Ali ile Fadime o gün azar işitmeden, dayak yemeden akşama kadar ormanın içerisinde oynayıp durdular. Ara sıra yukarıdan gelen tak tuk seslerini duyup kendilerini korkudan uzak tutuyorlardı. Çünkü;

- Babamız orada çalışıyor, bağırsak gelir. Dolayısıyla korkmamıza gerek yok, diyorlardı. Fakat güneş gittikçe batıya yaklaşıyor, yavaş yavaş hava kararıyordu. Fadime Ali'ye şöyle dedi;

- Akşam olmak üzere, babamız hala odun kesiyor. Gidip ona bir bakalım, diyerek tak tuk seslerinin geldiği tepeye doğru gittiler. Tepeye gelip de, babalarının kurduğu su kabaklı düzeneği görünce durumun kötülüğünü anladılar, korkup ağlamaya başladılar. Ali, ablasına;

- Abla, demek ki babamız da bizi istemiyor. O da bizi böyle bir oyunla terk etti, üvey annemizin dediğini yaptı. Dolayısıyla biz daha eve gidemeyiz. Başka şehirlere gidelim, diyerek o akşamı korkusuzca geçirebilecekleri bir yer aradılar. Yakınlarında küçük bir mağara bularak içerisine girdiler. Etraftan topladıkları ağaç parçaları ile mağaranın kapısını güya emniyete alarak uyudular.

Sabahleyin Fadime erken uyandı. Etrafı biraz gözetledikten sonra;

- Ali! Uyan da gidelim hadi, diyerek Ali'yi alarak köylerinin bulunduğu yönün zıttı istikametinde ilerlemeye başladılar. Uzun bir zaman gittikten sonra ormanlık bölgeden çıktılar.

Ağaçsız bir arazide yol almaya başladılar. Vakit öğleyi geçmişti, yemekleri ve suları yoktu. Hem acıkmış hem de susamışlardı. Bir zaman daha gittikten sonra yol üstünde bir kurt izi gördüler. Kurt izi su ile doluydu. Ali;

- Abla! Şu suyu içeyim, deyince ablası;

- Olmaz Ali! O suyu içersen kurt olursun, sonra beni yersin. Bunun için suyu içme, deyince çok susamış olan Ali;

- Peki abla, dediğin gibi içmeyeyim, fakat dayanacak halim de yok, demiş.

Bir zaman daha gitmişler, yine yolun üzerinde bu sefer bir geyik izi görmüşler. Ali suyu görünce dayanamamış, suyun üzerine atlayarak izin içerisindeki suyu içmiş. Suyu içince Ali şekil değiştirmiş ve bir alageyik olmuş. Ablası Fadime;

- Aman kardeşim ne yaptın!? Biraz daha tahammül etseydin de önümüze çıkacak olan bir şehirde illa su bulunur, içerdin. Ali;

- Doğru dersin abla ama dayanamadım. Vardır bunda da bir hikmet, demiş ve yola devam etmişler.

Epvey bir zaman yol gittikten sonra uzaktan şehrin kenar evlerini görerek bir yerleşim yerine geldiklerini anlamışlar. Ali ablasına;

- Abla, gün ışııyla şehre girersek beni avlamaya kal-karlar. Şurada biraz dinlenelim, daha sonra kalacağımız bir yeri ayarlarız, demiş. Böylelikle beklemeye başlamış-lar.

Hava kararınca, şehrin giriş kapısından içeri girmişler. O anda bekçiler de yerlerinde değillermiş. Fark edilmeden içeri girdiklerine de sevinmişler. Biraz ilerleyince, yolun sağ tarafında yoldan biraz içeride bir havuzu, yanında da büyük bir ağacı fark ettiler. Ali ablasına;

- Şurası güzel, hem تنها. Şu ağaca çıkalım, orada geceyi geçiririz, sabahleyin ben giderim sen ağaçtan sakın inmeyesin. Ben dağda bayırda bir şeyler bulur, sana getiririm, demiş.

O akşamı ağacın üzerinde geçirmişler, sabaha yakın Ali ağaçtan inerek dağlara doğru gitmiş.

Sabahın erken vaktinde şehir padişahının oğlu atlarını su içirmek üzere, bu havuza getirmiş. Bu havuz saraya en yakın olanıydı. Sağ elinde bir atı, sol elinde diğer atı ile havuza yaklaşan padişahın oğlu atlarının ağzından üzengi-leri çıkarıp su içmelerini için havuza yönlendirdi. Atlar başlarını uzatıp tam su içeceklerdi ki, ürküp geri kaçtılar. Padişah oğlu;

- Bu atlar niye ürküdü? Bunlar böyle yapmazdı, her gün güzelce içerlerdi, diyerek önce etrafa bakındı. Etrafta bir şey göremedi.

- Yoksa havuzun içinde bir şey mi var? diyerek havu-

zun içine bakmaya geldi. Havuzun içerisini bir zaman gözleri ile süzdükten sonra, bir şey görememiş daha sonra ağacın gölgesi etrafında bir başın gelip gittiğinin farkına varmış. O zaman başını kaldırmış, ağaca doğru bakmış. Ağaçtaki Fadime'yi o zaman fark etmiş. İlk önce uzun uzun hayretle bakmış. Daha sonra kendini toparlayıp;

- Hey! Kimsin? O ağaçta ne yapıyorsun? demiş. Ağaca çıkmaya çalışmış, fakat ağaç o kadar kalınmış ki, bir türlü çıkamamış. Fadime ile konuşmak istemiş, yine cevap alamamış. Ne yaptıysa bir sonuca ulaşamamış. O gün hep bu olayı düşünmüş.

Akşam olunca padişah oğlu sarayına gitmiş, fakat aklı hep Fadime'deymiş. Ali de gelmişti. Ablası;

- Ali, beni burada fark ettiler, onlara hiç cevap vermedim. Ağaca çıkmak için çok uğraştılar, fakat çıkamadılar. Ne yapacağız? demiş. Ali de ablasına;

- Mademki ağaca çıkamadılar, daha çıkamazlar. Sen şimdi burada güvendesin. Burada kal, ben sana yiyecek getirdim, karnın da acıkmıştır, bunları ye, ben her zaman sana yiyecek getiririm, demiş. O geceyi de Ali ile Fadime beraber geçirdiler. Abla kardeş hem dertleştiler, hem de hallerinin ne olacağını düşündüler. Sabaha yakın Ali ağaçtan inerek dağlara doğru gitmiş.

O gün padişahın oğlu Fadime'yi ağaçtan indirmenin yollarını aramış. Fakat bir türlü muvaffak olamamış.

Nasıl yapayım diye düşünürken aklına ağacı kesmek gelmiş. Hemen işçi pazarına koşarak iki baltacı işçi getirdi.

- Şu ağacı kesin! diye işçilere emir verdi. İşçiler sabahdan akşama kadar balta salladılar, ağacı kesmeye çalıştılar. Fakat ağaç bir türlü kesilmiyordu. Ağacı yarıya kadar

kesmişlerdi ki, hava karardı,

- Yarın devam ederiz, beyzadem, dediler. Padişah oğlu da;

- Bu gün yarıya kadar kestiniz, yarın da diğer yarısını kestiniz mi, kızı ağaçtan indiririz, demiş ve işçileri göndermiş. O da saraya gelmiş. Onların havuz başından ayrılmalarından sonra Geyik Ali gelmiş. Hemen ağaca tırmanmış, ablasına yiyeceklerini vermiş, ablası;

- Ali ağacı kesmeye başladılar, zaten yarıya kadar kestiler. Yarın bu ağacı devirirler, ben ne yapacağım? demiş. Ali de ablasına;

- Sen merak etme! Ben o kesilen yeri doldururum, sen yemeğini ye, demiş ve aşağıya inmiş. Kesilen yeri yalamaya başlamış, bir yandan yalıyor, bir yandan da dua ediyordu. Duasını Allah kabul etmişti ki, yaladıkça kesilen boşluk doluyordu. Bir zaman sonra kesilen boşluğu tamamen doldurup, tekrar ağaca ablasının yanına çıktı.

- Kesilen boşluğu doldurdum, dolayısıyla korkacak bir şey yok, demiş. Yine sohbete dalmışlar, uyumuşlar. Sabah erkenden geyik Ali, ağaçtan inip dağlara doğru gitmiş.

Padişahın oğlu baltacı işçileri alarak ağacın yanına gelmiş, fakat gördüğü manzara karşısında hayretlere düşmüştü. İşçilere;

- Siz bunu yarıya kadar kesmemiş miydiniz? Ne oldu da yarıya kadar doldu? demiş. İşçiler;

- Beyzadem, bizde anlamadık, demiş ve baltalarla işe koyulmuşlar. Baltacılar o günde ağacı yarıya kadar kesebildiler. Hava kararınca işe ara verdiler. Akşam dolayısıyla evlerine gittiler. Geyik Ali gelip de ağacı tekrar yarıya kesilmiş görünce, hemen yalamaya başlamış ve ağacın kesilen kovuğunu doldurmuş. Daha sonra ablasının yanına

çıkmişti. Ablası;

- Ali bu gün geç geldin, sebebi ne? diye sorunca;

- Kesilen kovuğu doldurdum, demiş. Yine sohbet etmişler, abla kardeş o geceyi de beraber geçirerek sabah etmişler. Ali yine sabah erken ağaçtan inerek dağlara doğru gitmiş. Padişah oğlu erken gelmiş, ağacın kesilen yerinin dolu olduğunu görünce de hem ümitsizliğe düşmüş, hem de bu nasıl oluyor diye düşünmeye başlamıştı. Ağacın kesilerek Fadime'nin aşağıya indirilemeyeceğini anlamış, başka çareler aramaya başlamış.

Aklına meşhur olan Cadı gelmiş. Bunu indirse indirse, bu cadı indirir demiş. Hemen Cadı Karısı'nın evine koşmuş. Durumu anlatmış;

- O kızı, o ağaçtan indirirsen sana çok mükafatlar vereceğim, ne yaparsan yap, o kızı ağaçtan indir, demiş. Cadı Karısı da düşünmüş, çare aramış, nihayet bulduğu çareyi uygulamak üzere ağacın dibine gitmiş.

Getirmiş olduğu kül ve unu elemeye başlamış. Külü tekneye elerken, unu da yere elemeye başlamış. Fadime yukarıdan Cadı Karısını seyrediyormuş. Oradan seslenmiş;

- Teyze, yanlış yapıyorsun. Külü tekneye değil, unu tekneye elemelisin. Aşağıdan Cadı Karısı;

- Ne söylüyorsun kızım, kulaklarım duymuyor. Bir dal aşağı gel de söyle, demiş. Fadime bir dal aşağı inmiş ve yine seslenmiş.

- Teyze, yanlış yapıyorsun. Külü tekneye değil, unu tekneye elemelisin. Aşağıdan Cadı Karısı;

- Ne söylüyorsun kızım, kulaklarım duymuyor. Bir dal aşağı gel de söyle, demiş. Fadime bir dal aşağı inmiş ve yine seslenmiş.

- Teyze, yanlış yapıyorsun. Külü tekneye değil, unu

tekneye elemelisin. Aşağıdan Cadı Karısı;

- Ne söylüyorsun kızım, kulaklarım duymuyor. Bir dal aşağı gel de söyle, demiş. Fadime bir dal aşağı inmiş ve yine seslenmiş. Fadime'nin saçları da çok uzunmuş. Biraz daha aşağıya eğilince saçları Cadı Karısı'nın uzanabileceği mesafeye gelmiş. Saçlarının oraya indiğini Fadime fark edememiş. Hala kendinin yüksekte olduğunu zannediyormuş. Cadı Karısı uzanabildiği saçları hemen yakalamış, Fadime'yi aşağıya çekmişti. Fadime'nin ağaçtan yere indiğini, saklandığı yerden seyreden padişah oğlu hemen ağacın dibine gelmiş, Fadime'yi yakalamıştı. Fadime ağlamaya başladı. Kendisine hazırlanan tuzağa nasıl düştüğünü bir türlü hazmedemiyordu.

Padişah oğlu Fadime'yi alarak saraya getirmiş. Cadı Karısı'na da bol para vererek memnun etmişti. Akşam olunca Geyik Ali ağacın yanına gelmiş, ağacın kesilmediğini görüp sevinmişti. Hemen ağaca çıktı, fakat ablası yoktu. Ağlamaya başladı, o gece orada ağlayarak sabahı etmiş. Sabah erkenden de dağlara doğru çekip gitmiş.

Beri taraftan padişah oğlu Fadime'ye aşık olmuştu. Sarayına getirtebildiği için de çok mutluydu. Fadime'nin biraz daha büyümesi için sadece nişan yaparak beklediler. Aradan iki yıl geçmişti. Padişah oğlu geyik avına gideceklerini söylemişti. Fadime hüngür hüngür ağlamaya başlamış.

- Neden ağlıyorsun? Ben ölüme gitmiyorum, geyik avlamaya gidiyorum, deyince Fadime kardeşi ile kendi başına gelenleri bir bir anlatmış.

- Korkum o ki, avlayacağınız geyik kardeşim Ali olabileceğidir. Padişah oğlu;

- Ali'nin diğer geyiklerden bir farkı var mı? diye so-

runca Fadime;

- Herhangi bir fark bilmiyorum, yalnız bu gece rüyamda kardeşim Ali'yi gördüm. Bana şöyle demişti "Abla, ayrılık bana çok zor geliyor, nerede olduğunu bilmiyorum. Biraz teselli olmak için ağaca çıktığımız günün yıl dönümlerinde ben o ağaca geliyorum, seni bekliyorum, sen de gelmiyorsun, ben de ağlaya ağlaya sabahleyin ayrılıyorum" dedi.

Üçüncü yılın dolması da yakındı. Padişah oğlu;

- Bu çok güzel bir işaret, sen de daha çok ağlama. İnşallah bu rüyanın yorumu aklımdaki yorumsa, yıl dönümünde kardeşin Ali'yi sana getireceğim, demiş. Ağacın etrafında nöbetçileri nöbet tutmayla görevlendirmişti. Ağacın yanına güzel bir ağ yerleştirmişti. O gün gelince, hava karardıktan sonra Geyik Ali ağacın yanına gelmişti. Ürkek adımlarla ağaca yaklaştı. Tam ağaca çıkacaktı ki, üzerine atılan ağın altında kalmıştı.

Padişah oğlunun adamları da üzerine abanmış, Geyik Ali'yi böylece yakalamışlardı. Yakalanan Geyik Ali'yi alıp saraya getirdiler. Ablasını sarayda görünce sevincinden Geyik Ali bayılmıştı. Ayılıp kendine gelince abla kardeş, bir birine sarılıp geçen birkaç yılın hasretini çıkardılar. O gece hiç uyumadılar. Padişah oğlu Fadime'ye;

- Geyik Ali'yi sana getirmem benim sana düğün hediye yem olsun, artık düğünümüzü yapmanın herhangi bir engeli kalmadı demektir. Fadime de;

- Her ne kadar ben büyüksem de, erkek olarak kardeşim Ali karar sahibidir. Beni kardeşimden iste, o verirse başka engel yoktur, demiş. Padişah oğlu Geyik Ali'ye dönerek;

- Madem reis sensin, senden Fadime'yi Allah'ın emri,

Peygamberin kavli ile istiyorum, demiş. Geyik Ali de;

- Siz kötü insanlar değilsiniz, ablam üç yıldır sizinle beraber, durumu biliyorsunuz. Bizim de söyleyeceğimiz bir şey yok, bunun için verdim gitti, demiş. Böylece kırk gün, kırk gece sürecek padişah oğlunun düğün hazırlıkları başlamış, mutlu bir sonla düğün bitmişti.

Padişah oğlu ile Fadime odalarında yatarken Geyik Ali de onların ayakuçlarında yatarmış. Yatarken

- Bu ayaklar eniştemin ayakları, bu ayaklar ablamın ayakları, dermiş. Günler böyle geçmiş. Fadime padişah oğluna hamile olduğunu söylemiş. Padişah oğlu sevincinden ne söyleyeceğini bilememiş. O anda aklına gelen şekli ile;

- Ben dedemi çok severdim, o çok adaletli bir padişahmış. O zaman oğlum olursa adını Süleyman koyacağız, demiş.

Şehrin içinde Fadime'ye benzeyen bir kız varmış. Padişah oğlunda gözü varmış. Nasıl yapayım da Fadime'yi buralardan uzaklaştırıp, padişah oğluyla evlenirim diye planlar yaparmış. O şehrin kenarından da büyükçe bir ırmak akarmış. Adet üzere çamaşır günü varmış. Mahallenin kız ve gelinleri o çamaşır günü o ırmağın kenarına gelir çamaşır tokmaklarmış. O gün de Fadime'nin yanında, Fadime'ye benzeyen kız bulunmuş. Çamaşırhaneye gelmişler, elbiselerini çıkarıp dolaba yerleştirmiş, çamaşır yıkama elbiselerini giymişlerdi. Kız ve gelinler ırmak kenarına dizilmiş olan taşlar üzerinde çamaşırları tokmaklamaya başlamışlardı. Fadime'ye benzeyen kız Fadime'yi gözetleyip ırmak kenarına yaklaştığı bir anda Tam zamanı deyip Fadime'yi ırmağa iteklemiş.

Fadime'yi onun iteklediğini kimse fark etmemiş. O da

hemen amaşırhaneğe girerek Fadime'nin elbiselerini giyinip evine gelmiş. Durumu annesine anlatmış, annesi de kızını süslemiş ve saraya yollamış.

Daha önceden annesinin sarayda aşçı olarak çalışmış olması saraydaki yaşantıyı bilmesi işlerini kolaylaştırmıştı. Saraydaki yaşantıyı kızına iyice anlatıp unutmamasını sıkı sıkı tembih etmişti. Fadime gibi saraya gelip yerleşmiş. Padişah oğlu onu Fadime diye bilmiş.

Akşam olunca odalarına çekildiler. Geyik Ali de aya-kuçlarında yatmış. Geyik Ali;

- Bunlar eniştemin ayakları, bunlar da yad kızının ayakları, demiş. Padişah oğlu erken uyuduğu için Geyik Ali'nin sözlerini duymamıştı. Günler böyle geçmişti.

Yine bir çamaşır günü kız ve gelinler çamaşır tokmak-larken ırmağın içinden gelen bir sesle irkildiler. Kulak ve-rip sesi dinlediler. Ses şunu söylüyordu;

“Ninni Süleymanım ninni,
Cazı kızı attı bizi,
Alabalık yuttu bizi,
Ninni Süleymanım ninni”.

Kız ve kadınlar korktuklarından dolayı çamaşır tok-maklamadan vaz geçip evlerine geldiler. Durum kısa za-manda tüm şehirde duyulmuş. O akşam olayı padişah oğlu da duymuş. Kendi kendine;

- Bu ne iştir? Irmaktan böyle ses gelir mi? demiş. Bi-raz işi boşlamıştı. Odasına geç gelmiş, bu olaydan dolayı da uykusu kaçmıştı. Fadime bildiği hanımı uykuya varmış-tı ki, Geyik Ali;

- Bu ayaklar eniştemin ayakları, bu ayaklar da yad kı-

zının ayakları, demiş ve padişah oğlu bunu duymuştu. Daha önceden Geyik Ali'nin sözlerini başka türlü duyduğu için şüpheye düşmüş.

Fadime'nin hamile olduğunu söylediği an kendisinin Fadime'ye söylediği sözü hatırladı. Oğlu olursa adını Süleyman koyacaktı. Bu sefer daha fazla şüpheye düştü.

Ertesi gün arkadaşları ile çamaşırhanenin önünde bir araya gelerek balık avlayacaklarını, dolayısıyla ona göre büyük aklar hazırlamalarını söyledi. Ertesi hafta ki çamaşır gününü ipe çekmeye başladı.

Çamaşır günü kız ve gelinler çamaşır tokmaklarken padişah oğlu da arkadaşları ile aklar hazırlamış bekliyordı. Kızlardan biri birden haykırdı.

- İşte o ses yine geldi! Padişah oğlu hemen sesi duyan kızın yanına koştu,

- Hani, nerede? demeye kalmadı o sesi kendisi de duydu. Ses;

“Ninni Süleymanım ninni,
Cazı kızı attı bizi,
Alabalık yuttu bizi,
Ninni Süleymanım ninni”.

Hemen arkadaşlarına yeri tarif etmiş, sesin geldiği yere ağı atmışlardı. Ağ büyük bir şiddetle sarsılmaya başlamıştı. Yavaş yavaş ağı çekip alabalığı kenara çıkarmışlar. Ağdan alabalığı çıkarıp karnını yarmışlar. Padişah oğlu hayretinden donup kalmıştı. Çünkü çok sevdiği Fadime ile biricik oğlu Süleyman balığın karnındaydı. Fadime çamaşırhane elbiseleriyle duruyordu. Padişah oğlu daha önceden hazırladığı kuru elbiseleri Fadime'ye giydirdi. Süley-

man'a da ibrişimden hazırlanan kundak takımlarını sararak onları alıp saraya gelmişler.

Hiçbir şeyden haberi olmayan Cazı Kızı bir şey yapmamış gibi sarayda dolaşıyormuş. Annesi de kızının hatırını sormak üzere gizlice saraya gelmişti. Padişah oğlu olayı araştırmış, kızını ve anasını yakalattırmış. Onlara;

- Yaptığınız bu zulmü ne ile izah edeceksiniz? Gerçi bunun izahı yoktur. Size ya iyi bir ceza, ya da iyi bir mükafat vermek lazım. Sizin yaptığınız zulüm olduğuna göre ben de size diyorum ki, seçin bakayım kırk satır mı, kırk katır mı? Cazı Kızı;

- Kırk satır karın Fadime'nin boynuna olsun, ben kırk katır alayım ki, komşu şehre zeyi (şımartılmış misafir) olarak gideyim, demiş. Padişah oğlu adamlarına seslenmiş.

- Hemen kırk katır getirin! demiş. Adamları kırk katırını hemen getirmişler, bir katırın kuyruğuna Cazı Kızını, diğer katırın kuyruğuna annesini bağlamışlar. Katırları kamçılıyıp dağlara doğru salı vermişler. Katırların kuyruğunda ana kız paramparça olmuşlar. Böylece cezalarını bulmuşlar.

Diğer taraftan Fadime ile Ali buluşmuşlar. Padişah oğlu da yanlarına gelerek durum hakkında bilgi vermiş.

- Zalimler böylece layık oldukları cezayı aldılar demiş. Akşam olunca odalarına çekilip yatmışlar. Ayakuçlarında yatan ve bir eliyle de Süleyman'ın beşiğini sallayan Geyik Ali;

- Bunlar enişteminin ayakları, bunlar da ablamın ayakları, demiş. Ömürlerinin sonuna kadar kötülüklerden uzak, mutlu bir hayat sürdürmüşler.

MURADINA NAİL OLMAYAN DİLBER

Vakti zamanında bir şehrin bir köyünde bir karıkoca varmış. Bu karıkoca çok fakirmişler. Kalacak yerleri bile yok imiş. Sokaklarda yatarlarmış, bazen komşuların yıkık viranelerin- de yatar, komşuların verdiği yiyeceklerle geçirirlermiş. Yiyecek ekmekleri bile yokmuş.

Bu karıkocanın bir de çocukları olacaktı. Karıkoca ne yapalım diye uzun uzun düşünmüşler. Sonunda şehre gitmeye karar vermişler. Kararlarını o gün sabah uygulayarak erkenden yola çıkmışlar. Yolları onları büyükçe bir şehre getirmiş. O şehrin kenar mahalle sokaklarında gezinmeye başlamışlar. Paraları olmadığı için bir otele gidememişler. Sığınacak bir yer aramaya başlamışlar. O anda sokak ortasında kadın rahatsızlanmış. Kadının kocası çaresizlikten ağlayıp sızlamaya başlamıştı.

- Ben şimdi ne yapayım, buraların garibiyim, param da yok ki seni bir hekime götüreyim diye feryat etmeye başlamıştı. Adamın feryatlarını duyan oradaki bir otelci onların durumuna acımış, otelinde bunlara bir oda vereyim demiş. Oradaki insanların yardımıyla, hasta kadını otelin odasına yerleştirdiler. Kadının doğum sancıları tutmuş, dünyaya nur topu gibi bir çocuk getirmişti. Karı koca çok sevinmişler Allah'a şükrederken o anda, bulundukları odanın bir duvarı yarılmış, içerisinden aksakallı yeşil cübbeli üç tane aksakallı, nurani adam zuhur etmişti. Onlardan birisi hasta kadına, sormuş:

- Doğan çocuk kız mı, erkek midir?

Hasta kadın;

- Evet efendim çocuk kız doğdu.

- O zaman bu çocuğa bir dua edeyim de hem bu çocuk, hem de siz bu sefaletten kurtulun demiş. Ardından da şöyle bir dua etmiş:

- Gezdiği yerlerden çimenler bitsin, yıkandıkça da, başından dökülen sular topuğundan altın olarak çıksın, demiş. Hemen diğer aksakallı adam duaya şöyle devam etmiş;

- Güldüğü zaman yanaklarında güller açsın, ağladığı zaman gözlerinden inciler dökülsün duasını yapmış.

Üçüncü aksakallı adam cebinden çıkardığı bir muskayı çocuğun koluna takarken şöyle demiş;

- Bu muskayı koluna taktım. İsmi de “Muradına Nail Olmayan Dilber” koydum. Bu muskayı kolundan çıkarmayın, muskayı kolundan çıkarırsanız, çocuk ölür, muska çocuğun teni ile, temas etmelidir. Demiş. Üç ihtiyar tekrar yarılan duvara girerek sırra kadem basmışlar. Yarılan otele duvarı da tekrar kapanmış.

Çocuğun anne ve babası bu haberlere çok sevinmişler Allah’a niyaz da bulunup şükretmişler. Daha sonra çocuğu yıkamak için otelciden bir tekneyle biraz su istemişler. Çocuğu teknenin içine koyup başından aşağı suyu dökmüşler. Topuğundan çıkan suların altın olduğunu görmüşler. Hayretler içinde kalmışlar. Daha sonra çocuğu kucaklarına alıp ağlatmışlar. Çocuğun gözlerinden inciler dökülmüş. Bu duruma çok sevinmişler.

Bir zaman daha otel de kaldıktan sonra, biriktirdikleri altın ve incilerle, otelcinin ücretini de ödemişler ve şehrin merkezi yerinden, saray gibi büyük bir ev almışlar, evlerine geçmişler. Kısa zaman içerisinde şehrin sayılı zenginlerinden olmuşlar.

Muradına Nail Olmayan Dilber birkaç aylık bebek

olunca onu güldürdüler. Bebeğin yanaklarında güller açmış, çok hoşlarına gitmiş. Çocuk yaşına gelince yürümeye başlamış. Çocuğun yürüdüğü yerlerde çimenler bitmiş. Anne ve babası dualarının kabul olduğunu görünce Allah'a şükretmişler.

Aradan yıllar geçmiş, Muradına Nail Olmayan Dilber serpilmiş, dünyalar güzeli bir kız olmuş. Marifetleri, ailesinin zenginliği dillere destan olmaya başlamıştı.

O dönemde şehir devletleri varmış. Her şehir Padişahlıkla yönetilmiş. Bu şehirlerden birisinin padişahı evlenmeye karar vererek diğer şehirlerde kendisine eş olacak bir hanım aramaya çıkmış. Böylece de Muradına Nail Olmayan Dilber'in yaşadığı şehre gelmiş: şehirde yaşamakta

olan paşaların, ileri gelen zenginlerin kızlarına bakmış. Bir türlü beğenememiş. Muradına Nail Olmayan Dilber'i de duymuşlar. Ona da bir bakayım demiş. Görücü kadınlarla evlerine gelmişler. Padişah oğlu Muradına Nail Olmayan Dilber'i görünce, ona aşık olur. Duyduğu marifetlerini de görmek istemiş. Kızdan bir bardak su istemiş. Kız da, su getirmek üzere kalkıp yürümüş. Yürüdüğü yerlerde çimenlerin bittiğini görmüş, kızın getirdiği suyu alırken kaza süsü ile suyu kızın üzerine dökmüş. Dökülen suyun topuğundan altın olarak çıktığını görmüş, kaza bahanesiyle de kızı güldürmüş, kızın yanaklarında açan gülleri görünce, söylenenlerin doğru olduğunu anlamış.

Padişah oğlu görücü kadınlarla kızın evinden ayrılmış. Misafir olduğu şehrin Padişah'ının evine gelmişler. İstişare ettikten sonra kızı istemeye karar vermişler. Ertesi gün de, kızın evine gelerek, babasına;

- Allah'ın emri, Peygamber'in kavliyle, kızınız Muradına Nail Olmayan Dilber'i oğlumuz Padişah oğluna istiyoruz. Demişler. Kızın babası da;

- Allah hayırlı etsin, hitamına erdiresin demiş.

Hemen orada Padişah oğlu nişanı yapmış, düğün gününü ve şeklini konuşmuş ve o şehirden ayrılarak memleketine gitmiş.

Günler geçti düğün günü yaklaştı. Önceden konuşulduğu gibi Muradına Nail Olmayan Dilber in yanına Dadısını ve dadısının kızını da katarak bir gemi ile hareket edeceklermiş. Dadı Muradına Nail Olmayan Dilber'i kıskandığı için ona bir oyun düşündü. Bu oyunu başarabilirse kendi kızını Padişah Oğlu ile evlendireceğine inanıyordu. Bunun için hareket etmeden önce yanına bir teneke kavurma ile bir teneke bal alarak gemiye binmişler.

Yolda Muradına Nail Olmayan Dilber'e güçlü ve kuvvetli olmalısın diyerek ona habere kavurma ve bal yedirerek susama-sını sağlamış. Yediği kavurma ve bal yüzünden çok fazla susadı. Dadısına

- Dadı çok susadım. Bir bardak su verir misin? demiş. Dadı önce itiraz etti, su vermek istemedi. Daha sonra kıza:

- Gözünün birini bana verirsen sana su veririm demiş. Kız önce itiraz etmiş ancak susuzluğa dayanamayınca;

- Pekala gözümü vereyim, yeter ki bana su ver demiş. Hemen gözünün birisini çıkarıp vermiş. Dadıda kıza suyu vermiş, Muradına Nail Olmayan Dilber suyu içerek rahatlamış Yola devam etmişler. Bir zaman sonra tekrar susamış. Yine dadıdan su istemiş, dadı kıza;

- İkinci, gözünü de verirsen su veririm demiş. Kız önce itiraz etmiş vermek istememiş fakat çok susadığı için dayanamamış dadısına;

- Peki diğer gözümü de vereyim yeterki bana su ver demiş. Dadı diğer gözü de alınca kıza suyu vermiş. Suyu alan kız kana kana içmiş ve rahatlamıştı.

Muradına Nail Olmayan Dilber'in iki gözünü alan dadı Padişah Oğlunun şehrine yakın bir yerde gemiden geldik diye inmişler. Dadı kıza;

- Padişah Oğlu seni bu elbiselerle görmesin, elbiseni değiştirelim diyerek elbiselerini çıkarırlar. Ona yeni diye eski püskü elbiseleri giydirerek, ıssız bir dağın başına bırakarak geçip gitmişler. Dadı kendi kızını alarak Padişah Oğlunun şehrine gelmiş. Kendi kızına, Muradına Nail Olmayan Dilber'in elbiselerini giydirmiş, kızını süslemiş, büyük bir düğünle Padişahın oğluna vermiş. Aradan birkaç gün geçmiş, Padişahın oğlunun dikkatini çekmiş. Hanımına;

- Hanım, senin gezdiğin yerlerde çimenler biterdi, güldüğün zamanda yanaklarında güller açardı, ne oldu bunlar. Deyince hanımı;

- Beyim, onlar sene başlarında olurlar diye cevap vermiş. Padişahın oğlu da bu söze inanmıştı.

Diğer taraftan Muradına Nail Olmayan Dilber bırakıldığı dağın başında kendisine oynanan oyunun farkına varmış, çaresizlikten ağlamaya başlamıştı. O dağın başında o kadar ağlamıştı ki önü ve yanları incilerle dolmuştu. O anda oradan bir çoban geçerken hıçkırıklar duymuş. Hıçkırıkların geldiği tarafa giderek kızı görmüş. Eski-püskü elbiseler giymiş bir kız, önü etrafı incilerle dolu bir halde görünce hayretler içinde kalmış ve seslenmiş;

- Sen kimsin, necisin? Burada ne arıyorsun?

Kız;

- Ben insanoğlu insanım, nerede olduğumu bilmiyorum, beni bu dağın başına getirip bıraktılar demiş. Çoban kıza acımış. Onu evine götürmek istemiş, kıza dikkatli bakınca onun âmâ olduğunu fark eder. Koluna girerek yardım etmiş, alıp evine götürmüş. Muradına Nail Olmayan Dilber çobana şöyle demiş;

- Benim çok marifetlerim var. Beni hanımın yıkasın, başımdan dökülen sular topuğumdan çıkınca altın olur, güldüğüm zaman da yanaklarımda güller açar. Sende altınları biriktir, yanağımda açan gülleri de satarak zengin olursun, böylece bu sefil hayattan kurtulursun demiş. Çoban da âmâ olan kıza bir oda hazırlayarak onu evine yerleştirmiş.

- Çoban, Muradına Nail Olmayan Dilber'in yanağında açan gülleri satarak para kazanmış, kızın yıkanmasından meydana gelen altınları biriktirerek zenginleşmiş. Çobanın

kısa zaman da zengin olması çevresinin dikkatini çekmişti. Çobanda kazandığı paralar ve biriktirdiği altınlarla, yer yurt alıyor yatırım yapıyordu. Bir zaman sonra Muradına Nail Olmayan Dilber, çobana, şöyle demiş:

- Bu gülleri bundan böyle satarken, bir göze bir tutam gül diye sat demiş. Çoban da, gülleri, bir göze bir tutam gül diyerek satmaya başlamış. Kızın niçin böyle söyleyerek gülleri satmak istediğini merak etmiş fakat nedenini de soramamış. Günler sonra, bunun nedenini Muradına Nail Olmayan Dilber'e sorar;

- Bu gülleri neden bu şekilde söyleterek sattırıyorsun?

Kız da başından geçenleri çobana bir bir anlatmış. Kendisinin Padişah'ın oğlunun nişanlısı olduğunu, dadısının kendisini kıskanıp kendi yerine kızını verdiğini söyledi. Sözlerine devam ederek padişahın oğlunun dadı kızından gül isteyeceğini, bu güllerin her yerde bulunmadığının, dadısının su karşılığı aldığı gözlerin, gül karşılığı almak zorunda olduğunu anlatmış.

Güllerin bir göze bir tutam gül diyerek satılması bütün şehirde duyulmuş. Bu haber yayıla yayıla dadının kulağına gitmiş. Dadı,

- Demek ki, ölmemiş. Padişah oğlunun kulağına bu haber giderse, kızıma rahat vermez diye düşünmüş. Sora sora gülleri satan çobanı bulmuş. Çoban'a;

- O gülleri neye karşılık satıyorsun diye sormuş. Çoban da,

- Güllerin bir tutamını bir göz alarak satıyorum diye cevap vermiş. Bu sefer dadı çobana;

- Bende iki göz var, iki göze karşılık iki tutam gül verir misin? demiş. Çoban da,

- Ben zaten göze karşılık satıyorum, tabi veririm de-

miş. Dadı iki gözü vermiş, çobandan iki tutam gülü almış.

Gözleri alan çoban hemen eve gelmiş. Kendi aralarında da bu gözleri biz nasıl takacağız diye çare arıyorlardı ki, o anda, kıza Muradına Nail Olmayan Dilber ismini veren aksakallı adam ortaya çıkmış, kızın gözlerini kendisinin iyileştireceğini söyleyerek, yanın da getirdiği bir ilacı gözlerine sürmüş. Çıkmış olan iki gözü de yerine koyarak eliyle sıvazlamasıyla kız görmeye başlar. Aksakallı adam bundan sonra sırda kadem basar.

Birkaç gün sonra dadı, Muradına Nail Olmayan Dilber'i, öldürmenin yollarını düşünürken aklına, kolundaki muska gelmiş. Kendi kendine,

- Şimdi tamam bu iş, bu kızın ölümünün muskadan olduğunu ben nasıl unuttum demiş. Tebdili kıyafet yaparak, çobanın evine gelmiş. Tebdili kıyafet yaptığı için Muradına Nail Olmayan Dilber dadıyı tanımamış. Dadı kıza hoş görünmek için şöyle demiş;

- Ben seni çok sevdim. Çok güzel kızsın, müsaade edersen bu gece seninle beraber kalabilir miyim? demiş. Kız da onu tanımadığı için;

- Ben de seni sevdim. Bu odada beraber yatabiliriz, demiş. Aynı odada o gece beraber yatmışlar. Gece yarısı, dadı kalkmış, Muradına Nail Olmayan Dilber'in kolundaki muskayı almış, hemen evi terk ederek, oradan ayrılmış. Kızın kolundan alınan muska kıızı yarı ölü bir hale düşürmüş. Sabahleyin çobanın hanımı Muradına Nail Olmayan Dilber'in odasına gelmiş dadının orada olmadığını görmüş. Kıza doğru gitmiş, kızın da, ölü gibi olduğunu görmüş, durumu hemen kocasına haber vermiş. Odaya gelen çoban, kıza bakmış kızın ne diri nede ölü, olduğunu gör-

müş. Hemen hekime gitmiş. Alıp eve gelmiş. Hekim kıza bakmış, bir mana verememiş. Yalnız. Birkaç gün daha beklemesini tavsiye etmiş. Çoban da kızı, birkaç gün odasında bekletmiş. Bir değişiklik olmadığını görünce, kendince bir karar vermiş.

- Onu dağ başında buldum. Ben de ona, dillere destan altından bir mezar yaptırayım. Bu mezarın iki kapısı olsun. Kapılardan biri açılırken, Muradına Nail Olmayan Dilber desin. Diğer kapı kapanırken Muradına Nail Olmayan Dilber desin kapansın. Bu varlığı, bu zenginliği ben onun sayesinde buldum demiş.

Çoban ileri gelen, tanınmış, en iyi ustalarını bulmuş, onlara, yaptırmak istediği mezarın şeklini anlatmış, hiçbir masraftan kaçınmamalarını söyleyerek, işe koyulmuş. Önce mezar yerini tesbit etmek üzere, dağa gitmiş. Etrafı seyrederken aklına kızı bulduğu yer gelmiş. Dönüp ustalarını alarak, kızı bulduğu yere gelmiş, ustalara,

- Mezarı burada yapacağız, çok çabuk yapacağız. Demiş. Kısa zamanda da mezarı bitirmişler. Her tarafını altından açılır kapı olarak yaptırmış. Mezarın açılan kapısı, Muradına Nail Olmayan Dilber diye açılıyor diğer kapı, Muradına Nail Olmayan Dilber diye kapanıyormuş. Kıza en güzel elbiselerini giydirerek, getirip mezara yatırmış.

Diğer taraftan dadı, muskayı ve gülleri almış ve saraya gelmişti. Kızını yanına çağırarak kızına şöyle demiş.

Kızım bunlar, Muradına Nail Olmayan Dilber'indir. Bu muskası, bunlar gülleridir. Padişah oğluna verirsin, bu sene başıdır bunlar yanağımın gülleri, bu da muskam dersin demiş. Muskayı kızına vermiş.

Aradan bir zaman geçmiş, Muradına Nail Olmayan Dilber'in mezarının şanı şöhreti, çevrede duyulmaya baş-

lamış. Padişahın oğlu da bu mezarı duymuş ve çok merak etmişti. Dayanamamış bir gün mezarın bulunduğu dağa gitmiş. Gördükleriyle hayrette kalmıştı. Mezarın açılıp kapanan kapılarının, çıkarmış olduğu sese, hayran kalmış. Mezara biraz daha yaklaşarak içine bakmış, Güzel elbiseler içerisinde bulunan kızı da görünce ona aşık olmuştu. Ne yapacağını bilemez bir halde, mezardan ayrılarak evine gitmiş. Padişahın oğlu saraya gelince hanımına;

- O mezar da çok güzel bir kız yatıyor mezarı da ihtişamlı bir mezar, onunda adı Muradına Nail Olmayan Dilber, sende de bu isim var fakat o çok güzel bir kız, sen Muradına Nail Olmayan Dilber değilsin demiş. Hanımı da,

-Hayır ben Muradına Nail Olmayan Dilber'im. O kim bilir kimdir demiş. Annesinin verdiği muskayı ve gülleri, Padişahın oğluna vererek, şöyle devam etmiş. Sene başı geldi, bunlar yanağımın gülleri, bu da kolumda ki, muska demiş. Padişahın oğlu bu durum karşısında hanımına inanır gibi olmuş. Ancak, dağ başındaki mezarın sesine, içindeki ölü kıza olan sevgisine engel olamamıştı. Günler geçmesine rağmen, kendisini tutamaz, zaman zaman o mezara giderek ziyaret edermiş.

Yine günlerden bir gün aklına, mezar gelmiş, ziyaret için mezara gitmiş. Mezarın içine bakarken, beklemediği bir durumla karşılaşmış. Mezarın içinde çok güzel bir çocuğun olduğunu görmüş. Meğerki kız, hikmeti İlahi ile hamile kalmış, çocuk mezarın içinde doğmuştu. Çocuğun annesini emdiğini, sessizce, yanında yattığını görmüş, çocuğu çok sevmiş, kendi çocuğu da olmadığı için şöyle düşünmüş:

- Bu çocuk burada yalnız ne yapar. Çok da sevimli,

ben onu alıp saraya götüreyim, orada büyüsün demiş. Çocuğu alarak saraya gelmiş.

Aradan zaman geçmiş, çocuk bir iki yaşına gelmişti. Padişahın oğlunun hanımı, çeyiz sandığını açmış, çeyizini incelerken, çocuk da etrafında geziniyormuş. Çocuk sandığın kenarına gelmiş, kendince sandığı karıştırmış. Karıştıırken o anda eline muskayı geçirmiş, avucunu kapatarak ağlamaya başlamış. Çocuk susmak bilmiyormuş. Çocuğun sesine Padişahın oğlu gelmiş, çocuğu kucağına alarak avutmaya çalışmış, fakat çocuk bir türlü durmuyormuş. O hanımına şöyle demiş:

- Bunu annesinin mezarına götüreyim, belki orada durur, annesini özlemiş olabilir demiş. Padişahın oğlu çocuğu alarak Muradına Nail Olmayan Dilber'in mezarına gelmiş. Çocuğu mezarın içerisine bırakmış. Çocuk elindeki muska ile annesine sarılması ile kadın şiddetli bir şekilde titremiş, çocuğun da ağlaması kesilmiş, bunu fark eden Padişahın oğlu bu nasıl oldu diyerek, çocuğa bakmış ve elindeki muskayı fark etmiş. Durumu anlayan Padişahın oğlu, muskayı alarak kızın koluna takmış. Muska kızın teni ile temas edince, kız kalkıp oturmuş. Padişahın oğlu;

Kimsin, Necesin? diye sormuş. Kız da,

- Ben insanoğlu insanım. Adım ise Muradına Nail Olmayan Dilber'dir. Padişahın oğlu ile evlenecektim, dadım bana ihanet ederek, kendi kızını Padişahın oğlu ile evlendirdi, beni de bu dağ başında bıraktı, beni çoban buldu, mezarımı da çoban yaptı, beni de buraya çoban defin etti demiş.

Padişah oğlu kendisine oynanan oyunu anlayarak oradan ayrılmış. Şehre inerek, en güzel elbiseleri alarak mezara gelmiş. Muradına Nail Olmayan Dilber'e giydirmiş.

Çocukla beraber annesini alarak saraya getirmiş. Muradına Nail Olmayan Dilber saraya girip yürüyünce yürüdüğü yerler de çimenler bitmiş, Padişahın oğlu bunu görünce, hemen hanımını çağırmış,

- Hani sen Muradına Nail Olmayan Dilber idin? Beni oyuna getirdiniz bak, asıl Muradına Nail Olmayan Dilber burada, yürüyünce, çimenler bitiyor, gülünce yanaklarında güller açıyor demiş. Hanımı, cevap verememiş. O zaman Padişahın oğlu hanımına,

- Senin cezan çok büyük, şimdi söyle bana, kırk katır mı istersin, kırk satır mı? demiş. Hanımı da Padişahın oğluna,

- Kırk satır senin şu sevdiğin Muradına Nail Olmayan Dilber'in boynuna olsun. Ben kırk katır isterim ki, babama gideyim demiş.

Padişahın oğlu adamlarıyla kırk katır getirttir, katırların birinin kuyruğuna dadıyı, diğerinin kuyruğuna dadının kızını bağlayarak, dağa taşalar. Dadı ile kızı, katırların kuyruğunda, paramparça olarak cezalarını bulmuşlar.

Padişahın oğlu düğün hazırlığı yaparak, kırk gün kırk gece görkemli bir düğün yapar. Muradına Nail Olmayan Dilber ile evlenerek mutlu bir hayata başlalar.

Gökten üç elma düşmüş, darısı masal sevenlerin başına...

SÜRMELİ BEY

Sivas İli'nin birbirine uzak iki köyünde iki bey varmış. Kuzey bölgedeki köyde, Behlülüoğlu namında bir bey yaşırdı. Bu beyin de iki oğlu vardı. Oğullarının büyük olanı Arif, küçük oğlu Sürmeli Bey'di.

Sivas'ın güneyinde epeyce uzak olan köyde ise Menemen namında bir bey yaşırdı. Bu beyin de iki kızı vardı. Büyük kızının adı Telli Cennet, küçük kızının adı ise Telli Senem idi. Bu iki bey birbirlerini tanırlar, fakat köylerinin uzaklığından dolayı sık sık görüşemezlerdi.

Bir gün Behlülüoğlu Beyi Menemenci Beyi'nin köyüne gitmişti. Uzun zamandır görüşmeyen bu eski dostlardan Menemenci Bey'i misafirini çok güzel karşılamış. Evine buyur ederek ikramlarda bulundu. Hal, hatır sordular. Araları iyi idi. Yerine göre ortak alış veriş de yaparlardı. Yıllardan beri ortak alış veriş yaptıklarından birbirlerine güvenirlerdi. Dolayısıyla samimiyetleri oldukça ilerlemişti.

Yemek hizmetini Menemenci Beyi'nin büyük kızı Telli Cennet yapmıştı. Yemekten sonra içilen kahveyi de Telli Cennet getirmiş ve sunuyordu. Bu anı seyreden Behlülüoğlu Telli Cennet'in güzelliği karşısında büyülenmiş gibi oldu. Onu evine gelin olarak almayı düşündü. Durumu fark eden Menemenci Beyi Behlülüoğlu'na;

- Niye daldın, ne düşünüyorsun? diye sorar devamında;

- Doğru söyle, diye ısrar edince Behlülüoğlu;

- Telli Cennet'in çok güzel kız olduğunu, mümkün olsa da oğlum Arif'e alsam, gelin edebilsem diye düşündüm, demişti. Menemencioğlu;

- Oğlun senin bu dediğini kabul ederse ben de verdim gitti! Behlülüğlu;

- Elbette kabul eder, benim dediğimden çıkmaz, dedi.

Böylece sözü kestiler, konuşup elması gerekenleri konuştular, Behlülüğlu bu durum karşısında mutluluktan uçuyordu. İlk kez gelin yapmıştı. Bu ona ayrı bir huzur veriyordu. Birkaç gün daha Menemenci Beyi'ne misafir kaldıktan sonra köyüne döndü. Bu mutlu haberi önce hanımına sonra da oğluna vermişti. Evde herkes sevinmiş, mutlu olmuşlardı. Behlülüğlu hanımına;

- Yavaş yavaş hazırlıklar yapılsın, vaktimiz az. Gidip nişan yapacağız, demişti.

Birkaç ay sonra hazırlıklar bitmiş, nişan için Menemencioğlu'nun konağına gelmişlerdi. Güzel, paha biçilmez hediyeler getirerek nişanlarını yaptılar. Bu arada da düğün gününü konuştular. İki ay sonra düğün yaparak Telli Cennet'i gelin olarak alıp gideceklerdi. Nişandan dönüp hazırlıklar yapıldı. Aradan zaten iki ay geçmişti, büyük bir gelin alayı ile Menemencioğlu'nun köyüne geldiler, kına gecesi yaparak Telli Cennet'i alıp köylerine döndüler.

O zamanlar düğünler uzun sürerdi. Düğün sonrasında evli çiftler, bir ay hiç dışarı çıkmazlardı. Telli Cennet ile Arif de bir ay odalarından dışarı çıkmamışlardı. Yirmi sekizinci günüydü. Arif pencereden dışarıyı seyrederken kardeşi Sürmeli Bey'i arkadaşları ile evin önündeki boşlukta aşık oynadığını görür. Pencereyi açarak kardeşine seslenir;

- Sürmeli Bey, içeri gel, yengen elini öpsün, der.

Sürmeli Bey ağabeysinin sözüne göre oradan ayrılarak evine gelir. Yengesi pijamalar içerisinde, saçları dağınık

bir halde iken içeri girer. Görüşürler, hal hatır sorarlar, bu halde gördüğü yengesi ona çok güzel gelmişti. Oradan ayrılan Sürmeli Bey eve gelerek annesine yengesi ile görüştüğünü, onun çok güzel olduğunu, kendisine de öyle güzel bir kız bulmasını anasına söyler. Anası;

- Sana daha güzel bir kız alacağım. Hele zamanı bir gelsin, demiş. Sürmeli Bey;

- O zaman ne zaman ana? deyince anası;

- Oğlum, düğünden daha yeni çıktık. Yaşında daha gelmedi, hele birkaç sene daha geçsin, demiş.

Sürmeli Bey bu hal ile ve umutla zamanını geçirirken aradan bir, bir buçuk sene gibi zaman geçmişti. Sürmeli Bey'in yaşı da on altı, on yediye varmıştı. Sabrı da tükenmek üzereydi. Bir gün anasına;

- Bana söylediğin söz ne oldu? Aradan yıllar geçti, daha bakmadın mı? diye sorar. Anası da;

- Buldum oğul, buldum. Hem de dünya güzeli bir kız! Sürmeli Bey çok heyecanlanır.

- Ana, nerededir bu kız? Bana söyler misin? Bu köyden mi, yoksa başka köyden midir? Anası;

- Menemenci Bey'inin küçük kızı, yani yengenin bacısı, der.

Sürmeli Bey çok sevinir, kendini hemen dışarı atar, kendimi biraz dinleyeyim diyerek köyün yamacındaki bağ evine gider. Bağ evinde kendi kendine planlar yapar. Yapacaklarını düşünür, planlar. Fakat dolduruyor dolmuyor, boşaltıyor olmuyor. Uzun bir düşünceden sonra bir karara vararak eve dönmüş, anasına;

- Ana, Menemencioğlu'na misafirliğe gideceğim. Uygun olan hazırlıklar yapılsın, demişti.

Kısa zaman içerisinde hazırlıklar yapılmış, güzel ve

gerekli hediyeler alınmış, kendisi de atının bakımını yapmış sırtına atlayarak yola çıkmıştı.

Menemenci Bey'inin köyüne gelmiş, misafir olarak ağırlanmıştı. Menemenci Bey'i de dünürünün küçük oğlunu güzel bir şekilde ağırlamıştı. Sofra kurulmuş, yemekler gelmişti. Hizmet eden kız Telli Senem idi. Telli Senem'i gören Sürmeli Bey, Telli Senem'e sol kaburgadan vurulur. Senem'e aşık olur. Babasını göndermeye tahammülü yoktur, Menemenci Bey'ine Sürmeli Bey şöyle sorar;

- Beyim, ben buraya niye geldim bilir misin? Menemenci Bey'i de;

- Misafire niye geldiği sorulmaz, örfümüzce bu ayıptır. Bunun için bilemem. Sürmeli Bey;

- Beyim, kendi elimle kendi göbeğimi kesmek istiyorum. Ağabeyimle bacanak olmak istiyorum, bunun için geldim, deyince Menemencioğlu kakhaha ile güler, sonra gülümsemeye döner, Sürmeli Bey'e;

- Madem kendi göbeğini kendin kesersin, bu cesareti gösterirsin, ben de sana Telli Senem'i verdim gitti. Bundan sonra Telli Senem senin nişanlındır, deyince Sürmeli Bey yerinden kalkar, Menemenci Bey'inin elini öper, teşekkür eder.

Sürmeli Bey beş on gün orada zaman geçirerek eğlenirler. Gezerler, daha sonra köyüne dönerek annesine Telli Senem'i istediğini, onların da verdiklerini, ağabeyi ile bacanak olduğunu söyler. Anasına;

- Artık geri kalan işleri de siz halledin, demiş.

Annesi durumu kocası Behlülüoğlu'na anlatır. Behlülüoğlu gerekli hazırlıklara başlar. Ağır hediyeler alır, yeni gelini görmek üzere Menemenci Bey'inin köyüne gelirler. Güzel bir şekilde karşılanırlar, görüşürler, konuşur-

lar, nihayetinde de nişanı yapıp geri dönerler.

Aradan zaman geçer, arada bir de Sürmeli Bey nişanlısını görmeye gider. Artık iki tarafta düğün hazırlıklarına başlamışlardı. Düğün yakın diye o ara Sürmeli Bey, Menemencioğlu'nun köyüne gitmemişti.

Sürmeli Bey o ara bir rüya görür, rüyasında Telli Senem babasının evinde bir ceviz ağacının altında mahzun mahzun oturmaktadır. Etraftaki evler yıkılmış, hepsi birer harabe durumuna gelmişti. Telli Senem elleri koynunda mahzun mahzun etrafı seyreliyormuş.

Sürmeli Bey rüyadan sonra üzüldü, Telli Senem'in başında bir hal mi var? diye düşündü. Çare aradı, gitsem olmaz düğün yakın, nasıl yapayım diye düşünürken o anda aklına amcasının oğlu Bilal geldi. Onu göndereyim baksın gelsin. Hemen bir mektup yazar, birkaç hediye alır, Bilal'a vererek gönderir.

Bilal Menemenci Bey'inin köyüne gelir, misafir olur. Gerekli şekilde ağırlanır. Nişanlımın amcasının oğlu geldi diye Telli Senem hizmet eder. Telli Senem'i gören Bilal, Telli Senem'e aşık olur.

- Hele bu kardeşlere bak, ikisi de güzel kızlarla evleniyorlar. Ben nasıl gidip Sürmeli Bey'e iyi haberler vereyim, diye derin düşüncelere dalar. Nihayet bir çare bulur. Bir gün kalacağı yerde birkaç gün kalır. Hediyeleri kendisi getirmiş gibi verir. Mektubu da vermez. Köyden ayrılarak kendi köylerine gelir. Gelirken yolda Telli Senem'in verdiği mektubu yırtıp atar.

Yolları gözetleyen Sürmeli Bey, Bilal'a;

- Neden geciktin, ne oldu? Bilal de;

- Sana yazıklar olsun, gidip de böylesini mi sevdim? Ne hediyelerini aldı, ne de benim yüzüme baktı. Seni çok-

tan unuttu. O başkaları ile deyip güler, konuşur, demiş.

Sürmeli Bey bayılıp yere düşer. Bir zaman sonra kendine gelir, eve gelerek odasına çıkıp oturur. Üç gün yemez, içmez. Kendini dinler. Kendi kendine fikirler yürütür, planlar yapar. Sonunda başını alıp gitmeye karar verir. Köyde üç samimi arkadaşı vardı. Onlara giderek;

- Çıkıp dolaşacağım, benimle gelebilir misiniz? Sizi zorlamam, gelerseniz de kendi kararınız olsun, der. Onlar da;

- Biz senden ayrılmayız, nereye gidersen bizde geliriz, bizim içinde değişiklik olur. Ne zaman gidiyoruz? derler. Sürmeli Bey;

- Hemen hazırlıkları yapıp çıkalım, demiş. Evlerine giderler, gerekli hazırlıkları yaparlar, Sürmeli Bey yola çıkmadan annesinin yanına gider, elini öper. Annesine;

- Ben gidiyorum, hakkını helal et. Annesi;

- Oğlum, niye böyle yaparsın, yapma etme, bir yanlışlık vardır. Anlamadan, dinlemeden karar vermek yanlış olur, demesine rağmen Sürmeli Bey;

- Hayır anne, haber yanlış değildir. Ver elini öpeyim, hakkını helal et, demiş. Annesinin elini öpüp atına atladığı gibi arkadaşları ile yola çıktılar.

Uzun bir yolculuktan sonra yolları Menemenci Bey'inin köyüne uğrar. Uzaktan gelenleri fark ederler. Sürmeli Bey'in geldiğini gören Telli Senem hizmetçilerine;

- Gidin karşılayın. Atları ahıra çekin, gerekli hizmeti yapın, diye söyler. Hizmetçilerde güzel bir karşılama yaparlar. Atlardan inmelerini, atların hizmetlerini yapacaklarını söylerler. Fakat Sürmeli Bey;

- Attan inmeyeceğiz, daha ilerilere gideceğiz, deyince

Telli Senem'e haber verirler. Telli Senem koşarak gelir, yola girmiş olan Sürmeli Bey'e seslenir.

- Neden attan inmediniz? Sürmeli Bey cevap vermez, atın üzerinde kızgın ve hırslı olduğunu fark eder. Tekrar;

- Neden attan inmediniz? diye sorar. Babam evde yok, derdini söyle, der. Sürmeli Bey şöyle cevap verir:

Ey candan sevgili, ben gider oldum,
Konuş gayri yaran, ile eş ile,
Bana öyle acı haber duyurdun,
Döverim bağrımı, kara taş ile.

Deyince Telli Senem'de şiirle karşılık verir. Karşılıklı atışırılar, Senem şöyle cevap verir:

Nedir söyle Beyin oğlu, kara haberin,
İnde söyle, evde yoktur pederim,
O kadar çirkin mi ola haberim,
Gelin mi olamam telli baş ile.

Sürmeli Bey;

Sorma zalim sorma, git benden sorma,
Dağlı hançerini bağrıma vurma,
Gelip ak göğsünle karşımda durma,
Gözlerim görmüyor, kanlı yaşı ile.

Telli Senem;

Aman beyin oğlu, bunu söyleme,
Hançer vurup ciğerimi dağlama,
Beni el aleme rüsvay eyleme,
Tez gel beyim tez gel, yaren eş ile.

Sürmeli Bey;

Engininde arap atlar beslenir,
İngininde yavru kuşlar seslenir,
Sen ağlama, zülüflerin ıslanır,
Dola kız boynuma, koyu yaş ile.

Telli Senem;

Nasıl ağlamayayım, beyim sözüne,
Doğrulup bakamam artık yüzüne,
Uyma dedim, uydun eller sözüne,
Yaktın ciğerimi, kor ateş ile.

Sürmeli Bey;

‘Koyver zalim koyver, kıratın gemin,
Bana sürdürmedim dünyanın demin,
Seni edemedim al yeşil gelin,
Nazlım gidemedin telli baş ile.

Telli Senem;

Beyin oğlu söyle, suçum bileyim,
Kusurum var ise, tövbe kılayım,
Hatalıysam iste, canım vereyim,
Yakma ciğerimi, kor ateş ile.

Sürmeli Bey;

Baltam pek köreldi, odun yarmıyor,
Bu tatlı dillerin beni sarmıyor,
Suçunu demeye dilim varmıyor,
Gözle selamımı, uçan kuş ile.

Telli Senem;

Çürüsün sandıkta, al yeşil basmam,
Karalar bağlarım, zülfümü kesmem,
Sen bana küersen, ben sana küsemem,
Tez gel beyim tez gel, yaran eş ile.

Sürmeli Bey;

Gidişim temelli, artık dönemem,
Siyah saçlarını çözüp öremem,
O güzel yüzünü daha göremem,
Gözle selamımı, uçan kuş ile.

Telli Senem;

Aklım ermez, beyin oğlu işine,
Düşünürsen, bende gelem peşine,
Aldın bu kahramanları yanı başına,
Nereye gidersin, yaran eş ile.

Sürmeli Bey;

Giderim sevgilim, bekleme yolum,
İsterim Mevla'dan, vermiyor ölüm,
Genç yaşta kırıldı kanadım, kolum,
Gözle selamımı, uçan kuş ile.

Telli Senem;

Beyin oğlu, yollarını gözlerim,
Gecikirsen; yolda kalır gözlerim,
Bu hasretlik, beni yakar gözlerim,
Tez gel beyim tez gel, yaran eş ile.

Sürmeli Bey;

Gelme beyin kızı, giderim ava,
Dil dökerek beni, düşürme tava,
Nazar eyleyince, şu uzun boya,
Gözle selamımı, uçan kuş ile.

Sürmeli Bey kızın cevabını beklemeden gözleri yaşlı olarak atını mahmuzlayıp çekti gitti. Arkadaşları hayretler içinde kalarak arkasından atlarını sürerek yola koyuldular. Uzun bir yolculuk yaparlar. Üç gün, üç gece yol alırlar. Bir şehre yolları düşer. Şehrin kenarında çok güzel bir bahçe görürler. Bu bahçenin kapısını kırarak, içeri girerler. Orada dinlenmek isterler. Bu bahçe o şehrin paşasının bahçesiymiş. Bahçede yiyip içtikten sonra, bahçenin ortasındaki havuzun kenarında yatıp uyurlar.

Gece geç vakit bahçenin bakıcıları gelir, bahçeye yabancıların girdiğini görünce çok kızarlar. Paşaya ne diyeceğiz diyerek korkarlar. Onların uykuda olduğundan istifade ederek öldürmeye karar verirler. Sürmeli Bey'in üç arkadaşını öldürürler. Sürmeli Bey'in giysisinden bir beyin oğlu olduğu kanaatine vararak arayıp soranı olur diye ona dokunmazlar. Yalnız bağlayıp zindana atarlar. Hemen paşaya haber verirler ve durumu anlatırlar;

- Bahçeyi harabeye çevirdiler, çok sinirlendik üçünü öldürdük, birini zindana attık, derler. Paşa;

- Getirin bakalım, dertleri neymiş, niye böyle yaptılar? Adamlar gidip Sürmeli Bey'i getirirler, Paşa ifadesini alır;

- Kimsin, nerelisin? Niye böyle yaptın? deyince Sürmeli Bey;

- Sivaslıyım, Behlülüğlu'nun oğluyum. Arkadaşlarımla gezmeye çıktık, yorgunduk. Bahçede biraz dinlendik,

bunlar geldi ve böyle yaptılar. Ben arkadaşlarımla babalarına ne diyeceğim? diyerek iç geçirdi.

Paşa adamlarına çok kızar, sorup anlamadan niye böyle yaptınız diye adamlarını cezalandırır. Ama olan olmuştur. Paşa Sürmeli Bey'e;

- Ben babanı iyi bilirim, onun çok ekmeğini yedim, der ve Sürmeli Bey'i evinde misafir eder. Ölen arkadaşlarını güzel bir tören yaparak defin ederler. Paşa Sürmeli Bey'e;

- Benimle burada kal! Ne zaman bunalırsan o zaman gidersin, deyince Sürmeli Bey hem arkadaşlarının mezarını sık sık ziyaret edeyim, hem de Paşaya yardımcı olayım diyerek orada kalır. Paşa ile beraber öteye beriye gider, gelirler. Bir zaman sonra paşanın hanımı Sürmeli Bey'e göz koyar. Sürmeli Bey'i bir gün sıkıştırır. Ona;

- Ben seni seviyorum, senin aşkınla yaşıyorum. Beraber olalım, demiş. Sürmeli Bey ise;

- Hayır, diyerek ben dost bildiklerime, sevdiklerime ihanet edemem. Benim hayatımda yanlışlara yer yoktur, diyerek bu teklifi reddeder.

Kadın Sürmeli Bey'den umduğunu bulamayınca aklına çirkin planlar gelir ve onları uygulamaya koyulur. Pencereye koşar, pencereyi açıp, üstünü başını yırtarak;

- İmdat! diye bağırır. Yetişin, Sürmeli Bey bana saldırdı. Sesi duyan paşanın adamları koşup gelirler. Kadına inanarak Sürmeli Bey'i yakalarlar, iyi bir dayak atarlar. Hemen paşaya da haber verirler.

Paşa olaya el koyar, olaydan haberi olanları hemen hapse attırır. Olay duyulmasın, araştırıp neticeye daha kolay varılsın diye, hiçbir şey olmamış gibi akşamleyin evine gelir. Paşa bir plan hazırlar. Sürmeli Bey'e olaydan haberi

yokmuş gibi davranır. Sürmeli Bey'e;

- Yarın saat dokuzda eve gel. Seninle sarayın giderleri üzerine stratejik çalışmalarımız olacak, deyip evine gider. Evde de hanımına;

- Ben yarın sarayda yokum, işim var, dışarı gideceğim diye söyler. Kendisine kuytu bir yerde saklanacak yer ayarlar. Bu planı uygularsa işi çözeceğini, kendi gözleri ile görerek halledeceğine inanıyordu.

Sabahleyin Paşa kendisini evden çıkar gibi göstererek hazırladığı saklanma yerine girerek beklemeye başlar. Saat dokuza gelince Sürmeli Bey saraya gelir. Kapıyı Paşanın açacağını beklerken, hanımının açtığını görür. İrkilir. Hanımı;

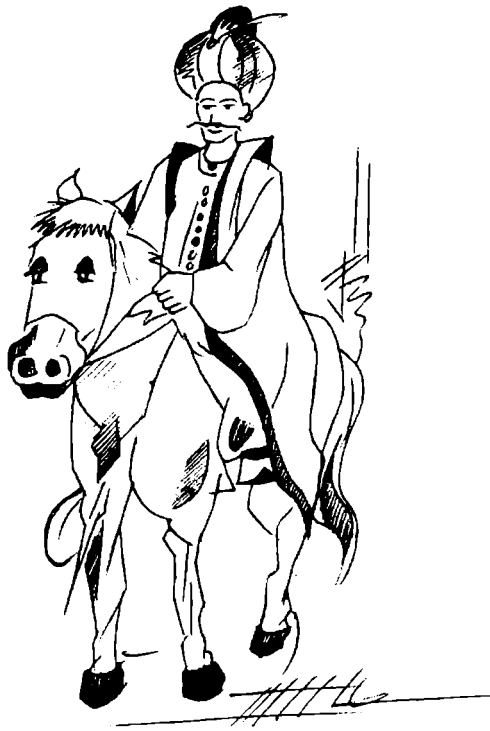
- Paşa yok! Göreve gitti, bu gün bizim günümüz. Eğlenelim, hadi içeri gel deyince Sürmeli Bey;

- Hayır. Paşa yoksa ben gelemem, ben ihanet edenlerden değilim diyerek geri çekileceği an paşanın hanımı ağzına iki yumruk indirir. Beklenmedik bir anda gelen yumruklarla ağzı kan içinde kalır. Ellerini ağzına tutarak kendini çeşmenin başına atar.

Paşa olayı görür, Sürmeli Bey'in suçsuzluğuna inanarak yerinden çıkar yukarı saraya gelir. Hanımına;

- Olayı gördüm. Sen Sürmeli Bey'e iftira attın, bunu anladım diyerek hanımını iyice döver. Daha sonra azgın bir katırın kuyruğuna hanımını bağlayarak dağa taşar. Akşam olunca katırın kuyruğuna bir kolu bağlı olarak geldiği görülür. Paşa Sürmeli Bey'e;

- Artık sen de benim gözüme görünme, evet suçsuzsun. Yine de görünme, git buralardan, der.

Sürmeli Bey sarayı terk eder. Bir hafta kadar çevre dağlarda ağlar, sızlanır, aç susuz dolaşır. Kurt kuş kendisini yesin, diye bekler. Beklediği olmaz, sürünerek bir işlek yolun kenarına gelir. Ne de olsa can tatlı gelir. Yolun kenarında bekler. Zaman sonra yoldan bir kervan geçer. Kervancı kumaş satan birisidir. Sürmeli Bey'i görünce yardım ederler. Yedirir, içirirler kendine gelir. Kervancıya;

- Boğaz tokluğuna beni de yanına al, her işi yaparım, deyince kervancı haline acır, Sürmeli Bey'i yanına alır. Bir atın idaresini ona vererek yola revan olurlar.

Yolları köy köy, şehir şehir gezerken bir şehrin kenar mahallesinden geçerken, kervancının oğlu bir pencerede ki kızla işaretleşir. Bunu gören Sürmeli Bey ağlamaya başlar. Kervancının oğlu;

- Niçin ağlıyorsun, Sürmeli Bey deyince o da;

- Benim de bir nişanlım vardı, ondan ayrılmam aklıma geldi. Onun için ağladım, ondan dolayı da buralara düştüm deyince kervancının oğlu;

- Neden nişanlından ayrıldın? diye sorarak olayları anlatmasını ister. Sürmeli Bey başından geçenleri anlatır. Kim olduğunu söyler. Kervancının oğlu olayı kervancı babasına anlatır. Kervancı, Sürmeli Bey'e;

- Ben Menemenci Bey'ini bilirim. Onlar asil insanlardır. Onlarda böyle işler olmaz, ben onların çok ekmeğini yedim. Oğluna dönerek;

- Oğlum, sana bu görevi veriyorum. Sürmeli Bey'i birkaç arkadaşınla beraber Menemenci Bey'e götüreceksin, der. Sürmeli Bey'i zorla alarak yola çıkarlar. Yolda onlara Telli Senem ile gezdikleri pınarları, dağları anlatır. Onunla geçen mutlu günlerini yad eder.

Menemenci Beyi'nin köyüne yaklaşıncı Sürmeli Bey kervancının oğluna;

- Siz beni bırakın, ben bundan sonra giderim. Sizinle beraber gidersem ayıp olur deyince onlarda Sürmeli Bey'e hak verirler, vedalaşarak Sürmeli Bey'den ayrılıp dönerler.

Sürmeli Bey düşünür, taşınır, ne yapacağına bir türlü karar veremez. Bu çıkmazda iken o anda aklına Bilal'ın söylediği sözler gelir, kinlenir. Kararını değiştirerek Maraş'a giden yola çıkar ve yürümeye başlar. Yarı aç, yarı tok bir zaman sonra Maraş'a ulaşır. Maraş'ta dolanır, gezer iş arar. Kenar mahallede bir yaşlı amcanın çift sürdü-

günü görür. Sabanın peşine zorla gitmektedir. Koşar, elinden sabanı alır ve ihtiyara yardım eder. Sürmeli Bey'in samimiyetini gören ihtiyar;

- Senin kimin kimsen yoksa, gel bize evlat ol! Bizim evladımız yok. Geçinir gideriz. Biz öldükten sonra da buralar sana kalır, deyince çaresizlik içinde olan Sürmeli Bey teklifi kabul eder. İhtiyara evlatlık olur. Çünkü başını sokacağı bir yer bulmuştur.

Bir fırından ekmek almaya başlar, fırıncı kural gereği müşterilerinin resmini çekip kapıya asarmış. Sürmeli Bey'in resmini de çeker, kapıya asar. Yıllar böyle geçer.

Diğer taraftan Telli Senem'in annesi babası ölmüş, Telli Senem yalnız kalmıştı. İşlerle baş edemiyordu. Çevredeki insanlar da her zaman ona;

- Nişanlından sana fayda yoktur, bu işleri başaramıyorsun, gel başkası ile evlen diye söyleyenler çıkmaya başlamıştı. Telli Senem de;

- Hayır, o gelecek. Beklemeye kararlıyım, diyerek onları geçiştiriyordu. Düşünür, taşınır bir plan yapar. Tebdili kıyafet yaparak erkek kılığına girerek Behlülüoğlu'nun köyüne gelir. Köyün camisinin önünde atını bir yere bağlar. Behlülüoğlu'nu beklemeye başlar. Bir zaman sonra Behlülüoğlu bastonlu bir halde, gözü görmez bir şekilde oğlu Arif'in kollarından tutarak yan sokaktan çıkarak camiye geldiklerini görür. Beklemeye başlar. Behlülüoğlu camiden çıkınca yanlarına yaklaşır, Behlülüoğlu'na;

- Beyim, bu akşam beni misafir eder misiniz? Behlülüoğlu da;

- Hay hay, buyurun diyerek yanlarına alırlar. Evlerine gelirler ve misafir odasında ağırlarlar. Gördüğü manzara çok farklı idi. Behlülüoğlu perişan, bir hüznün ve kederin

içindedir. Telli Senem;

- Beyim, bu hal nedir? Ölünüz mü vardı ki, böyle matemlisiniz. Her taraf perişan bir haldedir. Behlülüğlu;

- Durumumuz iyi değil, bir oğlum vardı, on senedir kayıp. Nişanlısını bırakıp gitti, kim ne dedi, ne oldu bilmiyoruz. Oğlumuz yok, nişanlısı orada beklemektedir, ne yapacağımızı bilmiyoruz.

Telli Senem daha fazla dayanamadı. Tebdili kıyafetinden çıkarak;

- Oğlunuzun nişanlısı benim, daha fazla dayanamadım. Çünkü etraftan benimle evlenmek isteyenler çıktı, baskı gördüm. Tebdili kıyafet yaparak çıkıp buraya geldim. Size sığındım. Beni evlat mı kabul edersiniz, yoksa gelin mi kabul edersiniz? Burada ablamla yaşayayım, oğlunuzu bulursunuz bulamazsınız o sizin işiniz. Ben babamın köyüne dönemem, onlara karşı direncim kalmadı, der.

Bunu duyan Arif ağlayarak ahıra iner, ahırdan atını çekerek sırtına biner. Kardeşini aramaya çıkma kararı vermiştir. Bunu gören Telli Cennet atın yularını tutar. Çünkü doğumuna birkaç gün kalmıştır. O günlerde de bir rüya görmüştür. Rüyasında öleceğini görmüş, fakat rüyasını anlatmamıştı. Arif'in gitme kararı karşısında Arif'e;

- Ben rüyamda öleceğimi gördüm, birkaç gece kal. Benim üstüme bir kürek toprak at da öyle gidersin, demesine rağmen Arif hanımını dinlemez. Ona inanmayarak;

- Kardeşimi aramak aklıma gelince ölümünü bahane ediyorsun, diyerek atını mahmuzladı. Kardeşi Sürmeli Bey'i aramaya çıktı.

Araya araya yolu Maraş'a düşer. Maraş'ta kardeşini aramaya başlar. Çokta yorulmuştur. Aynı zamanda da acıkmıştır. Fırından ekmek alayım düşüncesi ile fırına ge-

lir. Fırının kapısında kardeşi Sürmeli Bey'in fotoğrafını görür. Kapıdaki fotoğrafı alarak fırıncıya fotoğrafın sahibini sorar. Fırıncı da;

- Şu karşı ki evde oturuyordu, bir ay kadardır gelmedi, bir yere mi gitti bilmiyorum, diyerek evi ona gösterdi. Arif gidip evin kapısını çalmış. Kapıya yaşlı bir ihtiyar çıkmış. Resmi ona göstererek;

- Bu resmin sahibi nerededir? diye sorunca ihtiyar arka taraftaki bir mereği göstererek;

- Orada yatmaktadır. Arif mereğe girer, kardeşinin çürümüş bir ot yatağında yatmakta olduğunu görür. Başında ot yastığı, üzerinde bir mitil yorgan, hasta olarak yatmaktadır. Üstüne kapanarak ağlamaya başlar.

-B urada ne yatarsın? Kalk gidelim kardeş diyerek yalvarır. Sürmeli Bey çok hasta olduğunu, ayağa kalkacak durumunun olmadığını, her halde sona yaklaştığını söyleyince ağabeyi Arif ona şiirle karşılık verir.

Arif;

Kardeş ne yatarsın bu pis yerlerde,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru,
Yatma kardeş, yiğit başın seversen,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru.

Sürmeli Bey;

Kardeş o dağlarda dağların mı var,
Kırmızı çubuklu bağların mı var,
Bana kardeş diye ağların mı var,
Sıla da bir, gurbet ilde bir bana.

Arif;

Kalk kardeş gidelim buradan dedim,
Erdireyim seni murada dedim,
Elin kızı gelmiş bekler orada,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru.

Sürmeli Bey;

Gelmem kardeş gelmem, yurdun şen olsun,
Basacağım toprak, tepeli olsun,
Böyle memlekete düşmanım varsın,
Sıla da bir, gurbet ilde bir bana.

Arif;

Babam tüfeğini duvardan asar,
Anam tabancayı bağrına basar,
Anaya babaya adam mı küser,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru.

Sürmeli Bey;

Koy babam da ciğerini dağlasın,
Dertli anam oğlum diye ağlasın,
Varsın Telli Senem kara bağlasın,
Sıla da bir, gurbet ilde bir bana.

Arif;

Ne emekler çektim geldim buraya,
Elimiz ermiyor karşığı dağa,
Minnetim geçmiyor Sürmeli Bey'e,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru.

Sürmeli Bey;

Küçük idim dertten derde atıldım,
Gurbet elin kervanına katıldım,
Bey oğluydum ahırlara atıldım,
Sıla da bir, gurbet ilde bir bana.

Arif;

Sen bir Bey oğluydun, üşenmez idin,
Kuş tüyü dişeği, beğenmez idin,
İbrişim kuşağı kuşanmaz idin,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru.

Sürmeli Bey;

Gelmem kardeş gelmem sıla düzüne,
Hürü kızı olsa bakmam yüzüne,
Benden selam söyle, zalim kızına,
Sıla da bir, gurbet ilde bir bana.

Arif;

Elin kızı gelmiş evde bekliyor,
Dertli anam oğlum diye ağlıyor,
Baban gelmiş tüfeğini yağlıyor,
Kalk kardeş gidelim sılaya doğru.

Sürmeli Bey;

Saramadım al duvaklı gelini,
Öpemedim anam babam elini,
Varınca öp, ana babam elini,
Sıla da bir, gurbet ilde bir bana.

Arif bir iki dörtlük türkü söyledi, fakat kardeşi Sürmeli Bey'den cevap gelmedi. Kalkıp yanına gitti, yüzüne baktı. Fakat Sürmeli Bey çoktan ötelere gitmişti. Feryad ederek kardeşinin üzerine kapandı ve ağlamaya baladı.

O günkü imkanlar çerçevesinde Sürmeli Bey'i, yıkar Maraş'taki bir mezarlığa defin ederler. Arif devamlı olarak ağlamaktadır, mezarın başına gelir, geldiği anda da gökyüzünden turnaların geçmekte olduğunu görür. Çok etkilendir, turnalara türküler söyler. Turnalar o dönemde haber götürücü kuşlar idiler. Durup Arif Bey'i dinlemiler. Arif Bey;

Gökyüzünde bölük bölük turnalar,
Varıp bizim eli grn turnalar,
Anam duysa talarının dvnr,
Sakının da öldü demen turnalar.

Turnalar durmayın siz bana karşı,
Yakmayın iime odu ateşi,
Elimden aldırdım nazlı kardeşi,
Beni burda gmn, gidin turnalar'.

Turnalar sizinle kardeş olayım,
Dua edin bende burda kalayım,
Yitirdim kardeşi nerde bulayım,
Beni burda gmn, gidin turnalar.

Sorarım turnalar, nasıl haliniz,
Kardeş verdim burda, kaldım yalınız,
Gün geçtikçe ıılır mı teliniz?
Beni burdan alın gidin turnalar.

Turnamın kanadı evvelden eğri,
Zayıftır eşnası, ciğeri dağlı,
Yönünü döndermiş bozağa doğru,
Beni bile alın gidin turnalar.

Şiirleri söyledikten sonra Sürmeli Bey'in mezarına kapanır, uzun bir zaman mezarın üzerinde ağlar. Daha sonra kendini toparlayarak, kardeşinin mezarından ayrılarak memleketine gitmek üzere oradan ayrılır. Günlerce yol aldıktan sonra memleketine yaklaşır. Yolda arkadaşlarına rastlar. Arkadaşları ona kara haberi orada verirler. Haberde anası, babası ve eşi Telli Cennet'in öldüğünü söylerler. Çok duygulanır, duygularını gönlünden geldiği gibi şiire döker;

Nazlı yarım doğru imiş bilmedim,
Dünyaya geleli bir kez gülmedim,
Anam babam cenazesin kılmadım,
Eşim dostum kefenini biçti mi?.

Ezdi bizi him taşının raplısı,
Böyle midir kardeş muhaberesi,
Kahrolasın Halep Köyü düzlüsü,
Sürmeli Bey oralardan geçti mi?.

'Ezdi bizi him taşının büyüğü,
Harap oldu bizim evin söğüdü,
Yıkılası karakolun büyüğü,
Sürmeli Bey oralardan geçti mi?

Köyüne gelen Arif, evlerinde Telli Senem'in yalnız olduğunu görür. Konu komşu baş sağlığına gelirler. Arif'i teselli ederler. Birkaç ay böyle geçer. Konu komşu araya girerek;

- Sen ayrı bir yerde, Telli Senem ayrı bir yerde ağlamaktadır. İkinizin de kimsesi kalmadı. Bu böyle olmaz, sizleri birleştirelim dediler. Bunun için Arif Bey'e açıklamalarda bulunarak ikna ederler. Nikahları kıyılır, Arif Bey ikna olmuşsa da kardeşinin nişanlısını eş olarak alamayacağını düşünmektedir. Onu bir eş olarak görmeyi bir türlü kabul edememektedir. Nikahlısı olduğu halde Telli Senem'in kapısını aylardır açmamıştı. Kendisini işe, çalışmaya, araziye vermişti.

Diğer taraftan Bilal bazı planlar yapmaya başlar. Arif'e değişik haberler ve dedikodular ulaştırır. Ona Telli Senem'in kötü yolda olduğunu, işçilerle düşüp kalktığını,

kendisinin haberi olmadığını, evle niye ilgilenmediğini değişik sorularla sorar. Bu sözler üzerine Arif iyice evi terk eder.

Telli Senem hiç kimseye yüz vermiyor, devamlı ağlıyordu. Evdeki kadın hizmetçilerle gününü geçiriyordu. Arif ise evi tamamen terk etmişti. Kendi kendine ‘Demek ki Sürmeli Bey’e de böyle yaptı da memleketini terk etti. Sürmeli Bey onun için “benden selam söyle zalim kızına, hürü kızı olsa bakmam yüzüne” diye söylemişti ve bu düşüncelerle kini iyice artmıştı.

Bir gün gece yarısı evi kontrol edeyim diye Arif Bey evin etrafına gelir. Her kes yatmıştır. Yalnız Telli Senem yatmamış, ağlamaktadır. Arif Bey’i dışarıda görür, hemen aşağıya inerek atının dizginlerine yapışır. Arif Bey’e;

- Beyim, ne oldu sana? Buraları neden terk ettin? Benim kimsem yok ki oraya gideyim, beni yalnız bırakmaktaki maksadın nedir? Bana sahip olasınız diye buralara geldim, derdiniz, duygunuz nedir? Bana söyleyin ki, ona göre davranayım diye söyler. Arif Bey Telli Senem’e şiiirle karşılık verir.

Nazlım ayağında mestin varımış,
Beni öldürmeye kastin varımış,
Duydum çiftçilerden dostun varımış,
Varsın onlar sarsın ilazım değil.

Telli Senem;

Beyim size de hile mi olur,
Aslan yatağına çakal mı gelir,
Bozulan bahçede meyve mi kalır,
El değmedi bana Sürmeli’den ziyade.

Arif;

Ganmam sana ganmam senin sözüne,
Bundan sonra dönüp bakmam yüzüne,
Kulak vermem cilven ile nazına,
Bozulmuş bağların ilazım değil.

Telli Senem;

Yedi yıldır ikrarımı götürdüm,
Deli oldum tüm aklımı yitirdim,
Has bahçede ayva, turunç bitirdim,
El değmedi bana Sürmeli'den ziyade.

Arif;

Nazlı dilber sen gönlünü gezdirdin,
Has bahçeyi yad ellere bozdurdun,
Açılmamış nazlı gülü soldurdun,
Bozulmuş bağların ilazım değil.

Telli Senem;

Aramıza pusu kuran fet olsun,
Uğruna uzanan eller kut olsun,
İki gözüm vardır, oda kor olsun,
El değmedi bana Sürmeli'den ziyade.

Bu sözlerden sonra Arif Bey atını mahmuzlayıp gitti. Senem'i suçladı, Telli Senem bayılarak yere düştü. Kendine gelince kalkarak eve geldi. Evde bir mektup yazıp hizmetçi kızlardan biri ile Arif Bey'e gönderdi. Hizmetçi mektubu Arif Bey'e verdi. Mektubu alan Arif Bey mektubu savurarak hizmetçiyi de kovdu. Hizmetçi oradan ayrılıp gittikten sonra Arif Bey mektubu alarak okudu. Mektubu

okuduktan sonra biraz yumuşamıştı. Telli Senem ile yaptığı atışmayı düşündü. Atışmada Telli Senem “Bozulmuş bahçede meyve mi kalır” sözünü hatırladı. Biraz daha yumuşamıştı. O anda arkadaşı Seyit yanına gelerek onunla uzun uzun konuştular. Sonunda Seyit’e;

- Köye git, benim öldüğüm haberini herkese yay. Çiftliğin birinde öldü, orada gömdük de, diye tembih etti. Seyit’te bu haberi köye gelerek herkese yaydı.

Arif’in planında Telli Senem verilen haber üzerine eğer ağlar, yas tutarsa söylenenler asılsızdır, zira ağlamaz umursamazsa söylendiği gibi Telli Senem suçludur.

Arif arkadaşı Seyit ile gecenin birinde konağın etrafına gelir. Telli Senem’in feryad ederek ağladığını, arkadaşı ile görürler. Arkadaşı Seyit Arif’e;

- Bu kadınla evlendikten sonra görüştün mü? Diye sorar. Arif ise hayır cevabını verir. Seyit;

- Eğer bu kadın seni sevmeseydi neden ağlasın? Sevdği adamla geçer giderdi. Ağladığına göre bunun için söylenenlerin tamamı yalandır. El ağzına niye bakarsın der. Telli Senem’de ağıt yakarak şöyle ağlamaktadır.

Ey başı belalı Senem,
Dünyada murat aldın mı?
Hak’tan çok dilek diledin,
Neyleyim kabul olmadı.

Ağlıyorum yana yana,
Başucunda döne döne,
El yurdunda garip kaldım,
Ne ana var, ne de baba.

Ne diyorsunuz derdime?
Ben size geldim yardıma,
Anam babam sağ değil ki,
Dönüp gideyim yurduma.

Eğledin dünyayı yalan,
Malın canın oldu talan,
Neden ben evvel ölmedim,
Zalimler içinde kalan.

Dağlar dayanamaz zarıma,
Bırakmam yadlar yerine,
Amanın beni kınaman,
Hizmetçi geldim beyime.

Şu dağlarda biten lale,
Koparsam solar mı ola,
Bu dünyada kavuşmayan,
Ahrette güler mi ola?

Bu dağlarda biten çiçek,
Çiçek değilmiş bıçak,
Beyim seni öldü derler,
Yalan sandım ama gerçek.

Dağların başı laleli,
Senem'in başı belalı,
Dünyada murat almadı,
Sağ yanı çifte köleli.

Seyit'in ikazı, Telli Senem'in bu ağıtları Arif Bey'i inandırmıştı. Seyit'e şöyle dedi;

- Bizim konağı gözet, konağın etrafında kimler gezinmektedir. Bu etrafta dolaşanları bana bildir. Seyit ertesi akşam konağı gözetlerken etrafta dolaşanın Bilal olduğunu görür. Gelip durumu Arif Bey'e bildirir;

- Amcaoğlun Bilal giyinmiş kuşanmış bir şekilde konağın etrafında gezmektedir. Arif'in aklı başına gelir. Durumu daha iyi kavramıştır. Çünkü yalan haberleri kendisine getiren Bilal idi. Anlatılanların yalan olduğuna inanarak attan inerek eve gelir. Hizmetçiler korkarak kaçınırlar, onlara göre Arif Bey hortlamış gelmişti. Arif onlara seslenerek;

- Sakin olun! Odalarınıza girin diye söyler. Kendisi Telli Senem'in odasına gider. Önce dertleşirler, sonra da barışırlar. Sabahleyin amcaoğlu Bilal'ı çağırmağını ister ve şöyle der;

‘Çağırın Bilal’ı, sözüm var benim,
Oynayamam, yerim dar benim,
Başucumda feryat eden yar benim,
Duydum kulağıma amanda geldi,
Çırpına çırpına Senem de geldi.

Sabahleyin Arif Bey'in adamları Bilal'a haber verirler. Konağa çağrıldığını bildirirler. Bilal işin farkına varır, Arif'in onu öldüreceğini anlar. Köyden kaçmaya çalışır, acelecilikten ahırdaki ham tayın sırtına atlar. Köyün yamacına doğru sürer. Ham tay alışık olmadığı için Bilal'ı sırtından kayalık bir yerde atar, Bilal uçuşuruma yuvarlanır. Birkaç gün sonra çobanlar tarafından bulunup cami avlu-

sunu getirilir. Bu adam kimdir? diye sorarlar. Komşuların teşhisinde Bilal'ın olduğu anlaşılır. Bilal'da böylece cezasını çekmiş olur.

Arif Bey, Telli Senem ile evlenir, iki çocukları olur. Kızının adı Telli Cennet, oğlunun adını da Sürmeli Can koyarlar. Ondan sonra mutlu bir hayat yaşarlar. Arif bu mutlu hayatı şöyle özetler:

Bir yanıma aldım Telli Senem'i,
Bir yanıma aldım Sürmeli Can'ı,
Şimdi buldum ben de sevgili canı
Sanki kucakladım bütün cihanı.

Hilmi AYAZ

Trabzonlu bir anne babanın oğlu olarak 18.04.1956 tarihinde Erzincan'ın Çayırılı ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Erzincan'da tamamladı. 1979 yılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 1991 yılında lisans tamamlama eğitimini bitirerek Türk Dili Edebiyatı mezunu olmuştur. 1979 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Kaş Kale Lisesi'nde öğretmenliğe başlamış olup, halen bu görevini Erzincan İmam Hatip Lisesi'nde Türk Dili Edebiyatı Öğretmeni olarak sürdürmektedir.

ISBN: 978-605-125-015-1

9 786051 250151